STRIP GIDS
de
AVONTUREN
VAN
Marc Sleen
Nr. 19

Editoriaal

De idee om een Marc Sleen-special te maken is zo oud als de Stripgids zelf. Nu, bij de uitwerking van dat plan, blijkt dat wij er ten minste drie nummers voor nodig zullen hebben. Het zij zo! Sleen is immers een van de beste striptekenaars en zijn werk zal de nodige ruimte krijgen die het verdient. Dit Stripgids-nummer is dus slechts het eerste in de reeks, die in de loop van 1979 zal verschijnen. Een hele dikke boterham dus, nog extra belegd met de herdruk onder nieuwe omslag van CISO nr. 4 (De man met het gouden hoofd) en de uitgave can CISO nr. 25, de eerste album-uitgave van De geschiedenis van Sleenovia.
In dit eerste Sleen-nummer neemt het vraaggesprek met Sleen een vrij belangrijke plaats in. Er zitten nogal wat filosofische bedenkingen in verweven die sommigen wellicht wat te zwaarmoedig zullen vinden. Vele lezers van Nero zullen echter beamen dat het citaat van Ernest Claes: 'Humor is verdriet, op zijn kop gezet' zeker van toepassing is op het werk van Sleen. Voor ons is het belangrijk aan te tonen dat de Nero-strip geen afgestompt en kunstzinnig totaal waardeloos consumptieartikel is, zoals door vele tegenstanders van de strip nog steeds wordt beweerd, maar dat hij integendeel de uiting is van de strikt persoonlijke gedachten en gevoelens van een uitzonderlijke stripkunstenaar.

J. Smet.

Inhoud

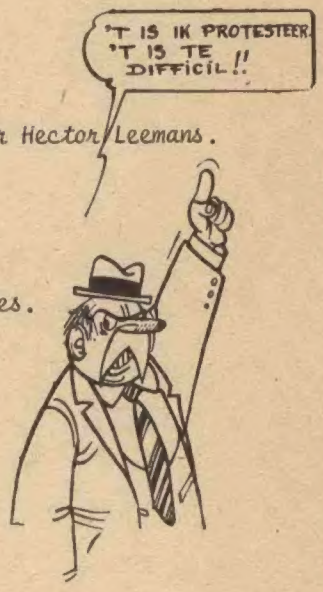

Blz. 1: Ladies, dames, juffrouwen: Sleen? Allen daarheen. Door Hector Leemans.

Blz. 4: Marc Sleen: het interview. Door J. Smet.

Blz. 18: En gij de mijn! Da! Door J. Smet.

Blz. 23: Allemaal beestjes. Karikaturen, kartoens, illustraties.

Blz. 32: On Safari.

Blz. 34: Jong geleerd. Oud werk van Sleen. Door J. Smet.

Blz. 45: De avonturen van Stropke. Strip. Door Marc Sleen.

STRIPGIDS Nr. 19.
5e jg. Nr. 4, december 1978.
Driemaandelijks tijdschrift.

UITGEVER:
Brabantia Nostra, Vogelenzanglaan, 3,
Breda, Nederland.

HOOFDREDACTIE:
J. Smet, Veldekensstraat, 2,
2300 Turnhout, België.

EINDREDACTIE: K. Coenders.

OPMAAK: H. Leemans, Gent.

De auteurs blijven verantwoordelijk voor hun bijdragen.

Manuscripten, artikelen enz. te zenden aan het redactieadres.

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd zonder toestemming van de uitgever.

Copyright:
- De avonturen van Stropke. M. Sleen.

ladies, dames juffrouwen: SLEEN? ALLEN DAARHEEN

Drieendertig jaar zit Marc Neels nu al achter zijn tekentafel gekluisterd ! Kilometers papier heeft hij volgetekend en zo te zien is hij nog lang niet van plan er mee op te houden.
Toen Eerwaarde Strippropagandist J. Smet me vroeg een stukje te schrijven over hogergenoemd individu, heb ik meteen toegestemd ; zonder me verder af te vragen of ik me wel gedegen van mijn joernalistieke taak zou kwijten.
Eigenlijk weet ik nooit veel zinnigs te zeggen over strips. Het onderwerp ontsnapt me een beetje, misschien omdat ik er zelf elke dag tot over m'n kop in zit.
Er gebeuren verheugende dingen in de wereld van de strip ; ontwikkelingen waar ik zelf nog maar nauwelijks aansluiting bij vind.
Men gaat door met het maken van zeer traditioneel geïnspireerde strips, de typische ook-voor-volwassenen kinderstrips waar we zelf mee opgegroeid zijn en die we kennen uit Kuifje en Robbedoes.
Het genre is zwaar gescleroseerd : daar waar de auteurs vroeger vanuit een zekere overtuiging werkten - andere genres bestonden niet - lijkt het er nu meer en meer op dat de diverse weekblad-redacties strips-op-maat proberen te produceren, waarbij het hen niet zozeer te doen is om kwaliteit, maar ze eerder inspelen op de heersende tendenzen : jaws, motorfietsheldinnen en SF steken de kop op. Tekenaars en scenaristen ploeteren zich laborieus door al duizendmaal eerder vertelde scenario's, omdat openheid en vernieuwing niet bepaald de sterkste kanten zijn van de redacties en de brood-heren-uitgevers waarvoor ze werken.
Elke vorm van al te geestige creativiteit wordt in de kiem gesmoord. Ook al omdat de stripauteur vanwege het beleg op zijn brood automatisch zelf-censuur toepast. Dit-dat-kan-niet. Als je je als tekenaar dan genoodzaakt voelt om, voor bepaalde redenen, beroep te doen op één of meerdere scenaristen, wordt je eigen creativiteit helemáál de das omgedaan en ben je nog slechts een brave executant die al dan niet keurig de plaatjes in beeld brengt die door een ander bedacht zijn. Laten we niet overdrijven : zó dramatisch is het ook niet, tenminste als je kunt samenwerken met een scenarist die de strip in zijn bloed heeft en geestige dingen bedenkt, die ver uitstijgen boven de grauwe middelmaat hierboven beschreven. Dan is het plezierig werken, zelfs binnen de beperkingen opgelegd door je opdrachtgevers.
Als reactie op de klassieke strip besloten in het begin van de jaren zeventig een aantal Franse tekenaars zélf uitgever te worden. Ze wilden op die manier ontsnappen aan de diktatuur van een bepaalde weekbladdirecteur, geestelijke vader van een beroemde Galliër.

Gotlib, Brétécher en Mandryka begonnen voor eigen rekening met " L'Echo des Savannes " en konden ineens alle remmen losgooien. Giraud, Druillet en Dionnet zouden weldra met " Métal Hurlant " beginnen en kansen bieden aan een boel nieuwe, jonge auteurs. Al deze mensen hadden een andere kijk op het stripverhaal, dat zij beschouwden als een volwaardig expressiemiddel, net zoals film, literatuur of televisie.
En eigenlijk is uit hun experiment gebleken dat het stripverhaal als expressiemiddel nog maar in zijn kinderschoenen staat. Want in het soort strip dat zij beoefenden, kwam nog vlugger de mot dan in de klassieke strip. En vandaag de dag teelt welig het amateurisme in bladen als Métal, l'Echo en BD.
Op slag begrepen een boel mensen dat je de klassieke strip niet meteen overboord moest gooien en zag men in dat mensen als Franquin en Hergé, Tillieux en anderen, echt strips hadden gemaakt met een doordachtheid en vertelkunst (om over tekenkunst te zwijgen) die niet voor andere expressiemiddelen moet onderdoen.
Maar terugkeren naar die glorietijd is onmogelijk en zelfs helemaal niet wenselijk, omdat de instelling van de belangrijkste stripmakers van deze tijd helemaal anders is. Een aantal mensen maken nu bijzonder verrassende strips waarin zij alles wat een goede strip moet bezitten - een goede duidelijke tekening, een geestig goed verteld verhaal -weten te verenigen... het zijn deze mensen, die de weg vrijmaken voor de strip van morgen : Bilal, Christin, Pratt, Tardi, Forest... Lauzier ... Kamagurka.

Zelf hoop ik dan ook dat het amateurisme waarmee we in Métal Hurlant, l'Echo des Savannes en zo meer worden doodgegooid vanzelf weer zal verdwijnen. Hoe het het traditionele stripverhaal zal vergaan weet ik niet ; ik denk dat, als bladen als Robbedoes en Kuifje willen overleven ze een ander publiek zullen moeten aanspreken. Maar ook in die bladen steekt het amateurisme de kop op, en de Delporte's, Franquin's en Cauvin's zijn te weinig talrijk om de globale kwaliteit van die bladen omhoog te trekken.

En Marc Sleen in dit alles ? Want over hem zou dit stuk toch gaan. Marc Sleen behoort tot een "school" die een beetje " à l'écard " staat van de hierboven beschreven genres. Uiteraard sluit hij niet aan bij de jongste ontwikkelingen, et pour cause : Sleen heeft het belangrijkste deel van zijn loopbaan achter de rug .... ?
Maar zijn strips hebben nooit tot de traditionele behoord. Zij zijn daar veel te kolderesk voor. Zelfs het toch " brave " Bolleke is naar de inhoud nergens met " Bollie en Billie " of andere familiale gagstrips te vergelijken. Er zit altijd dat specifieke Sleense trekje in, die humor, ook in de vaak gerepeteerde gags, die het geheel op een ander " hoger " niveau trekt. Een nauwelijks te definiëren IETS maakt de strips van Sleen heel apart, ook als ze, zoals de Kapoentjes of Bolleke, duidelijk voor KINDEREN zijn gemaakt. Het zit in de tekening, in de tekst, in het geheel.
Als men ergens kan spreken van een " Vlaamse School " is die zeker in hoofdzaak gemaakt door Willy Vandersteen en Marc Sleen. In hoofdzaak onderscheidt deze school zich van anderen door het koldereske karakter van strips als " NERO " en de oudere Suske & Wiske. Dat koldereske was ook in sterke mate aanwezig in de tekening. Daar waar de Frans-Belgische school zich van in het begin toelegt op gepolijst werk, blinkt de Vlaamse School uit door de barokke beoefening van de tekenkunst.
Naar de Franse civilisatienormen uit de vijftiger jaren was zo'n tekenstijl beslist " très vulgair ", en b.v. Vandersteen kreeg van Hergé dan ook opdracht zijn tekenwerk wat bij te schaven. Maar net dit volkse, " laag-bij-de-grondse " maakte het tekenwerk in de oudere Vandersteenstrips en over een veel langere periode bij Sleen, zo aantrekkelijk, geestig en ... uniek !
Ook doordat, vooral Sleen, zich aanvankelijk weinig beperkingen oplegde, is hij er al dan niet bewust in geslaagd een " oeuvre " te scheppen dat voor mij althans behoort tot het allerorigineelste uit de stripgeschiedenis. Ik wil niet ingaan op de bekende en vaak ongewone verhoudingen tussen de diverse personages in de Sleenstrip. Welk ander strippersonage trekt permanent de wereld rond met een pijprokend vrouwmens, z'n eigen vrouw aan de haard latend, terwijl hij het eveneens vertikt behoorlijk en deftig z'n brood te verdienen voor vrouw en kind en duidelijk niet eens ingeschreven is bij de RVA ? Welke andere held dan Nero bestaat het een kind te maken, het weer te laten verdwijnen omdat het blijkbaar niet aan de gestelde verwachtingen voldoet en produceert er jaren later wéér een, maar dan van een heel ander kaliber ? Bijzonder zeldzaam zijn ook de stripfiguren die moeiteloos bij alle " groten " van de wereld binnenlopen als het hen past, en nog zeldzamer de helden die Stalin himself de hand hebben gedrukt en hem, zij het tijdelijk, tot betere gevoelens bekeerd hebben. Nero heeft dat allemaal op zijn actief, en nog veel meer, maar het is zinloos hier te zitten vertellen wat voor een uitstekende strip " Nero " wel is, loop naar de boekhandel en koop de verkrijgbare albums, en vergeet vooral de ouwere niet, die nu eindelijk weer worden heruitgegeven. Ze zijn rijk aan schitterende ideeën en briljante humor, maar ik vrees dat je er echt moet mee opgegroeid zijn (met de Sleenalbums) om dat écht in te zien. Wie zomaar eens een album in handen krijgt, zal geneigd zijn " Nero " als " zomaar " een strip te beschouwen.
Marc Sleen heeft de kwaliteit in zijn strips véél langer volgehouden dan andere tekenaars van dezelfde school. Hoewel ten gunste van de veel en vaak ten onrechte bekritiseerde Vandersteen moet gezegd worden dat hij net als Sleen een uitzonderlijke en unieke plaats inneemt in de stripwereld. Maar bij Vandersteen moet je het kaf van het koren kunnen en willen scheiden.

33 jaar zit Marc Sleen al achter z'n tekentafel. Nero heeft zich in de loop der jaren " gemoderniseerd ", er zijn kleuralbums gekomen, meer afgestemd op Nederland en de sfeer in de strip is sinds een tiental jaren stilaan veranderd. Daarom ook dat al wat oudere Nerofans bepaald niet krenterig zullen zijn met hun kritiek op de recente strips van Sleen. Ze herkennen niet meer de Nero waarmee ze groot geworden zijn. Niet meer die spitse humor van vroeger, want ergens " kan er minder " dan vroeger. Maar dat betekent alleen maar dat Nero en Marc Sleen anders zijn geworden en niet, dat de Nerostrip (voor zover dat objectief te bepalen is) " slechter " zou zijn dan vroeger. Marc Sleen blijft na al die jaren geestige strips maken. Natuurlijk zit er al eens een tussen die wat minder is. Maar wie 116 verhalen getekend heeft, plus duizenden andere platen van andere reeksen, kan zich dat al eens permitteren. De meeste striptekenaars beperken hun carrière tot 30 à 40 albums en dat zijn ook lang allemaal geen hoogvliegers.
Marc Sleen is een vriendelijke, intelligente man, een geestige humorist met een carrière achter zich waar hij met terechte trots mag op terugblikken.

H.L.

'K GA DE KAPOENTJES HUN CLUBKAS PLUNDEREN!
DAAR! DAT ZAL DE DROOGTE EEN BEETJE NAT MAKEN! HIHIHIHI!
KLING
KLONG
KLANG
GE ZULT NIET LANG SLAPEN CHAMPETTER!
ZZZ ZZ

Deze tekening werd gemaakt in 1965 voor de Marc Sleen-wedstrijd.

Marc Sleen: het interview

Al wie een interview wil houden met Sleen moet zich realiseren dat hij niet de eerste is. Tientallen journalisten hebben Sleen reeds ondervraagd over zijn levensloop, zijn striphelden en diverse thema's die hij in zijn strips heeft verwerkt. Met behulp van de bibliografie, elders in dit nummer gepubliceerd, kan men de resultaten van deze gesprekken terugvinden. Sommige artikels zijn vrij banaal gebleven, maar er zijn ook zeer onderlegde gasten bij Sleen over de vloer geweest die in hem een uitstekende gesprekspartner hebben gevonden. Anderen, die meenden hem een pee te kunnen stoven, hebben tevergeefs getracht hem politieke kleur te doen bekennen of hebben hem hun ideefixe's over rassendiscriminatie, feminisme enzovoort in de schoenen willen schuiven. Deze laatsten vooral zijn er de oorzaak van dat Sleen thans zeer op zijn hoede is wanneer hij vragen te horen krijgt die niet in zijn door de ervaring en herhaling zeer stereotiep geworden antwoordpatroon passen. Wie kan het hem kwalijk nemen ? Ook wil hij niet te diep ingaan op bepaalde thema's en wil hij niet al te veel persoonlijke gegevens kwijt, als wou hij nog wat sparen voor de anderen, die hem later komen belagen. Sleen is echter een van de sterkste persoonlijkheden die ik tot nu toe in het Vlaams stripwereldje heb ontmoet. Zijn zwakheden steekt hij overigens niet onder stoelen of banken ; ieder die een wijl met hem vertoefd weet dat hij achterdochtig is en bijvoorbeeld ook zeer gevoelig aan kritiek.

En het is niet enkel de kritiek van stripspecialisten die hem ter harte gaat, maar evenzeer die van kinderen, ook al werkt Sleen in feite niet meer voor deze laatste groep. Er zijn, geloof ik, nog veel mensen die denken dat Sleen in zijn " Nero " grappige kinderverhaaltjes vertelt en deze door middel van getekende gekke tuimelende figuurtjes tot een goedkope succesformule verwerkt. Die formule, het stripverhaal, is in Europa veel meer dan in Amerika inderdaad aan het kinderpubliek gebonden, en niemand zal beter weten dan Sleen, welke toevoegingen hij ter wille van het kinderzieltje en ook zijn portemonnee heeft moeten doen. Sleen past een zekere vorm van autocensuur toe, maar hij beknot zijn creativiteit beslist niet tot het vertellen van onschuldige verhaaltjes.
Zijn " Nero " is een strip bestemd voor volwassenen en voor lezers die begrijpen dat humor dikwijls slechts een masker is, getrokken over de tragiek van het leven. In de levensbeschouwelijke strip die Nero is, ligt de nuchtere werkelijkheid verscholen achter de roes van een onbezorgd bestaan, maar herkenbaar voor wie nuchter is en voor wie tussen de regels van de tekst kan lezen of tussen de plaatjes kan kijken.
Sleen zelf is tof gezelschap. Hij is een moppentapper en het kan geen toeval zijn dat hij precies op oudejaarsavond is geboren. Die avond immers wordt door menigeen de feestneus opgezet om met de klokslag van twaalven in de goede stemming te verkeren en elkaar het beste te wensen voor het nieuwe jaar. Is Sleen als het ware in zijn stripcreaties niet steeds een fuifnummer geweest en heeft hij de lezers niet dagelijks met zijn optimisme verblijd ? Achter de grappenmakerij schuilt echter een groots humorist, en, om maar meteen de loftrompet te blazen, een stripmaker van eenzelfde allooi als b.v. Segar, de auteur van Popeye. En die is van wereldklasse !
" Alle mensen die humor willen brengen en de mensen willen doen lachen zijn uiteraard heel triestige mensen ", beweert Sleen, en zijn gelaat straalt niets dan levenslust uit.

Hij is ook een bijzonder attentievol gastheer en men zal het hem niet zo gauw aanzien dat hij in de grond triestig is. Integendeel, hij zal een bezoeker danig op zijn gemak stellen dat ie zich al heel spoedig belangrijk voelt. Sleen is de grootste, maar hij burgemeestert niet. Toekomstige bezoekers van huize Sleen krijgen een plannetje toegestuurd waarop de te volgen weg nauwkeurig uitgestippeld staat. Hij woont aan de rand van het Zoniënwoud waar men moeilijk de weg kan vinden in vrij primitief bestrate, tussen bomen en allerhande groen verscholen lanen. Indien men toch verloren loopt is men verplicht de weg te vragen in het Frans. De naam Sleen of Nero volstaat dan niet, want er huizen daar niet zo veel mensen die weten dat er een beroemdheid in hun omgeving woont. Sleen woonde vooreerst in Gentbrugge, waar hij als Marcel Honoré Nestor Neels op 31 december 1922 geboren werd.
Sleens sterrenbeeld is, evenals dat van Nero, de Steenbok. Nero beweert steeds dat het een slecht teken is, want hij vindt zichzelf veel te gevoelig. Sleen heeft zijn moeder verweten dat ze niet enkele uurtjes met de bevalling heeft gewacht : hij zou dan immers een jaartje jonger zijn geweest.
Na Gentbrugge verbleef Sleen tot zijn zestiende in Sint-Niklaas waar hij de Broederschool bezocht. Hij ging dan terug in Gent wonen, maar vestigde zich nadien in Schaarbeek bij Brussel, om het dagelijks treinreizen naar zijn werk te vermijden. Na drie jaar verhuisde hij naar Terhulpen in Waals Brabant om vervolgens een definitieve woonplaats te kiezen in Groenendaal (gemeente Hoeilaart), aan de rand van het Zoniënwoud. Sleens commentaar : " Ik woon niet zo ver van Brussel, maar toch voldoende ver om er geen nadelige invloed van te ondergaan. Ik verkies de lucht, het groen...".
Van al deze verschillende verblijfplaatsen zijn gemakkelijk sporen terug te vinden in " Nero ". Denken we bijvoorbeeld maar even aan het verhaal " De Hoed van Geeraard de Duivel " dat helemaal is opgebouwd in een Gents decor. De woonstede van Nero is erg onzeker. Wel blijkt hij in de Hortensialaan (Sleens adres) te wonen, maar al naargelang de behoeften van het verhaal verandert de woonplaats van Brussel in Gent, Schaarbeek of Antwerpen. Ook de Pheips wonen in dezelfde straat maar zijn toch ongeveer twee kilometer van Nero's woning verwijderd. Naast enige gelegenheidswoonsten (o.a. het kasteel " De Torekens " door Nero gekocht in " De Juweleneter ", of het geërfd landgoed in " Het Bobobeeldje ") verblijft het dagbladverschijnsel in een gehuurd hoekhuis. Sedert " De Man Zonder Gezicht " echter lijkt hij definitief gevestigd in een rustieke villa, die wel geregeld in de lucht geblazen wordt. Dit boerderijtje is overigens in werkelijkheid niet de woning van Sleen, maar wel de villa van een vriend in Beervelde, die daar een restaurant uitbaat. Sleen zelf heeft ook nooit een hoekhuis bewoond. " Ik hou wel van hoekhuizen ", beweert Sleen, " en ik vind dat Nero een hoekhuis moet hebben, of een huis met een balkon, of een huis met veel torentjes. Ergens moet Nero van torentjes houden ... ".

Sleen, die niet zo'n opschepper als Nero is, zoekt als natuurliefhebber de lucht, het groen, en het Zoniënwoud biedt hem een grote variatie aan inheemse volgelsoorten. Dat heb ik persoonlijk tijdens het interview mogen ervaren. Wanneer wij goed en wel in Sleens achtertuin geïnstalleerd zijn laten de eerste exemplaren zich reeds zien. Het zijn spreeuwen, die volgens Sleen, op stok gaan. Even later wordt het gesprek onderbroken voor een overvliegende reiger. " Wacht even. Daar mag ik eerst even naar kijken hè ! Want die zie ik hier zo dikwijls niet." Sleen heeft onmiddellijk zijn verrekijker, die blijkbaar nooit ver uit zijn buurt is, beetgepakt en spoedig verduidelijkt hij dat het een grijze reiger is, de enige soort die hier trouwens nog voorkomt. Hij schat zijn prachtige vleugelslag op anderhalve meter. Wanneer zich plots een tjiftjaf laat horen wordt er toch een verband gelegd tussen de ornithologie en de strip en verneem ik dat Sleen en Vandersteen goeie vrienden zijn, en dat dit vogeltje met de typische slag de inspiratie was voor een Suske & Wiske-album. Nog later worden we getrakteerd op een ekster, een woudduif, een fitis, lijsters en zijn wij getuigen van een klein vogeldrama wanneer het nest van een merelkoppel bedreigd wordt door een Vlaamse gaai.
Dat eerste half uur van mijn interview leer ik heel wat bij over de inheemse vogelfauna en ervaar ik dat Sleen een oprechte natuurvriend is en dat die eigenschap een integrerend deel uitmaakt van zijn persoonlijkheid. Tussendoor verneem ik toch ook nog dat Sleen met een Porsche rijdt en dat Van Zwam met eenzelfde vehikel zijn "sneller-dan-het-licht-verplaatsingen " maakt. De nummerplaten van de getekende wagens zijn dikwijls telefoonnummers van vrienden, die dan soms door lezers worden opgebeld. Sleen houdt van die "inside-jokes" of binnenpretjes. Geregeld duiken er, naast de karikaturen van bekende personaliteiten ook hoofden van vrienden op in zijn strips.
" Het is om de eentonigheid van het werk achter de tekentafel wat te breken. Zo heb ik er zelf wat meer plezier aan", verduidelijkt Sleen.
Sommigen gaan er prat op dat ze een rolletje in een Nero-verhaal toebedeeld krijgen, maar weer anderen gaan zich ergeren, omdat het karakter van het stripfiguurtje dat hun uiterlijk meekrijgt, niet beantwoordt aan het image dat zij van zichzelf hebben voorgesteld. Zij worden dan het slachtoffer van de vrijheid die Sleen zich als karikaturist toeeigent. Sleen debuteerde overigens als karikaturist in de krant. " Noteer heel duidelijk dat het nog tijdens de oorlog in september 1944 in " De Standaard " was", raadt Sleen mij aan, " want daar zijn al veel vergissingen mee begaan."
Het navolgende kwartier krijg ik een stukje persgeschiedenis te horen dat een duidelijk inzicht in de naoorlogse strippublicaties geeft. Elders in dit nummer kunt u deze gegevens weervinden.
Een man die een enorme invloed heeft uitgeoefend op de jonge Sleen, die hem in 't bijzonder heeft geïnspireerd en die hijzelf zijn " geestelijke vader " noemt, is Paul de Ryck. De Ryck was journalist en later provinciaal inspecteur voor culturele aangelegenheden der provincie Oost-Vlaanderen.

PAUL DE RYCK
(naar een penteekening van Marc Neels)

Sleen was een goede vriend van hem en noemde hem altijd pa en zijn vrouw ma. De Ryck was een geweldige moppentapper en een fantastisch humorist, maar schreef ook enkele zeer zwaarwichtige boeken waarin de dood een zeer belangrijke rol speelde. Hij stierf op 43-jarige leeftijd aan kanker. Van hem komt deze persoonlijke opdracht : " Aan Marc Neels, die den ongezochten eenvoud weet te waarderen, genegen. 28-6-1945 ". Blijkbaar had die man toen reeds begrepen dat precies de volkse eenvoud in het werk van Sleen, dat daardoor soms o zo dicht bij de harde werkelijkheid aanleunt en een diepere betekenis krijgt, hem juist zo groots zou maken.
Gevolg gevend aan het voorstel van zijn vriend is Sleen vanaf september 1944 deel gaan uitmaken van de redactieploeg van het opnieuw uitgebrachte dagblad De Standaard. Voordien had hij wat gewerkt in het atelier van zijn broer en had hem wat geholpen met het ontwerpen van allerhande, maar meest moderne ornamenten. Sleen : " Daar was ik nogal goed in. Maar daar zijn mijn ogen bijna gecreveerd. Zo'n motief dat in diverse bekledingen terugkomt moest in " mise en carte " worden opgezet, opdat men in de fabriek de figuren zou kunnen overbrengen. Denk bijvoorbeeld aan muziek op rollen. En dat was knoeien met rode verf op millimeterpapier. Toen ik naar Sint Lucas ging te Gent had ik er al niet zo veel tijd meer voor ".
Sleen ambitioneerde het beroep van kunstschilder : " Ik heb enorm veel portretten gemaakt. Voor 500,- fr. schilderde ik destijds het portret van iemand. Nu schilder ik niet zoveel meer, maar toen ik nog in de twintig was heb ik heel wat verkocht omdat ik 't geld nodig had om op de boemel te kunnen gaan. "

Aan de weken voor de bevrijding heeft Sleen heel wat herinneringen bewaard :
" Omdat er nog een groot gebrek aan steenkool was, alles nog moest verduisterd worden en er vrijwel geen treinen reden, bleven wij allemaal slapen in wat wij toen de " opiumkit " noemden. Hubert van Herreweghen, Albert Coppé... al de groten waren daar en sliepen in bedjes naast elkaar zoals in de kazerne. Wij liepen er op onze pantoffels rond, werkten soms tot 1 à 2 uur 's nachts en gingen dan nog een pint pakken op de Jacqmainlaan ...".
Sleen was journalist en had een perskaart in die beginperiode. Hij maakte veel karikaturen van buitenlandse prominenten maar ook van binnenlandse zoals Spaak, Huysmans en versloeg alles wat met politiek te maken had. Hij woonde toen geregeld de zittingen van het Parlement bij. Na de bevrijding reed Sleen nog dagelijks met de trein van Gent naar Brussel : " Ik stapte 's morgens om 7.15 uur op de trein met Theo Lefèvre, die aan de balie was en later Eerste Minister is geworden. U weet wel, de man met de kiekeborst. En samen met Paul de Ryck tapten wij moppen tot in Brussel. Tegenwoordig gebeurt dat niet meer. Wij houden ons nu niet meer zo veel met moppentappen bezig, maar toen was het zeer in de mode ".
Sleen kan het niet nalaten met een zeker heimwee terug te blikken naar de oude tijd en de nadruk te leggen op de generatiekloof die tussen hem en de jongeren is ontstaan. Hij veroordeelt voornamelijk de fatalistische houding van de jeugd, die zichzelf in een soort nihilisme en door een gebrek aan vertrouwen in wat dan ook aan het vernietigen is. Sleen, die nog uitstekende herinneringen aan het boy-scoutisme heeft bewaard, hecht zich aan bepaalde waarden van het leven die klaarblijkelijk een stevige basis vormen voor zijn soms toch zeer wrange humor die nooit destructief is, maar steeds van een niet aflatend optimisme getuigt. Ongetwijfeld trekken veel depressieve mensen zich aan zijn humor op. Ongetwijfeld ook behoren de jongeren die ten gronde gaan tot een minderheidsgroep. Trouwens , ik geloof stellig dat Sleen veel jongeren onder zijn lezers telt.

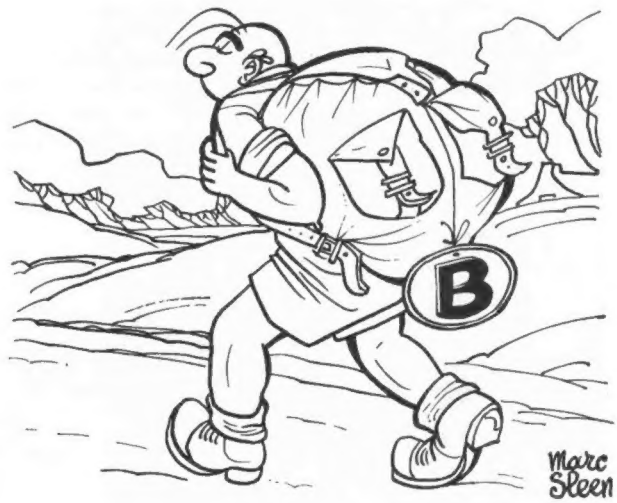

Sleen is ploegleider geweest bij de scouts. Het kamperen, de natuur, de kameraadschap hebben veel invloed gehad op zijn leven en werk.

Deze tekening werd gemaakt in 1951, wanneer de avonturen van Nero en C° in het dagblad Het Volk gaan verschijnen.

Het generatieconflict wordt evenwel niet uitgepraat omdat ik meer geïnteresseerd ben in anecdotes uit de goeie ouwe tijd en in Sleens omgang met andere tekenaars. Sleen : " Ik kan alleen maar zeggen dat die betrekkingen zeer vriendschappelijk waren. Met Bob de Moor ging ik regelmatig naar Nederland en wij stopten zo om 't kwartier om een " Bolsje " naar binnen te gieten. Zo bereikten we Amsterdam toch wel, maar in geen staat van kuisheid. Ik wil maar zeggen : dat was vriendschap en zo'n dingen gebeuren niet meer. Er was een ander gezelschapsleven. Men ontmoet elkaar niet meer in het stamcafé. Ik heb nu vrijwel geen contact meer met andere tekenaars ". Na wat aandringen verneem ik nog dat er ooit eens een bekend Vlaams tekenaar in een Amsterdamse gracht was terecht gekomen of beter, er feitelijk was ingeduwd, maar het hoofdstukje anecdotes moet hier worden afgesloten met de overtuiging dat Sleen er nog heel wat in zijn mouw bewaart. " Het heeft geen zin om dat uit mijn verleden of dat van iemand anders op te rakelen ",meent hij. Soit.

Voor wat Sleens relatie met Vandersteen betreft, kom ik ook al niet aan mijn trekken,omdat Sleen niet zo lang geleden die hele toestand al aan de zoon van Gaston Durnez heeft verteld, die bezig was aan een boek dat n.a.v. Vandersteens 65e verjaardag is verschenen. Soit.

Omdat het wat koeltjes wordt in de tuin zoeken wij de zitkamer op, die een beetje overdadig met schilderwerk is behangen. Er staat ook een boekenkast,met veel boeken over dierkunde. Sleen bezit echter ook stripbladen en,zo ervaar ik snel,enkele zeer zeldzame exemplaren. Met een zekere trots toont Sleen mij de jaargangen 1945-47 van Ons Volkske, en de eerste jaargangen van 't Kapoentje, een stripblad dat als tegenhanger van Ons Volk werd gelanceerd en waarvan Sleen in samenwerking met Joris van den Eede, alias Prof.Kribbel, die de teksten schreef, de samenstelling in handen had. Slechts weinig stripliefhebbers hebben die ooit in handen gehad. Ik zie daarin ook voor 't eerst het oudste stripwerk van Sleen,en aangename herdrukvisioenen komen mij reeds voor de geest. Sleen ontnuchtert mij echter snel en beweert dat het allemaal prutswerk is en beter het daglicht niet meer ziet. Ik neem mij meteen voor Sleen te overtuigen van het feit dat de kwaliteit van zijn debutantenwerk onbelangrijk is in het licht van de historische waarde.

In Sleens oude strips, en ook nog wel in Nero, komen veel figuren met dikke neuzen voor. Wanneer ik Sleen vraag of hij een voorliefde voor mannetjes met dikke neuzen heeft vindt hij dat een absurde vraag.

" Ik heb zelf een dikke neus ", zegt ie daarna, waarop ik beleefd repliceer dat het allemaal nogal meevalt en dat een psycholoog misschien toch wel iets in die dikke neuzen zou kunnen ontdekken.

Dat geeft Sleen ook toe en vervolgt : " In mijn strip heeft Nero een dikke neus en de bijfiguren hebben meestal kleine neuzen. Heeft u dat al opgemerkt ? Wel, ik doe dat om het contrast. Ik teken bijvoorbeeld politieagenten met een kleine neus, maar met een grote moustache ".

Mevrouw Sleen of Magdalena (Mady) Palinck, een zeer vriendelijke charmante dame en helemaal niet zo corpulent als Sleen haar in zijn strip karikaturiseert,vindt dat haar man de neus van Nero veel te groot maakt en dat ze soms op een banaan gelijkt.

" Ik vind dikke neuzen humoristisch ",reageert Sleen gebeten, " een zwaarlijvig neusorgaan inspireert vertrouwen,wekt de lachlust op... zullen wij verder gaan ? "

" Zullen wij verder gaan " of " next question please " zijn typische uitspraken van Sleen waarmee hij zijn interviewer wil afleiden. Van sommige vragen tracht hij zich met een kwinkslag af te maken. Misschien is een interview voor hem een soort beleefdheidsritueel geworden waarbij hij geen andere dan stereotiepe antwoorden wil bedenken. Misschien hecht hij eraan niet al te veel van zijn innerlijk prijs te geven. Hij is zoals gezegd zeer gevoelig aan kritiek en zal zich heel snel ergeren aan vragen waarmee men hem in het nauw wil drijven. Sleen is een doorbrave en goedhartige man, maar tijdens een vraaggesprek kan ie speels oneerlijk zijn. Zo vraag ik hem of hij van muziek houdt en krijg een kordaat ontkennend antwoord. Mevrouw Sleen wijst hem ogenblikkelijk terecht : " Maar gij houdt wel van muziek ! Voortdurend komt ge met nieuwe platen naar huis !"

" Wel ", antwoordt Sleen dan, " het hangt af van de ene persoon tot de andere. Ik hou wel van muziek, maar ik kan niet werken met muziek. Wanneer ik iets moet scheppen, dus denken, dan kan ik geen muziek verdragen. Wanneer ik gewoon maar moet tekenen wel,maar dan begin ik al snel te tekenen op de maat van de muziek en dat is vervelend. Ik laat mij leiden door het ritme omdat die muziek mij meer boeit dan het tekenen, en dan schiet mijn pen zo ineens uit... "

Het antwoord,dat best interessant en amusant genoeg is om te publiceren, gaat aan de feitelijke vraag voorbij. Mocht men hem naar zijn lievelingsschrijver vragen, dan zou hij wellicht een even ontwijkend antwoord verzinnen. De waarheid blijft achter zijn humor verscholen. Wanneer ik me echter de naam T.S.Eliott, die geregeld in Nero's bibliotheek opduikt, laat ontvallen, is Sleen verrast en haalt een boekje uit de kast. " Dit is mijn " livre de chevet ", zegt ie en citeert uit " Four Quartets " :

Op deze foto ziet men een nog jonge Sleen aan het werk voor een portret van Matsuoka, de voormalige Japanse minister van Buitenlandse Zaken, die enkele maanden nadat hij het Vredesverdrag tussen zijn land en Amerika had ondertekend, zelfmoord pleegde. Deze figuur inspireerde Sleen voor zijn allereerste Nero-vernaal Het Geheim van Matsuoka. Groot was Sleens verbazing en plezier toen, na meer dan 30 jaar, tijdens het verjaardagsfeest van zijn vrouw in zijn stam-restaurant, een man op toestapt en zich voorstelt als een naamgenoot van Matsuoka en trotse bezitter van het uitterst zeldzame eerste Nero-album, dat ie steeds zorgvuldig heeft bewaard.

' My hand is in my beginning and my beginning is in my hand '. Luister : ' The only wisdom we can hope to acquire is the wisdom of humility. And humility is endless'. Nederigheid is eindeloos. En mag ik ook nog citeren wat ik twee maal heb onderlijnd ? ' In a lifetime's death and love '. Liefde en dood, twee dingen die een mens kunnen inspireren. Next question please . "

Deze keer wacht ik echter met het stellen van een volgende vraag. Ik word toch wel even stil bij de gedachte dat Sleen diepzinnige denkbeelden over bijvoorbeeld de liefde of de dood in zijn strips zou kunnen verwerkt hebben. Zo hij dat al zou gedaan hebben, dan zijn die opvattingen in ieder geval niet opgemerkt door het gros van zijn lezers. In zijn schijnbaar probleemloze kolderstrips kan Sleen immers zijn bedenkingen niet in lange dialogen uitspinnen. Hij is verplicht de ideeën onopvallend en subtiel te verwerken als behoorden deze tot zijn binnenpretjes. Toch vraag ik mij af of men slechts een louter folkloristische betekenis moet hechten aan het Pietje de Dood waarmee Nero in De Ring van Petatje wordt geconfronteerd. Moet men de duivels die geregeld in de avonturen van Nero opduiken en die een ware nachtmerrie voor deze stripheld zijn, gewoon als een humoristische attractie bekijken ? Behoren de eenzaten en filosofanters die zich over het leven en de dood bezinnen slechts tot een stereotiep humorprocédé ? Zou de angst voor de dood die om de vijf Neroverhalen in een of ander levenselexir gebrouwen wordt, geen leidmotief kunnen vormen voor deze stripauteur ? Zou in deze strip, waarin allerhande magische voorwerpen zo'n belangrijke rol spelen, waarin Sleen de bijbelse beelden uit zijn christelijke opvoeding heeft verwerkt, en waarin het onmogelijke soms op een sublieme kolderachtige manier als vanzelfsprekend reëel aan de lezer wordt voorgesteld, de problematiek van het geloof en het bijgeloof niet aan de orde worden gesteld ?

Ik kom nog even terug op T. S. Eliott die schrijft dat nederigheid eindeloos is. Het begrip eindeloosheid wordt ook dikwijls in verband gebracht met de zee, een milieu waarin Nero en zijn kornuiten veelvuldig verzeilen. Sleen is gefascineerd door de zee : " Ik heb nog maar pas een vaart van 11 uren achter de rug. Zo ver als men kan zien, ziet men geen land. En er waren dolfijnen die meezwommen met de boot. In de savanne ziet men niets anders dan gras. Ik hou daarvan. Ik vind de oneindigheid zeer fascinerend, ik bedoel de oneindigheid die u zo klein maakt dat ge gaat beseffen dat ge niks zijt. Vroeger durfde ik dat allemaal zo niet zeggen. Wanneer men twintig jaar oud is en men praat over die dingen, dan geeft het de indruk dat men pretentieus is. Maar nu durf ik het wel zeggen, niet met pretentie, maar met het gevoel en de overtuiging dat het zo is en dat ik tenslotte niks ben. Wanneer

men ouder wordt en dichter bij de dood staat, dan beseft men dat het werkelijk zo is ".
Eliott schrijft ook " Dust in the air suspended marks the place where a story ended ".
Wat verder ook de bedoeling van Eliott met deze uitspraak moge geweest zijn, voor wat Sleen betreft stel ik vast dat hij al heel wat stof heeft doen opwaaien en dat zijn verhaal nog lang niet ten einde is. Ten minste is die stofwolk niet onopgemerkt gebleven voor een heleboel mensen. Want al wie Nero leest zal meteen in de ban van de humor geraken en opgevrolijkt worden door een nimmer aflatend optimisme. Misschien is de belangrijkste boodschap in het werk van Sleen dat optimisme wel en het feit dat het leven ondanks alles (en dat is nogal wat) zeer de moeite waard is om geleefd te worden. De humor bij Sleen is, zoals reeds werd gezegd, een vat met een dubbele bodem. Humor en ernst liggen soms zeer dicht bij elkaar. Optimisme en pessimisme evenzeer.
Het raakvlak is bij bepaalde vormen van humor, zoals bijvoorbeeld het sarcasme, de zwarte humor opvallender. Hier lijkt de humor meer gefundeerd op een fatalistische grondslag. De harde, zwarte humor heeft Sleen steeds afgeschrikt. Zijn angsten uiten zich niet in opvallende beelden, maar liggen subtiel verscholen in kolder die iedereen wil aanspreken. Zij gaan dan ook aan de opmerkingsgave van de meeste lezers voorbij. Sleen wil ze ook niet perse aan zijn lezers opdringen. Zij zijn zelfs niet als een ernstige boodschap op te vatten. Wij stellen gewoon vast dat hij ze in zijn strips heeft verwerkt.
" Ja, wat is humor ? ",vraagt Sleen zich af , wanneer ik hem vraag wat humor voor hem betekent.
" Dat weet ik nog altijd niet hoor ! Humor is ergens verbittering. Ik weet het niet. Het kan gezond zijn. Maar het ontstaat toch wel uit verbittering,weet u dat ? De meeste mensen lachen wanneer ze iemand over een banaanschil zien uitglijden en zijn nek zien breken. Dan lachen ze zich een bult. Maar 't doet raar hoor wanneer ge op uw staartbeentje valt. Dan trekt ge ook rare smoelen waar iedereen om lacht ".
" Humor ",zo beweert Kamagurka die zich samen met zijn lief en Hec Leemans wat later bij ons is komen vervoegen, " is het omgekeerde van grappig".
Hierop antwoordt Sleen :
" Ik sprak van verbittering, maar bij u is het realistische rauwheid. Het is een verbittering die heel erg diep gaat, diepmenselijk. Wanneer ik uw strips lees, dan bezorgen ze mij iedere keer een schok. Ik vind ze zeer, zeer rauw. Zo rauw zou ik nooit durven zijn. Ik ben daarvoor te mild, te braaf en te slap... te goedhartig en te bang. Ik vind het erg dat zo'n jonge man als u zo diep en zo ernstig denkt. U moet niet te ernstig zijn. Ik wil u geen raad geven... ik moet u geen lessen geven, maar geniet van het leven zolang ge kunt, zou ik zeggen. 't Gaat rap voorbij... Als ge op uw twintigste zit te tobben en te dubben ... Alhoewel,toen ik 16 jaar oud was rookte ik al de pijp en gaf ik mijn moeder wijze raadgevingen. Dat is tekenend voor de jeugd. Ik heb op mijn twintigste ook dingen geschreven en getekend die ik nu niet meer zou durven maken. Ik heb mensen uitgemaakt voor hypocriet en ik wist nog niet eens wat dat woord betekende. Dat is waar hoor ! Ik zeg niet dat ik er spijt van heb, maar ik besef nu toch dat men dat niet mag doen. Men kan het zich niet veroorloven iemand voor hypocriet uit te maken wanneer men niet zelf de diepere betekenis van hypocrisie´ begrijpt.Maar dat kan ook niet wanneer men maar twintig is. Of men begrijpt er de ruwe werkelijkheid niet van. Men ziet alles nog te oppervlakkig

DE PLANEET EGMONT
Nero
KOM TERUG, HANEKOPPEN ! ZIJN JULLIE BANG VOOR EEN WATERPISTOOL TJE ?
OF WAS HET VOOR DIE BRULLENDE LEEUW ?
'K HEB TOCH AL EEN SNOR EN ALS JE EEN SNOR HEBT, MAG JE FILOSOFEREN. DAT ZEI MIJN OVERGROOTVADER TOCH EN DIE HAD EEN BAARD!
MENEER NERO... WAT BETEKENT FILOSOFEREN EIGENLIJK ?

en te simplistisch. Men ziet de wereld nog te goed of te slecht. Men ziet alles veel te veel in zwart-wit ".
In de traditionele kinderstrip wordt er over het algemeen steeds een duidelijk onderscheid gemaakt tussen goed en kwaad. De bedoelingen van de slechterikken,die steeds duidelijk getypeerd zijn, liggen voor de hand. In deze strips, die zeer aan oplagecijfers gebonden zijn, kan een auteur slechts weinig persoonlijke maatschappijkritiek verwerken en een eventuele kritiek moet zeer vereenvoudigd aangepast worden aan de gangbare morele normen van de kopers. Men moet strips maken die het kinderzieltje (of de zieltjes van hun dikwijls stupide opvoeders) niet kunnen belasten. Zo heeft Vandersteen zijn avonturen van Suske en Wiske aangepast aan de eisen van zijn uitgever en volledig afstand gedaan van de absurde en spontane humor die zo tekenend was voor zijn oudere werk, maar die blijkbaar kwetsend zou kunnen zijn voor vele lezers, of die enkel door volwassen lezers kan genoten worden. In Suske en Wiske moet Vandersteen dan ook zeer op zijn hoede zijn om zich niet de reacties van de een of andere belangengroep op de hals te halen. Sleen heeft zich ook op diverse punten inschikkelijk t.o.v. zijn uitgever getoond. Zo heeft ie zijn Vlaams dieventaaltje, dat ie normaliter wel zou willen blijven gebruiken, aangepast aan A.B.N. of Nederlandse normen, gewoon omdat de oplage van de albums in Nederland groter is dan in Vlaanderen.
Sleen : " De mensen in Nederland begrijpen uiteraard mijn Antwerpse of Gentse uitdrukkingen niet. Daarom zend ik mijn teksten op naar de uitgeverij en laat ze 'vertalen'. Ik heb geen universiteit gedaan hè !"

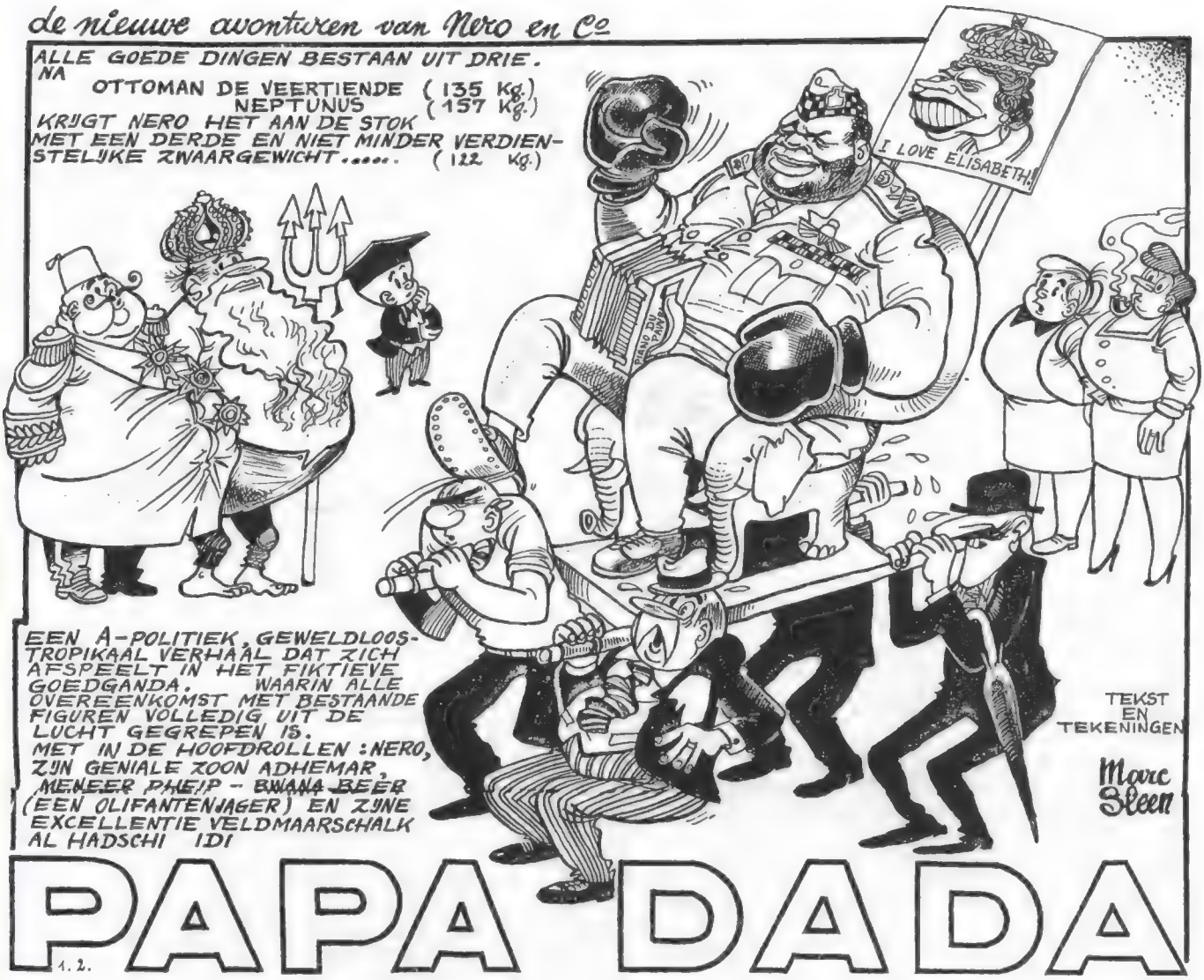
de nieuwe avonturen van Nero en Co
ALLE GOEDE DINGEN BESTAAN UIT DRIE.
NA OTTOMAN DE VEERTIENDE (135 Kg.)
NEPTUNUS (157 Kg.)
KRIJGT NERO HET AAN DE STOK
MET EEN DERDE EN NIET MINDER VERDIENSTELIJKE ZWAARGEWICHT..... (122 Kg.)
I LOVE ELISABETH!
EEN A-POLITIEK, GEWELDLOOS-TROPIKAAL VERHAAL DAT ZICH AFSPEELT IN HET FIKTIEVE GOEDGANDA. WAARIN ALLE OVEREENKOMST MET BESTAANDE FIGUREN VOLLEDIG UIT DE LUCHT GEGREPEN IS.
MET IN DE HOOFDROLLEN: NERO, ZIJN GENIALE ZOON ADHEMAR, MENEER PHEIP - BWANA BEER (EEN OLIFANTENJAGER) EN ZIJNE EXCELLENTIE VELDMAARSCHALK AL HADSCHI IDI
TEKST EN TEKENINGEN
Marc Sleen
PAPA DADA
1. 2.

Sleen heeft echter nooit zijn kunstenaarsziel aan de uitgever verkocht. Hij heeft steeds zijn goesting willen doen en hij heeft gestreden voor deze vrijheid. Nero is steeds de enige echte volwassen Vlaamse strip gebleven. Men heeft Sleen ooit gevraagd Madam Pheip uit de strip te laten omdat een vechtende pijprokende vrouw niet erg gewaardeerd zou kunnen worden. Tuizentfloot zou een beetje te idioot zijn geweest om nog door de beugel van het commercialisme te kunnen. Politiek zou ook best uit de strip geweerd worden enzovoort. Sleen heeft al die opmerkingen aan zijn laars gelapt.
Sleen heeft over het algemeen genomen weinig last van censuur gehad. Hij moet zijn script of tekenwerk ook niet ter goedkeuring voorleggen. Voor het verhaal " De Wensring " had hij echter een aankondiging getekend met daarop de karikatuur van Idi Amin Dada, met een Schotse muts op het hoofd, bokshandschoenen aan, met een accordeonnetje op zijn schoot en met zijn parachutistendecoraties op de borst gespeld. Hij werd door vier blanken, nl. twee Engelsen, Monsieur Pheip en Nero, gedragen.
Sleen verhaalt :
" De tekening was maar net ingeleverd en ik kreeg reeds een telefoon van Mijnheer de Smaele persoonlijk. Neen, dát kon men toch niet publiceren. Er kwamen zelfs advocaten bij te pas, die beweerden dat men het niet kon publiceren omdat Amin een staatshoofd was. Er zou nog een oude 19e eeuwse wet van toepassing zijn waarin vermeld staat dat men geen staatshoofd in de pers mag beledigen. De krant zou zelfs kunnen verboden worden enzovoort. Ik moest absoluut een ander verhaal maken. Omdat ik toen echter reisplannen had en ruim een maand op voorhand had gewerkt was dat geen haalbare zaak. Mijnheer Merckx, de rechterhand van de Smaele kwam dan met een voorstel. Ik zou er desnoods een Arabier of een Chinees van kunnen maken. Maar de strip was bijna volledig afgewerkt en dat kon dus evenmin. Tenslotte heb ik hem een baard en een grote snor aangemaakt en de titel " Papa Dudu " gewijzigd ".
In de oudere Nero-verhalen werden meer actualiteiten in de strip verwerkt dan nu. Sleen begon zijn tekencarrière immers als politiek karikaturist, en volgde gedurende een vijftal jaren de binnen- en buitenlandse politiek op de voet. Sleen is een uitstekend karikaturist gebleven, maar interesseert zich niet zozeer voor de politiek. Hij heeft in het verleden wel een beetje onder de vlag van de katholieke krant gevaren waarvoor hij werkte, de socialistische politiekers wat meer in hun hemd gezet dan de andere, maar dit moet gezien worden als een beinvloeding door de sfeer op de redactie, en minder als een persoonlijke politieke overtuiging. Sleen huldigt de Jan met de Pet-mentaliteit en heeft veeleer een hekel aan politiek en politiekers.
Sleen verduidelijkt onomwonden zijn standpunt :
" Politiek is vuiligheid, onnozelheid ".
Hector Leemans meent echter dat er toch een bepaalde ideologie in Nero is verwerkt en ziet Sleen als een vechter voor de vrijheid.
Een merkwaardige dialoog speelt zich tussen hem en Sleen af.

- Pffft. De vrijheid. Dan zou ik hier niet wonen.
- Waarom niet ?
- Ik heb wel gevochten om zelf vrij te zijn.
- U bent misschien een anarchist, maar u leeft in een kapitalistische maatschappij.
- We doen maar zolang we kunnen. Zolang ze hier niet komen en zeggen : " Ge moet hier buiten. Ge woont hier te schoon. Wij willen hier ook wonen ", wel, zolang doen we voort.

Men moet aannemen dat de politieke satire en de maatschappijkritiek in de avonturen van Nero niet beantwoorden aan een gemotiveerde ideologie maar gewoon het voorwerp uitmaken van Sleens tijdsgebonden visie op onze wereld. De Nero-strip moet als een produkt van zijn tijd worden gezien. En de typische " goedhartige " maar daarom niet minder rake Sleen-kolder dringt wel door de kern van een bepaald probleem zonder echter de volledige problematiek ervan uitvoerig toe te lichten. Maar zelfs al haakt Sleen slechts oppervlakkig in op een actuele politieke gebeurtenis, en zelfs al wil hij geen politieke kleur bekennen, neemt hij natuurlijk wel een eigen standpunt in. Hij kiest niet voor een welbepaalde partij of een welbepaald systeem, maar reageert min of meer verontwaardigd tegen ieder die onrechtvaardigheden begaat, hetzij bijvoorbeeld aanhangers van een kapitalistische maatschappij, hetzij deze van een communistische. Sleen is tegen iedere vorm van onderdrukking.
" Alles waar zwepen aan te pas komen, zoals het gebeurt in de landen van het Oostblok, verwerp ik kategoriek ", verklaart hij in Mimo nr. 1868,
" Natuurlijk moet men de vrijheid enigszins controleren. En misschien is het communisme in theorie de beste weg naar uitschakeling van ellende en armoe. Alleen vind ik dat dat niet gepaard mag gaan met vrijheidsberoving ".
Wanneer ik beweer dat de stripbom veel voorkomt in zijn werk geeft hij dit antwoord :
" Ja, dat is anarchisme. En ik heb ooit een verhaal gemaakt dat 100% anarchistisch was en dat mij vooral door de Nederlanders zeer erg kwalijk genomen werd omdat ik er zogezegd de langharigen in bestreed. Maar ze hebben het totaal verkeerd begrepen. Die mannen met hun bommen, die alles ondersteboven schoten, alle politiecommissariaten, alle universiteiten, waren een soort reactie op de revolutie van '68. Die mannen zeiden tegen alles nee. Ik heb een hekel aan negatieve mensen die tegen alles zijn, alles afbreken en niks opbouwen. Ik ben niet voor moralisten... Men mag iets afbreken wanneer men er iets voor in de plaats kan stellen. Heeft men dat niet, dan moet men het laten zoals het is ".
- U heeft het album voor Unicef (De Jinkaboems) in opdracht gemaakt ?
" Ja ! Men heeft dat in Nederland gevraagd. Men nam 50.000 ex. af van de Standaard. Dat was in zekere zin een commerciële toegeving van de uitgeverij. Ik heb er zelf niets voor gevraagd. Unicef is toch een organisatie waarvoor men iets kan doen. Dus, voor de eerste en wellicht ook enigste keer in mijn leven ben ik idealistisch geweest. Gewoon om reclame voor Unicef te maken. Maar toch kreeg ik van een journalist uit 'De Vooruit' een dikke veeg uit de pan ".

Wanneer Sleen verklaart dat hij gevochten heeft om zelf vrij te zijn bedoelt hij wellicht het feit dat hij volledig zelfstandig kan werken. Toen hij nog karikaturen tekende werkte hij in de gebouwen van de krant.

" Ik zou echter geen strips in dienstverband kunnen maken ", beweert Sleen, " ergens in een bureeltje met andere tekenaars rondom mij. Ik wil opstaan wanneer ik wil, tekenen wanneer ik wil. Dat vind ik ideaal, ook al werk ik soms nog tot een stuk in de nacht. En ik ga wel twee maanden per jaar op reis, maar dan moet ik ook dubbel zo hard werken om een voorsprong te behouden. Dan moet ik 60 dagen dubbel werken. Dat is corvee hoor ! Dat is soms om gek van te worden. Het moet gepaard gaan met een enorme discipline die men maar bereikt na vele jaren. Tenslotte is het geen echte vrijheid die ik mij aangemeten heb, want ik zit gebonden aan een dagbladstrip. Men heeft niet altijd zin om te werken, maar de strip moet er wel dagelijks zijn. Soms is dat zeer vervelend, maar nu ben ik er wel tegen opgewassen. In mijn jeugd heb ik echter meer dan eens met de handen in 't haar gezeten, slaappillen moeten nemen enzovoort. Ik moest toen ook meer dan vijf strips afwerken. En nu ik nog enkel met Nero zit, vind ik 't al meer dan genoeg ".
- Werkt u vlug ?
" Ik denk het wel. Ik werk wel veel. Wanneer ik 's morgens om 7.30 uur begin dan werk ik tot 12.00 uur door. En van 13.00 uur tot 19.30 uur. De donderdag en de vrijdag is dat echter veel minder. De zondag is voorbehouden aan familiebezoeken. Soms ben ik toch nog 's zondagsvoormiddags bezig. Ik moet ook nieuwe verhalen verzinnen enzovoort ".
- Wat presteert u op zo'n werkdag ?
" 's Woensdags heb ik voor een week strips afgewerkt. Twaalf bandjes in drie dagen, dat is vlug hè. De donderdag moet ik dan ideeën uitvinden, documentatie bijeen zoeken enzovoort. Ik bereid thans een verhaal veel beter voor dan vroeger. Toen had ik geen tijd om de scripts goed uit te werken. Ik zocht een geraamte, een begin en een einde, en ik wist bijvoorbeeld dat alles zich in Brazilië of aan de Noordpool zou afspelen, maar dat was dan ook alles. Ik werkte haast van dag op dag en de gags paste ik aan de actualiteit aan. Ik heb wel eens een aankondiging gemaakt waarop figuren voorkwamen die niet in het verhaal opgenomen werden. Ik had wel de plannen gemaakt om hen er in te brengen, maar de uitwerking van het verhaal verliep helemaal anders dan ik in eerste instantie voorzien had ".
- Hoe komt u aan ideeën ?
" Ik pas het 'sneeuwbal-effect' toe. Men moet aan iets blijven doordenken. Zo kan men bijvoorbeeld beginnen met een fietspomp. Wat kan er met zo'n voorwerp gebeuren ? Men kan er een band mee oppompen, maar men kan er ook mee slaan enzovoort. Men moet blijven doordenken tot er iets is dat een vonk geeft en dat humoristisch of spannend zou kunnen zijn. Maar denken is niet zo gemakkelijk hoor ! Het is ook heel moeilijk om origineel te zijn. Meestal is een idee op iets gebaseerd, iets dat ge wat veranderd of misvormd hebt. Men spreekt van 'le choc des idées '. maar soms kan men uren en uren met de handen in het haar zitten peinzen op een idee, maar zit het er niet in, dan komt het er ook niet uit. Soms heb ik een idee wat uitgewerkt maar kan niet meer verder. Dan lees en herlees ik dat wel twintig keren tot ik kwaad wordt op mezelf, het blad weer omdraai en ten einde raad met iets anders moet beginnen. Het is niet zo gemakkelijk hoor ! Maar een ding dat ik niet begrijp en dat nochtans de gemakkelijkste oplossing leek voor de groten als Morris of Uderzo is hoe iemand anders in uw plaats kan denken. Ik kan de gedachtengang van iemand anders niet illustreren. Ik zie het zo niet. Een scenarioschrijver zou mij bijvoorbeeld autobussen en treinen laten tekenen. Wel, dat doe ik niet graag. Dat ligt mij niet. Nochtans ben ik

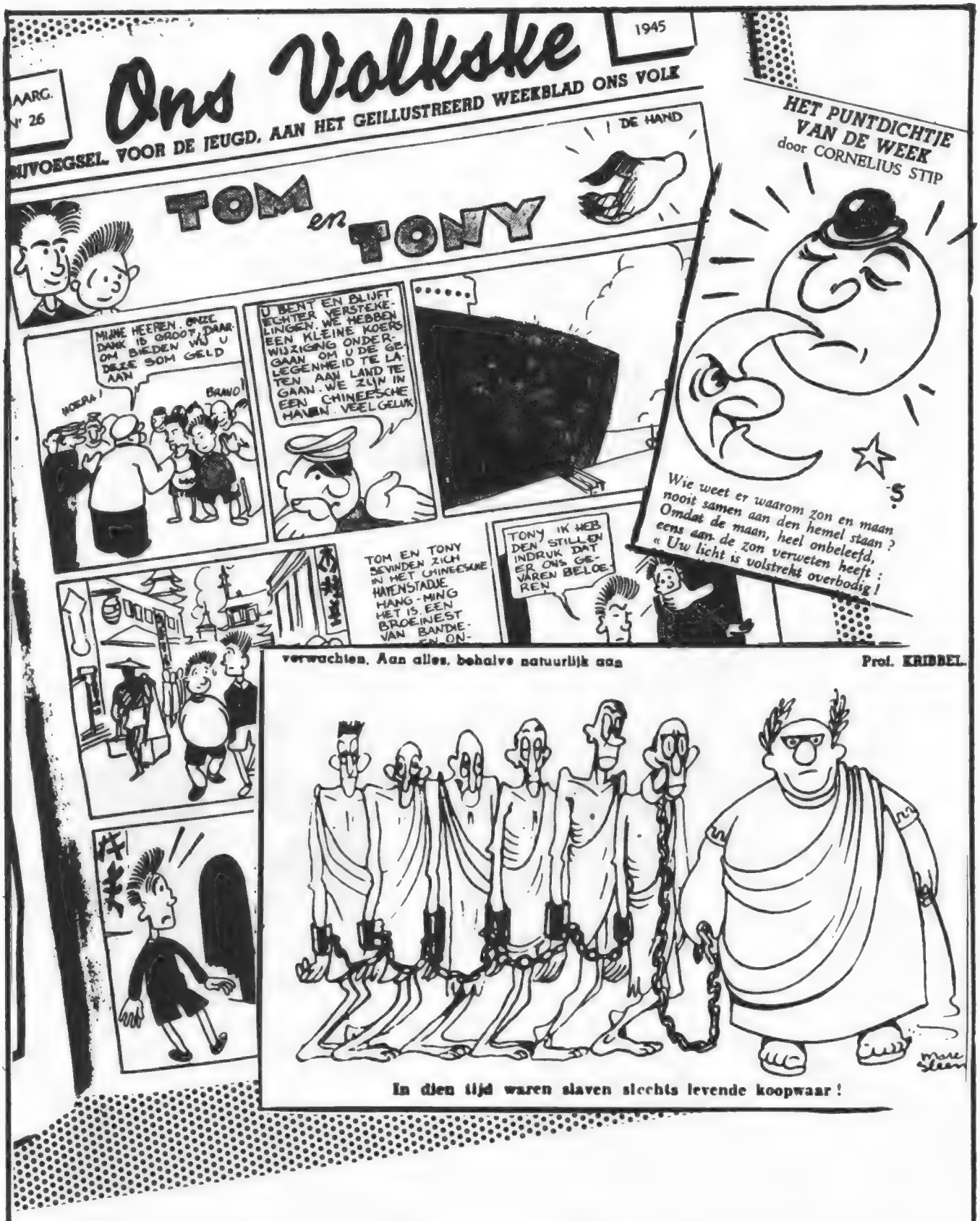
Ons Volkske
1945
AARG.
Nr 26
BIJVOEGSEL VOOR DE JEUGD, AAN HET GEILLUSTREERD WEEKBLAD ONS VOLK
TOM en TONY
DE HAND
MIJNE HEEREN ONZE DANK IS GROOT, DAAR OM BIEDEN WIJ U DEZE SOM GELD AAN
HOERA!
BRAVO!
U BENT EN BLIJFT EERLIJK. WE HEBBEN EEN KLEINE KOERSWIJZIGING ONDERGAAN OM U DE GELEGENHEID TE LATEN AAN LAND TE GAAN. WE ZIJN IN EEN CHINEESCHE HAVEN. VEEL GELUK
TOM EN TONY BEVINDEN ZICH IN HET CHINEESCHE HAVENSTADJE HANG-MING HET IS EEN BROEINEST VAN BANDIETEN EN ONTONY IK HEB DEN STILLEN INDRUK DAT ER ONS GEVAREN BELOEREN
HET PUNTDICHTJE VAN DE WEEK
door CORNELIUS STIP
Wie weet er waarom zon en maan
nooit samen aan den hemel staan ?
Omdat de maan, heel onbeleefd,
eens aan de zon verweten heeft :
« Uw licht is volstrekt overbodig ! »
verwachten. Aan alles, behalve natuurlijk aan
Prof. KRIBBEL.
In dien tijd waren slaven slechts levende koopwaar !

Deze illustraties werden bijna twee jaar voor het ontstaan van Nero gemaakt door Sleen in Ons Volkske. Het cirkelvormig hoofd en dikke neus waren spontane uitvloeisels van Sleens tekenstijl. De tekening van Keizer Nero uit Ons Volkske van 17 januari 1946 inspireerde Sleen tot het creëren van zijn belangrijkste stripfiguur.

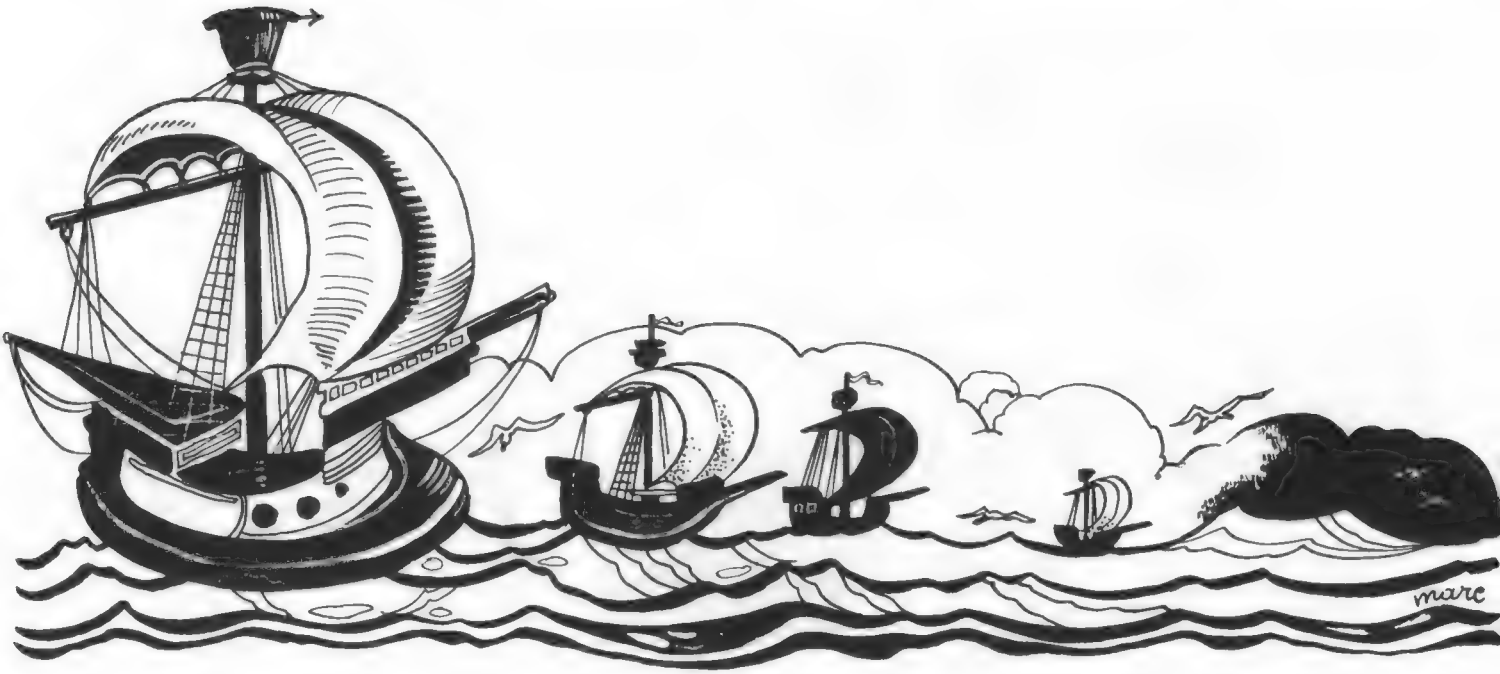

nu in " Het theepotje des konings " volop met auto's bezig, en ik heb al gevloekt en gesakkerd omdat ik niet graag auto's teken. Die botsen op mekaar, vallen omver en ge moet die dan van onder gaan bezien. Dat is heel lastig om te tekenen en ik heb er een hekel aan. Ik ben weer eens op reis geweest hè ! En voor ik vertrek schrijf ik dan nog vlug een scenario... en ik maar schrijven en schrijven ... en wat is 't resultaat als ik terug kom ? Autobussen en treinen. Dwaas hoor ! "
Sleen heeft nooit met een scenarioschrijver gewerkt. Gaston Durnez heeft wel helemaal in het begin van zijn carrière een scenario voor hem gemaakt maar Sleen heeft het niet gebruikt. Durnez begon als loopjongen aan de krant waarvoor Sleen karikaturen maakte. Hij werd dan hulp-bibliothecaris en zorgde voor allerhande documentatie. Hij ontpopte zich tot een groot humorist en schreef in die tijd o.a. de rubriek " De Ware Jacob " waarvoor Sleen een hoofding (een man met een pijp) heeft gemaakt. Durnez was bevriend met Sleen, knipte allerhande strips voor hem uit en zou dus met hem in de stripboot gestapt zijn mocht Sleen niet zo onafhankelijk geweest zijn. Sleen heeft ook nooit een hulpje in vaste dienst gehad, en enkel Jean-Pol heeft hem gedurende een korte periode wat geholpen met het inkten van zijn potloodschetsen. Wel gebeurt de lettering en de inkleuring van de strip steeds door specialisten in de burelen van de Standaard Uitgeverij.
Toen Sleen in april 1965 overstapte van Het Volk naar De Standaard en hij nog enkel Nero wou tekenen werden zijn strips De Lustige Kapoentjes. en Piet Fluwijn en Bolleke overgenomen door andere tekenaars. Wij vroegen Sleens mening over deze opvolgers maar hij wou er zich niet over uitspreken. Meer met de bedoeling de kwaliteiten van Sleen te benadrukken dan wel afbreuk te willen doen aan de prestaties van deze overigens zeer begaafde tekenaars, willen wij hier toch zelf stellen dat zij op verre na niet de 'spirit' en de typische humor van Sleen hebben kunnen evenaren. Nogmaals, dat is geen verwijt, want de vraag blijft of iemand anders het beter had gekund, maar het pleit voor de blijkbaar onnavolgbare 'strip-magie' van Sleen, die zijn groots tekentalent weet te koppelen aan een voor velen moeilijk te onderscheiden eenvoudige alledaagse maar lachwekkende

Gaston Durnez.

of bespottelijke werkelijkheid. Het is wel zeker dat de Nero-strip geen opvolger zal kennen.
Over de tekenaars en strips die zijn eigen werk hebben beïnvloed is Sleen spraakzamer :
" Ik las de avonturen van Loutje en Loetje door A. St. Ogan in De Humorist en iedere donderdag liep ik zo snel ik kon van de school in Sint Niklaas met 25 centiemen in mijn hand om het groene blaadje Ons Volkske te kopen met daarin het werk van Pink. Die man heeft mij zeker geïnspireerd ."
- Popeye door Segar ?
" Zeker, zeker ! "
- De Belhamels door Knerr ?
" Ja, beslist. Mijn vrouw was daar ook dol op. Die reeks stond in Bravo. En wat zij ook graag las en wat mij geïnspireerd heeft voor De Lustige Kapoentjes was Sjors, van de Rebellenclub."
- En Piet Fluweel door Webster ?
" Dat weet ik niet. Heeft dat bestaan ? Er zijn zo van die connecties. Zo is er een man bij Het Volk die Dees Dubbel tekent (Rik Clément) en ik had

Doris Dobbel. Niemand is 100% origineel. Ik heb zo Piet Fluwijn en Bolleke. Er is dus ook Piet Fluweel en Bolleke en Boonestaak ! Die oude strips bekeek ik in mijn jeugd helemaal anders dan nu. Ik droomde bij ieder plaatje. Ik was dan totaal door de fantasie geboeid. En ik vroeg mij helemaal niet af wie de tekenaar was. Onlangs kreeg ik een brief van iemand die 26 jaar oud is die schrijft dat hij mijn strips niet goed meer vindt. Maar de oude, schrijft ie, die waren goed. En dan de geur van die albums ! Dat is jeugdsentiment, ziet ge ? Hij kocht zijn albums toen ie misschien twaalf jaar oud was en die geur van de albums is hem bijgebleven. Wanneer hij nu een album koopt, ruikt hij ze zo niet meer. Hij ziet de wereld helemaal anders en automatisch zijn de nieuwe strips niet meer goed. Begrijpt ge ? Ik kan die man die mij schreef heel goed begrijpen ".

- Maar zijn kritiek is waardeloos.

" Ik voel zijn standpunt, maar hij begrijpt het zijne niet ".

- Wij vinden ook dat de reeksen in de oude Kuifjes en Robbedoezen veel beter waren dan nu. Maar de kinderen van nu lezen toch ook graag hun strip-weekblad.

" Er is nu een andere stijl. Wanneer ik nu Robbedoes of Kuifje lees, dan kan ik dat niet waarderen. Ik vind het allemaal om ter stomst. Maar vroeger..."

- Misschien was het vroeger beter.

" Ik weet het niet. Misschien waren mijn verhalen vroeger ook beter, maar ik geloof het zelf niet. De strip was in ieder geval slechter getekend en verscheen niet in kleuren. Mijn strip is wat minder volks geworden. Ik ben zelf ook veranderd. Ik ben realistischer geworden. Mijn geest is misschien niet zo kolderachtig meer. Ik ben nu te bang van het leven geworden ... en te bang van de dood. Ik durf mij al die dingen niet te realiseren. Hij (Kamagurka) durft dat omdat ie er verder af staat. Hij weet niet hoe gruwelijk hij wel is ".

-U heeft al ruim honderd verhalen getekend.

Wanneer er 60% goeie bij zijn, dan vind ik dat al een enorme prestatie.

" Het is zeker niet de kwantiteit die belangrijk is, maar de kwaliteit. Een dagbladschrijver is tenslotte gebonden aan een dagelijkse produktie. 60% is inderdaad een behoorlijke kwaliteit. Ik ben al tevreden met 30%. Ik haal 28% denk ik. En toch ben ik nog tevreden ".

Het werk van Sleen dat aan een dagelijkse publikatie in de krant is gebonden, mag men niet vergelijken met bijvoorbeeld het werk van Hergé, die meer tijd heeft om zich te documenteren en, zo voegt Sleen er snel zelf aan toe wanneer die naam ter sprake komt " fotografisch juist tekent ". Sleens tekeningen beantwoorden niet exact aan de werkelijkheid en hij houdt weinig rekening met de regels van de perspectief. Deed hij dat wel, dan zou zijn strip wellicht heel wat aan charme inboeten. Voor Sleen vormt deze technische imperfectie geen probleem. Sleen : " Men heeft me dat wel verweten, maar ik veeg daar een beetje mijn voeten aan. Wanneer men vroeger, nu ziet men ze niet meer zoveel, een motor met zijspan tekende, dan kwam het zijspan vooraan opdat men de persoon die erin zat zou kunnen zien. Maar reed die motor de andere richting uit, dan tekende ik het zijspan toch weer van voor. En dat is een absurditeit die sommige lezers niet nemen, maar zoals gezegd, mij kan dat geen fluit schelen ".

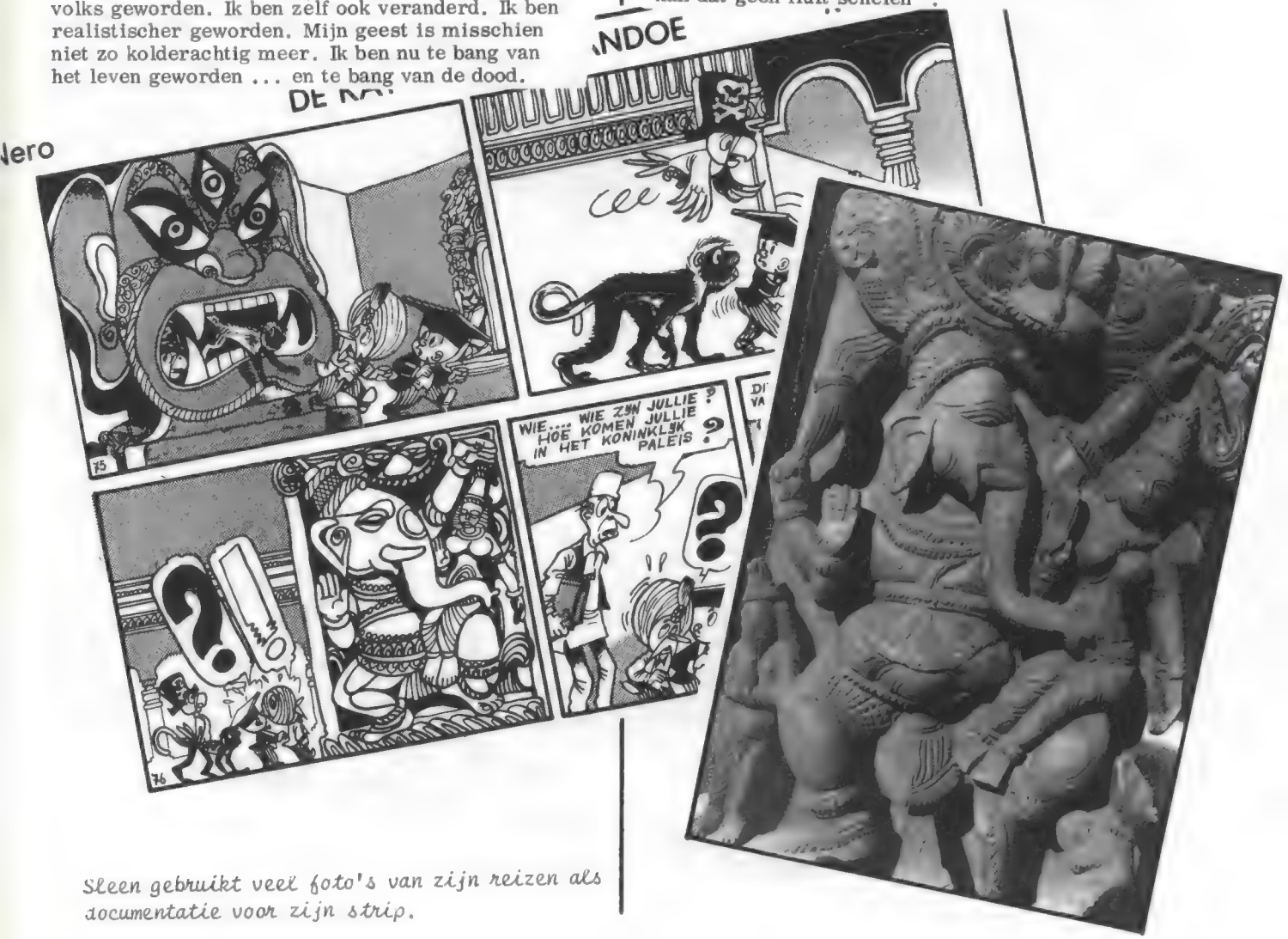
WIE... WIE ZYN JULLIE ? HOE KOMEN JULLIE IN HET KONINKLYK PALEIS ?
?
?

Over het algemeen, doch slechts in zoverre het zijn creatieve vrijheid niet al te zeer beknot, is Sleen zeer gevoelig aan kritiek. Hij is zeer sterk beïnvloedbaar. Zo gaat het hem nogal ter harte dat vele lezers het met de zoëven geciteerde zesentwintigjarige nostalgische briefschrijver eens zijn en menen dat de oude verhalen volkser, pittiger en daarom ook beter waren. Misschien hebben ze gelijk, misschien ook niet. Ze zijn in ieder geval geevolueerd. Wij willen ons niet aan een kwaliteitsoordeel wagen. In ieder geval bespeuren wij tussen de Standaard-albums heel wat en meer dan 28% recommendabele titels. Het is een feit dat Sleen zelf veranderd en ouder geworden is.
" Ik begrijp de mensen niet meer. Ik begrijp de jeugd niet meer. Ik heb geen contact meer", verklaarde hij reeds in 1975 aan van Amerongen in Vrij Nederland, en die uitspraken lijken wel wanhoopskreten, alsof Sleen terug zou willen werken in de trant van vroeger, maar het thans niet meer kan. Dat is echter niet het geval. Sleens creativiteit is met hem veranderd, maar zij weerspiegelt evenzeer als vroeger zijn persoonlijkheid. Misschien is de spontaniteit waarmee de oude verhalen tot stand kwamen wat verloren gegaan, maar het improvisatorisch karakter ervan, dat de afwerking niet steeds ten goede kwam (vroeger werkte Sleen zonder duidelijke storyline) is nu omgezet in solide, weldoordachte verhalen. Zij hebben soms zelfs een symbolische betekenis, zoals bijvoorbeeld het verhaaltje van Mister Nobody in het gelijknamige album.
Sleen wil de laatste tijd zijn lezers blijkbaar niet enkel amuseren, maar hen ook bewust tot nadenken stemmen of hen over het leven laten bezinnen. In het verhaal De Zesde Kabouter bijvoorbeeld wordt de lezer opvallend met een diepzinnige inhoud geconfronteerd.
Wij zijn natuurlijk nog niet aan " The Bible according to Nero " toe. In de recentere verhalen herkennen wij niet enkel een filosoferende Sleen.
Hij kan gelukkig nog steeds aardig mannetjes maken en zijn snedige ideetjes zijn nog steeds tientallen glim- en schaterlachen per album waard.

J. SMET.

In Nero vinden wij de belangrijkste politieke gebeurtenissen en maatschappelijke stromingen van het tijdperk na de Tweede Wereldoorlog terug. Sleen, die zijn carrière als politiek karikaturist was begonnen en er na een viertal jaren zijn buik meer dan vol van had, heeft steeds een gezond historisch perspectief en een gezond verstand bewaard. De koude oorlog is steeds een dankbaar gegeven geweest.

DE UITGEVER EN REDACTIE VAN STRIPGIDS DISTANCIEREN ZICH VOLLEDIG VAN DE SCHANDELIJKE "KAPOENTJES"-VERVALSING DIE OP BLZ. 17 AFGEDRUKT STAAT!
EN WENSEN DE VERVALSERS ALLE STRAFFEN VAN DE HEL TOE!

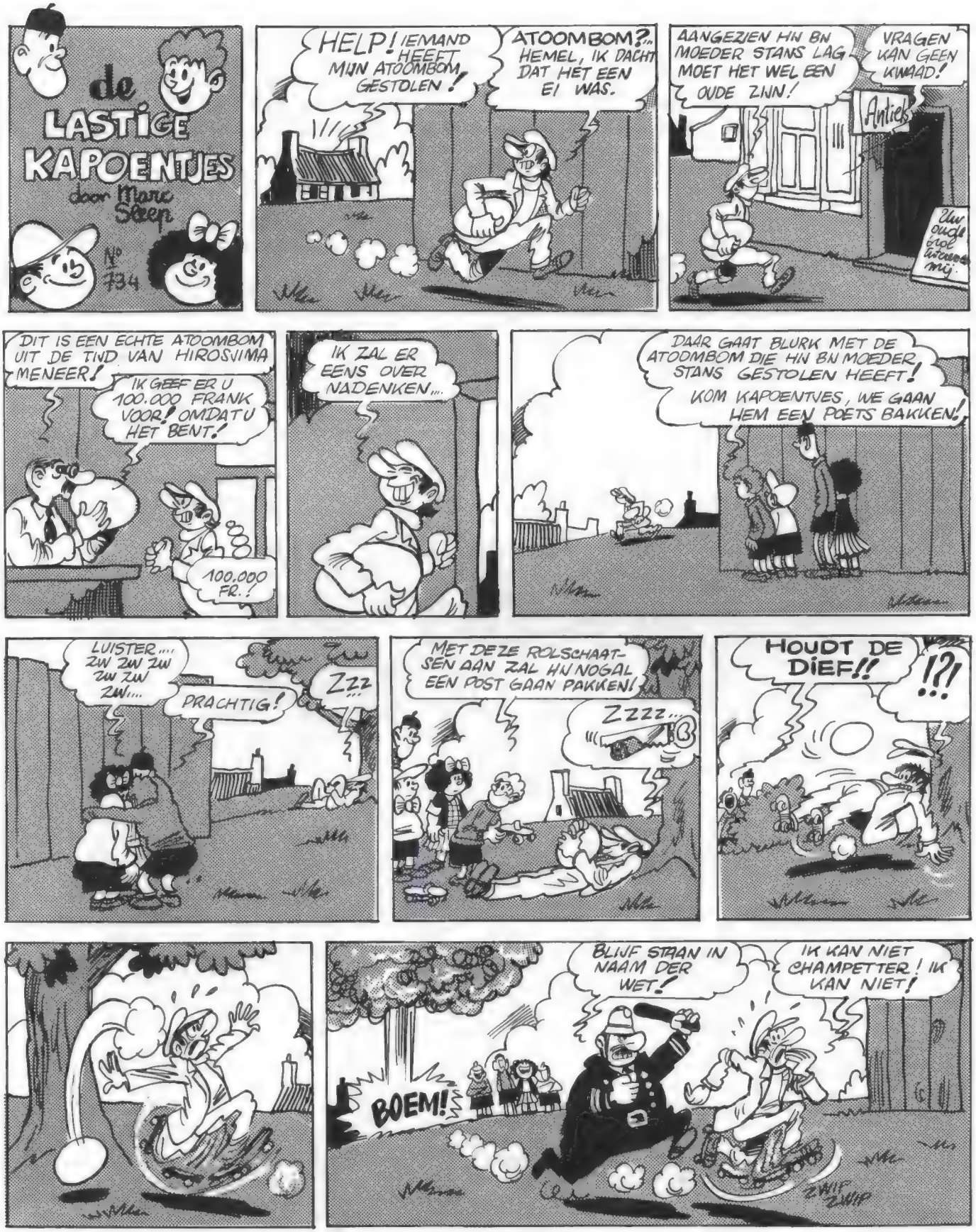
de LASTIGE KAPOENTJES
door Marc Sleen
№ 734
HELP! IEMAND HEEFT MIJN ATOOMBOM GESTOLEN!
ATOOMBOM?... HEMEL, IK DACHT DAT HET EEN EI WAS.
AANGEZIEN HIJ BIJ MOEDER STANS LAG MOET HET WEL EEN OUDE ZIJN!
VRAGEN KAN GEEN KWAAD!
Antiek
Uw oude rol interesseert mij.
DIT IS EEN ECHTE ATOOMBOM UIT DE TIJD VAN HIROSHIMA MENEER!
IK GEEF ER U 100.000 FRANK VOOR! OMDAT U HET BENT!
100.000 FR.!
IK ZAL ER EENS OVER NADENKEN....
DAAR GAAT BLURK MET DE ATOOMBOM DIE HIJ BIJ MOEDER STANS GESTOLEN HEEFT!
KOM KAPOENTJES, WE GAAN HEM EEN POETS BAKKEN!
LUISTER.... ZW ZW ZW ZW ZW ZW....
PRACHTIG!
ZZZ...
MET DEZE ROLSCHAATSEN AAN ZAL HIJ NOGAL EEN POST GAAN PAKKEN!
ZZZZ...
HOUDT DE DIEF!!
!?!
BOEM!
BLIJF STAAN IN NAAM DER WET!
IK KAN NIET CHAMPETTER! IK KAN NIET!
ZWIP ZWIP

DE VERVALSERS:
KAMAGURKA (TEKST)
+ HEC LEEMANS (TEK.)

"En gij de mijn! Da!,,

Een tijd nadat bovenstaand interview reeds was uitgeschreven kregen wij de gelegenheid Sleen te ondervragen over de diepere inhoud die hij vnl. in zijn recentere verhalen heeft willen verwerken. Sleens antwoorden leken ons belangrijk genoeg om ze hier in extenso en in extremis op te nemen.

Sleen : Het is bijna een geloofskwestie. In " De Zesde Kabouter " zien de simpelen van geest wat er gebeurt en geloven in de kabouters, maar de volwassenen laten zich niets wijsmaken en geloven niet. De geloofsgedachte heeft zeer veel invloed op mij en mijn werk. Weet u, ik heb een broer die pater is en misschien zit het wel in de familie. Het is dan wel een witte pater ... in iedere familie is er een zwart schaap ... maar, alle gekheid op een stokje, het is een feit dat ook ik, zoals wellicht iedereen, me afvraag of er nog iets is na de dood of er helemaal niets meer gebeurt nadat men in de grond werd gestopt. Het leven zelf wil ik vergelijken met een kanaal waarin men zwemt. We zwemmen allemaal in een kanaal en we zwemmen en zwemmen tot we ten slotte verdrinken. Niemand blijft zwemmen, niemand blijft leven. De ene zwemt wat langer dan de andere en we trachten allemaal zo lang mogelijk dat einde te rekken. Van de oevers moeten we afblijven, want die zijn zanderig, daar kan men in verzinken.

U kent die oevers van de Schelde, één modderbank, waar u beter niet kan komen. Maar dat is ook zo in het leven. Ik spreek een beetje egocentrisch of in naam van mensen die het zouden willen waarmaken in het leven, en in de publiciteit zouden willen komen met geschriften of tekeningen. Die ene oever is bitterheid, en die andere oever zelfvoldaanheid. Die twee zaken, bitterheid en zelfingenomenheid moeten we vermijden en voor de rest moeten we maar zwemmen en zwemmen, 40,50,60 jaar lang om dan te sterven en beroemd te worden, zoals bijvoorbeeld Saint-Ogan.

- De geloofskwestie komt inderdaad duidelijk naar voor in " De Zesde Kabouter ". Maar dan wel het Katholiek geloof.
- Denkt u ?
- Op een gegeven moment spreekt u van beëdigde kabouters, en dat brengt mij het doopsel voor de geest.

ik vind het ellendig. Ik heb echter niets tegen het geloof, noch tegen de godsdienst. 't Is geen opium voor het volk, zoals wordt beweerd, en misschien is het goed dat de mensen in iets geloven en niet nihilistisch door het leven dwalen en zeggen dat het gedaan is wanneer ze ons onder de grond stoppen en wanneer er gras groeit op onze buik. Ik vind het goed dat men in iets kan geloven, al was het dan maar de goedheid van de mens. Maar ik ben tegen die verplichte dagelijkse bezoeken aan de kerk, want ik zat mij stom te vervelen, begreep niet wat er gebeurde en had er gewoon lak aan. En dat meen ik, ondanks het feit dat ik een broer heb die pater is en die ik respecteer. En ik respecteer ook de mensen die nog geloven in de godsdienst. Spijtig genoeg is dat bij mij niet het geval. En u mag dat publiceren, maar u mag niet schrijven dat ik een atheist ben. Ik geloof ergens nog en de strijd die ik voer komt ook wel tot uiting in mijn verhalen. Ik wil ergens nog geloven ... Mijn figuren geloven ook en diegenen die niet geloven ...

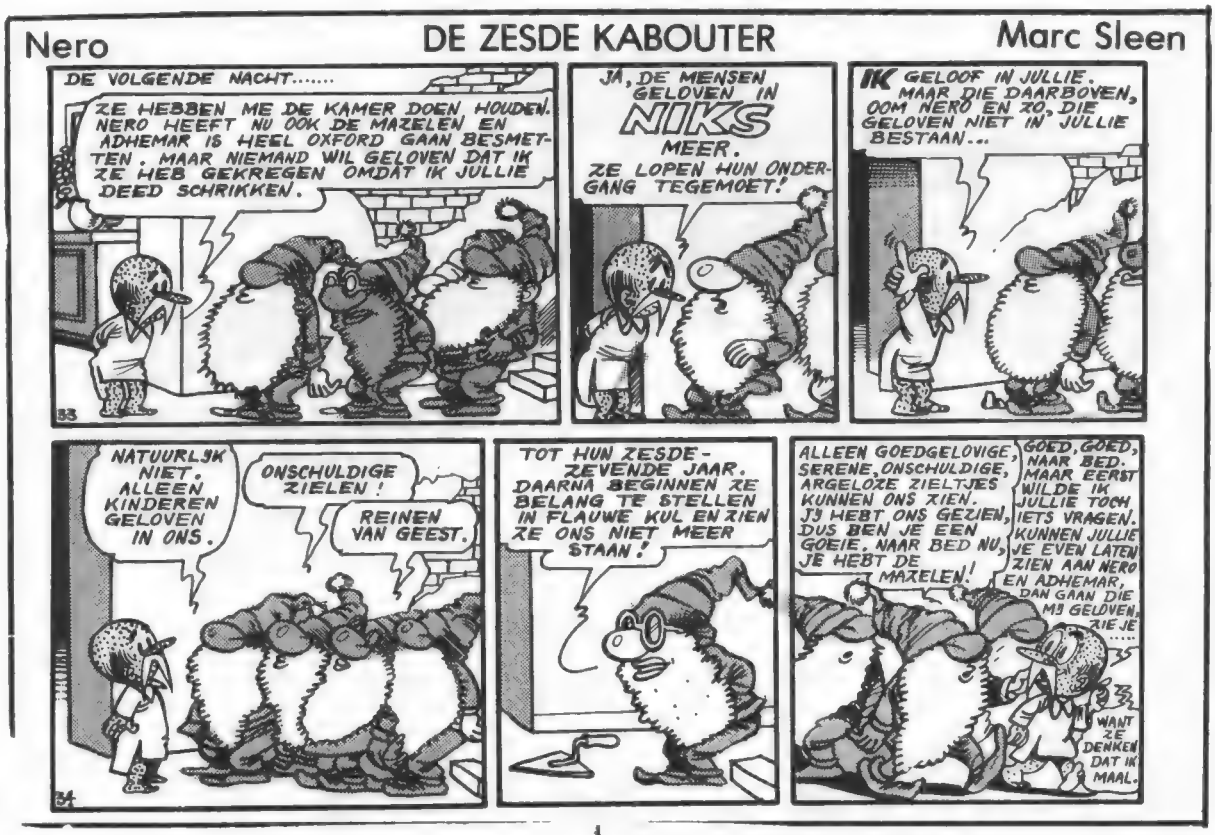
Nero
DE ZESDE KABOUTER
Marc Sleen
DE VOLGENDE NACHT.....
ZE HEBBEN ME DE KAMER DOEN HOUDEN. NERO HEEFT NU OOK DE MAZELEN EN ADHEMAR IS HEEL OXFORD GAAN BESMETTEN. MAAR NIEMAND WIL GELOVEN DAT IK ZE HEB GEKREGEN OMDAT IK JULLIE DEED SCHRIKKEN.
JA, DE MENSEN GELOVEN IN NIKS MEER. ZE LOPEN HUN ONDERGANG TEGEMOET!
IK GELOOF IN JULLIE. MAAR DIE DAARBOVEN, OOM NERO EN ZO, DIE GELOVEN NIET IN JULLIE BESTAAN...
NATUURLIJK NIET. ALLEEN KINDEREN GELOVEN IN ONS.
ONSCHULDIGE ZIELEN!
REINEN VAN GEEST.
TOT HUN ZESDE-ZEVENDE JAAR. DAARNA BEGINNEN ZE BELANG TE STELLEN IN FLAUWE KUL EN ZIEN ZE ONS NIET MEER STAAN!
ALLEEN GOEDGELOVIGE, SERENE, ONSCHULDIGE, ARGELOZE ZIELTJES KUNNEN ONS ZIEN. JIJ HEBT ONS GEZIEN, DUS BEN JE EEN GOEIE. NAAR BED NU, JE HEBT DE MAZELEN!
GOED, GOED, NAAR BED. MAAR EERST WILDE IK JULLIE TOCH IETS VRAGEN. KUNNEN JULLIE JE EVEN LATEN ZIEN AAN NERO EN ADHEMAR, DAN GAAN DIE MIJ GELOVEN, ZIE JE .....
WANT ZE DENKEN DAT IK MAAL.

- 't Zou kunnen. Ik betrap er mij op. Maar dat is dan in ieder geval een persiflage. Vergeet niet dat ik, zoals de meeste Vlamingen een katholieke opvoeding heb gekregen. Ik heb 'n stuk van mijn leven moeten slijten met dagelijks naar de mis te gaan, en naar het lof, en de vespers ; een verplichting die mij enorm veel tijd heeft doen verspillen waar ik nu nog altijd spijt van heb. Want die tijd kon even goed in de velden doorgebracht worden met het bestuderen van de natuur, met wat er groeit en bloeit, in plaats van in een stomme kerk te zitten. We moesten 's morgens om half zes opstaan en als we niet naar de kerk gingen, dan kregen we strafpunten. Wie in een zekere straal rond de kerk woonde moest er naar toe. U mag dat allemaal publiceren hoor, want ik vind het verloren tijd en

Neem nu Adhémar. Omdat het in mijn strip getolereerd wordt dat een snotaap van drie jaar waarheden zegt als koeien, gebruik ik hem als een soort spreekbuis. Hij uit wat ik vrees, of wat ik denk, omdat ik hem dingen in de mond kan leggen die ik zelf niet mag zeggen. Begrijpt u ? M. Toonder bijvoorbeeld laat de dieren zeggen wat ie niet durft te doen met mensen. Donald Duck mag dwaasheden zeggen die niet in de mond kunnen worden gelegd van volwassenen omdat er anders kritiek zou komen of, erger nog, dat men gecensureerd zou worden. Zo is het een feit dat die nietige kleine hummeltjes die rondlopen in mijn verhalen, waarheden zeggen die Nero niet mag zeggen en die Nero ook niet kan zeggen omdat hij een grote domkop is, zonder verstand, die dwaasheden begaat die dan door zijn zoon moeten worden rechtgezet. Ik wil speciaal de nadruk leggen op 't feit dat Nero en zijn zoon één geheel vormen, één duidelijke lijn.

De domheden door Nero begaan worden goedgemaakt door de veel slimmere, educatievere kleine hummel die zijn zoontje is. De kleine verbetert zijn vader. De ene vult de andere aan. En ook wat dat geloof betreft, want daar kom ik op terug. Nero zoekt, omdat ik zelf zoek en omdat ik ergens Nero ben. Maak me echter geen verwijt en zeg niet DAT ik Nero ben, want ik zou het u erg kwalijk nemen. Maar iedere auteur die een figuur schept is er de dader en de vader van en wat die figuur zegt komt uiteraard uit die auteur. Dus zit de auteur daar ook een beetje in.

- Nero is nogal een subversief personage. Hij is niet zo verdraagzaam. Hij is een vechter en steekt zijn mening niet onder stoelen of banken.
- Nero vliegt er in. Die mept gewoon een politieagent neer. Onlangs zei ie tegen de Russen (De planeet Egmont) : " En gij de mijn !" Dat is heel brutaal. Ik heb dat gehoord van een vriend van mij die soldaat was en die op het rapport moest komen bij een majoor. Mijn vriend hield zich echter van de domme en wanneer ie uiteindelijk mag gaan, zegt die majoor : " En gij de mijn !". Zie, dat is humor van de bovenste plank. Enerzijds is daar die soldaat, de mindere die in zichzelf zegt : " Zeveraar, kust m'n kl...", en anderzijds is daar de

majoor die dat allemaal goed begrijpt en revanche neemt. En Nero, die durft hier, in een Vlaams katholiek dagblad tegen de Russen zeggen : En gij de mijn !" omdat hij ze niet begrijpt. En Adhémar antwoordt dan door de koptelefoon : " Maar papa, teergeliefde vader, dat is niet netjes wat je daar zegt ". En hierop repliceert Nero : " Er gebeuren hier in het heelal andere dingen die niet zo netjes zijn ".
En gelijk heeft ie. Wanneer we zien hoe die Amerikanen en die Russen alles aan het bespionneren zijn en hoe die, politiek gezien, de boel aan het ver... of, hoe zal ik 't zeggen, 't is een lelijk woord, naar de kloten helpen, dan vind ik dat Nero zoiets mag zeggen in een krantenstrip die toch door een heleboel intellectuelen wordt gelezen.

- Adhémar van zijn kant brengt door zijn verstand meer begrip op voor bepaalde wantoestanden. Hij zoekt er een oorzaak achter. Hij leeft er dan wel mee.
- " 't Is wetenschappelijk niet verantwoord " is zijn lijfspreuk. Maar hij begrijpt dus niet dat de anderen kabouterkes zien. Hij ziet ze zelf niet omdat hij die kinderlijke onschuld niet meer heeft die ook vele van ons niet meer hebben. En in zekere zin moet men in het leven een zekere kinderlijke onschuld kunnen behouden. Er zijn veel mensen, en meer dan we denken, die nog in iets geloven, hetzij het Katholiek geloof, hetzij een ander, eender welk ander geloof. En dat is goed, want tenslotte, wanneer men in niets meer gelooft, te stoïcijns of te nihilistisch wordt, dan is het ook geen leven meer.

Kijk, die gedachten zouden in het interview moeten verwerkt worden.

- Die komen er ook in !
- En het mag ook gezegd worden dat mijn grote baas, de heer Sap, mij verwijten maakt dat ik een diepere inhoud aan mijn verhalen geef omdat, zo beweert hij, de kinderen het niet begrijpen en daardoor mijn boeken niet lezen. En daar kom ik tegen op. Waarom zou ik er niets in mogen brengen ? Laat er kritiek op komen. Laat ze zeggen : " Hij gaat te ver. Hij mag dat niet doen omdat een kinderstrip niet zo gericht hoeft te zijn ". Ik zeg : Nee ! Ik zeg dat het wel mag en dat het moet. Waarom mag een strip niet geëngageerd zijn ? Of zelfs filosofisch ?
- Volwassen elementen worden a priori door uitgevers geweerd. Vandersteen heeft ook moeilijkheden gehad met Robert en Bertrand.
- Ja ! Maar daar moeten wij toch niet aan toegeven ! Ik geef niet toe aan de eisen van een uitgever, die beweert dat de oplage van de albums tot 150.000 ex. zou kunnen worden opgevoerd als ik maar een beetje eenvoudiger zou zijn en alleen maar dingen zou schrijven die de kindertjes kunnen snappen. Dan zeg ik : Foert ! Nee ! Ik heb liever 60.000 dan 150.000.
- In " De Nerobloemen " wordt het geloof ook aan de orde gesteld.
- Nero gelooft in de liefde en de aanhankelijkheid van de bloemen en dat ze tot hem spreken. Een bloem kan niet spreken en niemand anders gelooft er in. Maar Nero blijft geloven tot op het einde, door dik en dun, en ook de lezer moet geloven, omdat hij de spreekballonnetjes ziet van de bloemen. De bloemen spreken inderdaad. De lezer wordt zo bij dat geloof van Nero betrokken en moet meespelen. Het is een reactie die ik wil uitlokken. Niet alleen het geloven hoor... Och, ik zei het toch al, ergens geloof ik wel, maar op mijn manier. Ik geloof in bloemen, in bomen, in vogels enzovoort. Daar ga ik voor op de knieën zitten en voor mij is DAT het geloof... het leven. Het is wat wij meemaken. Dat is het geloof en u gelooft daar in of niet maar dat wil ik ook in mijn strips verdedigen. Vandaar ook mijn optimisme, mijn soms kinderlijk optimisme. Maar dat is nu precies, volgens mij, geloof. En dat is heel belangrijk wat ik nu zeg.
- Het optimisme dus.
- Ja ! Ik neem in mijn strip nooit een negatieve houding aan. Er zit altijd een sprankeltje hoop in verweven. Er zit altijd optimisme in mijn strips.

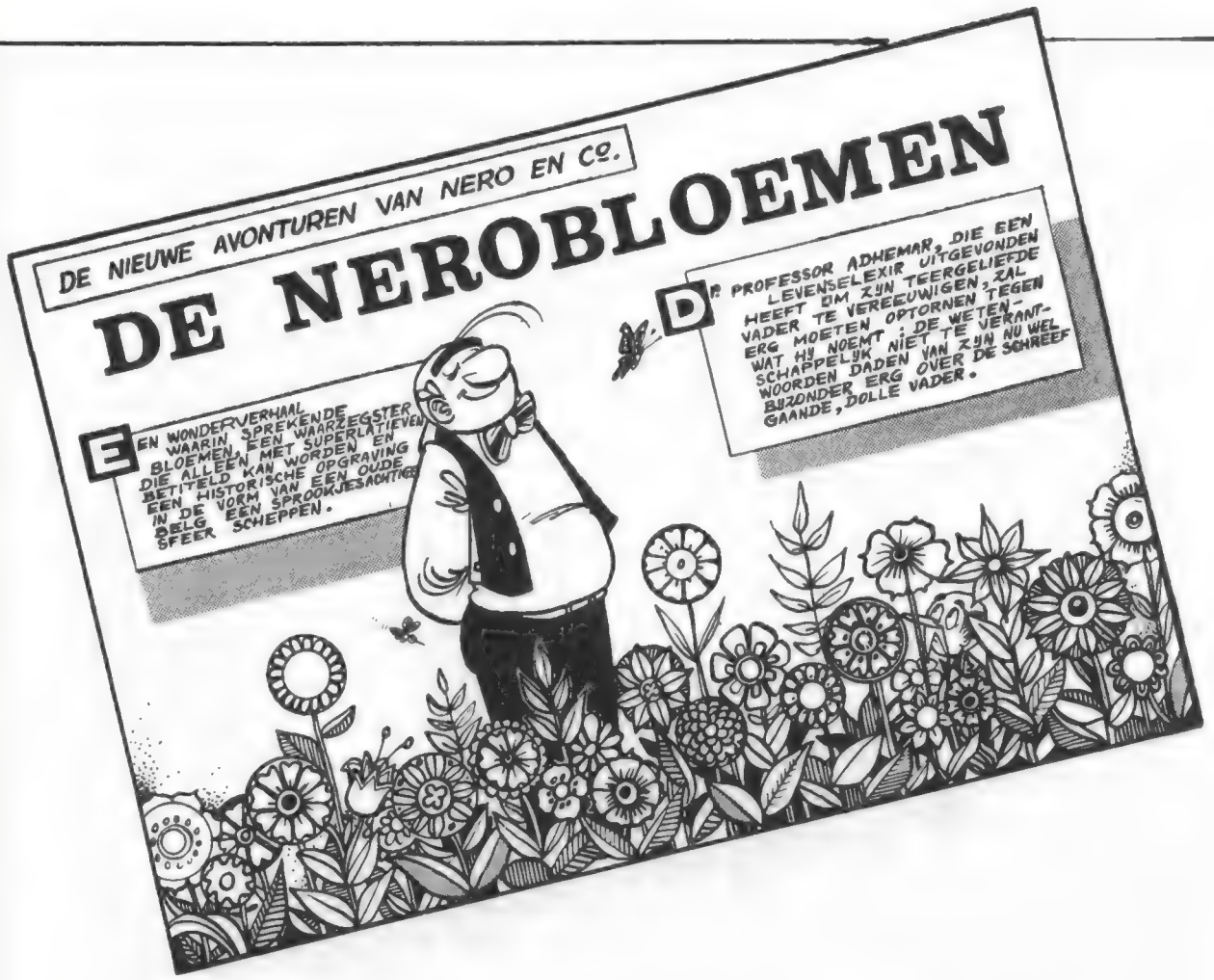
DE NIEUWE AVONTUREN VAN NERO EN CO.
DE NEROBLOEMEN
EEN WONDERVERHAAL WAARIN SPREKENDE BLOEMEN, EEN WAARZEGSTER DIE ALLEEN MET SUPERLATIEVEN BETITELD KAN WORDEN EN EEN HISTORISCHE OPGRAVING IN DE VORM VAN EEN OUDE BELG EEN SPROOKJESACHTIGE SFEER SCHEPPEN.
DE PROFESSOR ADHEMAR, DIE EEN LEVENSELEXIR UITGEVONDEN HEEFT OM ZYN TEERGELIEFDE VADER TE VEREEUWIGEN, ZAL ERG MOETEN OPTORNEN TEGEN WAT HY NOEMT: DE WETENSCHAPPELYK NIET TE VERANTWOORDEN DADEN VAN ZYN NU WEL BUZONDER ERG OVER DE SCHREEF GAANDE, DOLLE VADER.

26-10-78

Liefste Nero,

Mijn ~~ma~~ naam is Anneke Lens en ik woon in Hasselt - Limburg.
Ik vind u een hele, lieve, fijne Nero en ik hou heel veel van u en uw vriendjes.
Graag had ik nu wat zaad van uw Nerobloemen gekregen zodat wij volgend jaar bij mij thuis mooie bloemen hebben en daardoor ~~altijd~~ altijd aan u denken.

Bedankt met een zoentje
Dag Nero

Anneke Lens
Heidebloemstraat 2
3500 hasselt
Limburg.

- Misschien is de echte boodschap in uw werk dat het leven ondanks alles ...
- " Lebenswert " is. Ja, dat is mijn boodschap. Ik leef graag en dat uit ik in mijn werk. Zelfs wanneer Nero in het ongeluk zit. Maar hij is geen held die alles oplost. J. Spier zou dat wel kunnen maar die gebruik ik bitter weinig omdat ik niet van een deus ex machina hou, van die wondere mensen die het allemaal oplossen. In deze wereld is het niet allemaal op te lossen.
- 't Leven kan zeer hard zijn.
- Vergeet niet dat ik in januari van dit jaar aan de keel ben geopereerd en dat ik dacht dat ik keelkanker had. Ik was 16 kg. afgevallen en ik wist pas een dag na de operatie hoe het zat.
- Dat is een verschrikkelijke belevenis.
- Wanneer men toch dagelijks strips moet maken...
- En daarbij optimisme als boodschap brengen ...
- En wanneer u een enig kind verloren hebt, zoals ik, dan is dat heel erg.
- Ik denk dat er mensen zijn die Nero lezen en ook steun vinden in het optimisme. Misschien zijn er ook die het optimisme in de strip niet kunnen waarderen. Sommige mensen krijgen slagen toebedeeld die ze moeilijk te boven komen en humor kan voor hen een zeer wrange bijsmaak hebben. Enfin, we hoeven er niet verder op in te gaan.
- Maar toch is het belangrijk. Ik heb tijdens de oorlog in een cel gezeten met vier jongens en die zijn allen gefusilleerd. U hoeft er niet op in te gaan, maar zo vanzelfsprekend is het niet dat iemand nog in staat is zijn hele leven lang humor te plegen, goeie of slechte, dat doet er niet toe, zonder verbitterd te zijn, zonder die wal aan te klampen, die oever van bitterheid waarover ik het reeds heb gehad. Of die oever van zelfingenomenheid. Laat mij bijvoorbeeld zelfingenomen zijn. All right ! Misschien heb ik er recht op. O.K., misschien ook niet en dan is dat een gebrek. Maar misschien moet men wel kiezen in het leven tussen de ene of de andere oever. Ik geloof ook, dat die oever van bitterheid soms zo dichtbij is dat men er heel gemakkelijk naar toe zwemt. En wanneer u in een concentratiekamp hebt gezeten en wanneer u een kind verloren hebt, een enig kind, en u moet heel uw leven voor kinderen werken en u bent dol op kinderen, dan laat dat allemaal diepe sporen na. En wanneer u uw vrienden voor uw ogen hebt zien fusilleren en dan nog humor moet plegen of nog verhaaltjes moet maken waarvan iedereen zegt : " Och, we lachen er eens mee ..." wel, dan heeft alles meer diepgang. En hopelijk zullen sommigen dat begrijpen en zeggen : " Tiens, die man weet toch wel het verschil tussen een grijnslach, een bittere lach, sarcasme, depressie enzovoort. Ergens moeten wij hem daar dankbaar voor zijn ". Ik wil mezelf geen lof toezwaaien, maar daar zit de kern van mijn betoog. Niemand gaat op rozen door het leven. We dragen allemaal onze kruisen. Het is voor mij ook verschrikkelijk reëel wanneer ik 's nachts vanwege mijn psychoses rechtveer in mijn bed en wanneer ik dan 's anderendaags moet proberen de mensen te laten lachen.
Mensen, zoals bijvoorbeeld W. Vandersteen, die er in slagen om al die anderen, die ook hun kruisen dragen, dagelijks, al was het maar een hele kleine portie, een kleine glimlach te ontrukken, die hebben enorm veel bereikt. Mag ik u laten lezen wat ik geschreven heb de dag voor ik geopereerd werd aan de keel en dacht dat ik keelkanker had en het niet zou halen ? Het is een samenvatting van mijn leven. Een beetje dwaas hoor ... !

"Wat ben ik gelukkig een straaltje zonneschijn gebracht te hebben in de saaie grijze levens van hen die dat best kunnen gebruiken en als ik ook maar één lach heb kunnen toveren op het gelaat van hen die minder geluk hadden dan ikzelf dan zijn mijn werk en harde inspanningen duizendvoudig beloond en heeft mijn werk zin gehad."
Kliniek van de H. Familie, Groene Bril, 6 jan. 1978 Gent.

J. Smet.

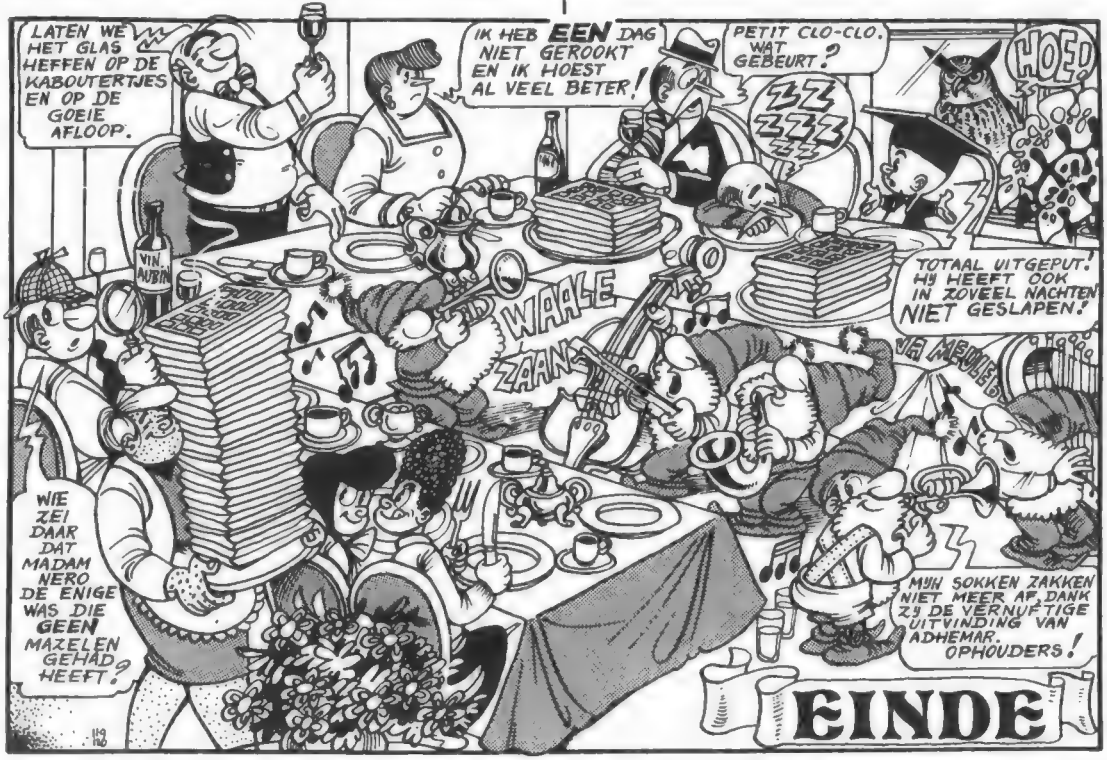
LATEN WE HET GLAS HEFFEN OP DE KABOUTERTJES EN OP DE GOEIE AFLOOP.
IK HEB EEN DAG NIET GEROOKT EN IK HOEST AL VEEL BETER!
PETIT CLO-CLO. WAT GEBEURT?
ZZZ ZZZZ
HOE?
TOTAAL UITGEPUT! HIJ HEEFT OOK IN ZOVEEL NACHTEN NIET GESLAPEN!
WAAL-E ZAAN
JA MEUNIE
WIE ZEI DAAR DAT MADAM NERO DE ENIGE WAS DIE GEEN MAZELEN GEHAD HEEFT?
MIJN SOKKEN ZAKKEN NIET MEER AF. DANK ZIJ DE VERNUFTIGE UITVINDING VAN ADHEMAR. OPHOUDERS!
EINDE

Allemaal BEESTJES

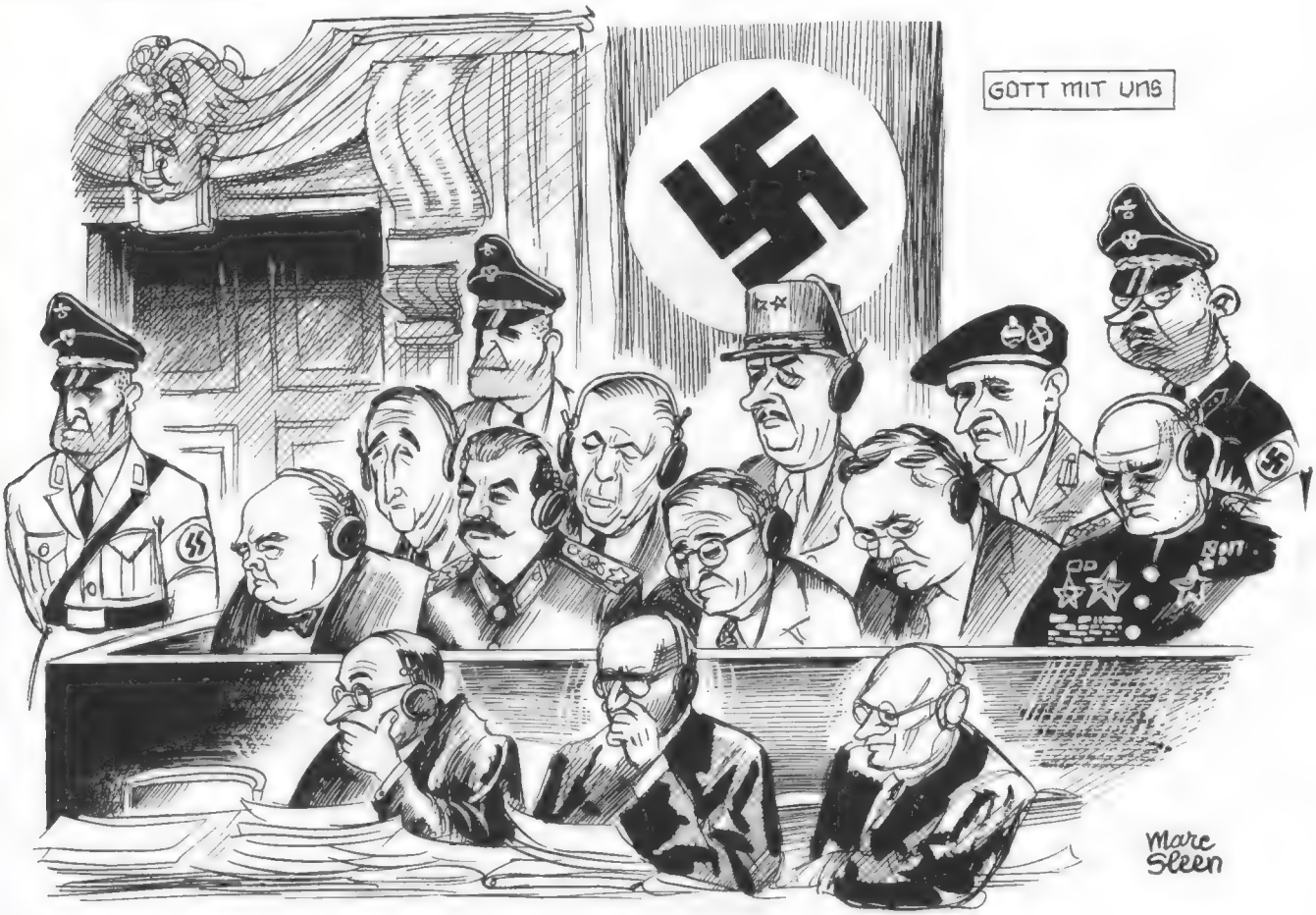

Fictief proces der oorlogsmisdadigers na de fictieve Duitse zege in W.O. II.

KARIKATUREN, KARTOENS, ILLUSTRATIES.

Politieke karikaturen van Sleen vindt men voornamelijk terug in De Standaard, waarin Sleen in september 1944 debuteerde, in de Nieuwe Standaard (1944 - 1947), de Nieuwe Gids (1947 -) en in de andere dagbladen van deze groepen. In die periode is hij een trouwe bezoeker van de Kamer en de Senaat en volgt hij de politiek op de voet. In deze kranten alsook in de weekbladen Overal (1947 - 1948) en De Spectator (1945 - 1948) vindt men portret-tekeningen en karikaturen van belangrijke personaliteiten en kunstenaars. Sleen heeft ook heel wat sportkarikaturen op zijn naam staan. Reeds vanaf 1947 verschijnen zijn fameuze rittenverslagen van de Ronde van Frankrijk in De Nieuwe Gids. De eerste drie jaren heeft hij hiervoor met de Rondekaravaan meegereden. Omdat de overwinnaar van de rit uiteraard pas na de aankomst kan getekend worden moet de strip dagelijks in allerijl met een vliegtuigje worden overgebracht van de plaats van aankomst naar de drukkerij. Sleen heeft heel wat anekdoten bewaard van deze rumoerige tijd, maar krijgt nog hoofdpijn van de herinnering aan de roepende en tierende menigte die hij dagelijks in een open wagen, behept met een flinke kater, moest trotseren.

In vrijwel alle genoemde bladen tekende Sleen illustraties, maar in het bijzonder in Ons Volk (1945-1946), De Spectator (1945-1948), Penelope ( ), Ons Zondagsblad (1950 -) en de stripbladen Ons Volkske (1945-1947) en 't Kapoentje (1947-1950).

Als kartoenist heeft Sleen van 1952 tot 1963 deelgenomen aan de Salons van de Vlaamse Humor. Hij kon er geen prijs in de wacht spelen.

Hij behaalde wel een eerste prijs en 55.000,-fr. in het Humoristisch Kampioenschap van België in 1946 door de Staat ingericht. De kartoenale van Hoeilaart heeft Sleen niet opgezet, zoals wel eens

verkeerdelijk wordt beweerd, maar vroeger tijdens de jaarlijkse druivenfeesten werden zijn karikaturen met overdonderend succes tentoongesteld in de feestzaal.
Bij de diverse illustraties die bij deze tekst worden afgedrukt zal het dé aandachtige kijker opvallen dat Sleen wel eens afwijkt van zijn typische soepele, rondachtige, karikaturale tekenstijl. Hij beheerst diverse tekentechnieken en weet zijn stijl optimaal aan te passen aan de vereisten van een portret, een karikatuur, een stadsbeeld of een sfeervolle illustratie.

LIJST VAN BOEKEN GEILLUSTREERD DOOR SLEEN.

J.CORNAND, Humor en tragiek uit de Tour. Gent, Het Volk, (1958 ?).
P.HEYNS, Antieke kalenderprenten. Leuven, Davidsfonds, 1945. (Enkel omslag).
A.PIEN, Zwaar bewolkt, met opklaringen. Hasselt, Heideland, 1963. (Vlaamse Pocket nr.79).
R.VERHAVERT, Zestig jaar film in vogelvlucht. Antwerpen, De Garve, 1961.
H.van de VIJVER, Reporter 17 en de sport. Radiokronieken gelezen voor de micro van het N.I.R. Brussel, De Toekomst, s.d.
H.van de VIJVER, Reporter 17 en de dingen. Brussel, De Toekomst, 1949.
J.van WATERSCHOOT, Zeven maand Times Square. Knokke, Veka, 1948. (Enkel band en stofomslag).

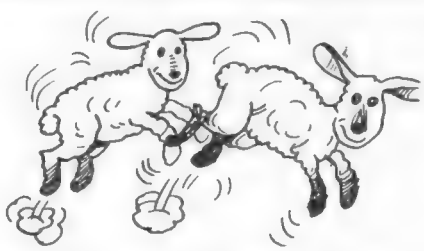

DE SPIEGEL, Maandschrift voor poëzie. Hoogstraten, Moderne Uitgeverij, 1945-1946. (Portrettekeningen van de auteurs).
1945.
1. B.DECORTE, Balladen van Francois Villon.
2. P.de RYCK, Kleine suite in mineur voor Geertje.
3. P.H.DUBOIS, De Semaphoor.
4. H.van HERREWEGHEN, De minnaar en de vrouw.
5. L.van BRABANT, Klein Viaticum.
6. M.COOLE, Dichterschap.
7. J.TULKENS, De aardsche bruid.
1946. Tweede jaargang.
1. K.JONCKHEERE, Avondbrieven.
2. J.DAISNE, De nacht staat op een kier.
3. K.J.R.de JOSSELIN DE JONG, Pelgrims.
4. A.van WILDERODE, Herinnering en gezang.
5. F.MEYLAND, Gestamelde elegiën.
6. J.de HAES, Ellende van het woord.
7. L.BOEKRAAD, Het toornig woord.
8. H.van SNICK, Een hart in negentien momenten.
9. M.de DONCKER, Koren uit de wan.
10. R.M.RILKE, Preludium.
11. J.VERCAMMEN, Getijden te Brugge.
12. D.BOENS, Het hart der wereld klopt.

De lijst van boekillustraties die hier wordt opgesomd is onvolledig. Sleen illustreerde nog werken van o.a. Berkhof, Haest en de Rijck, maar het was niet mogelijk de titels, wegens het te korte tijdsbestek, te achterhalen.
De Spiegel, Maandschrift voor poëzie was een blad uitgegeven door Marcel Coole, Paul de Rijck en Hubert van Herreweghen.
In de loop van 1979 zal in co-editie bij De Standaard, Salamander in Engeland en Herder in Duitsland een boek verschijnen, waarin naast enkele honderden foto's van dieren een twintigtal tekeningen van Sleen worden opgenomen.

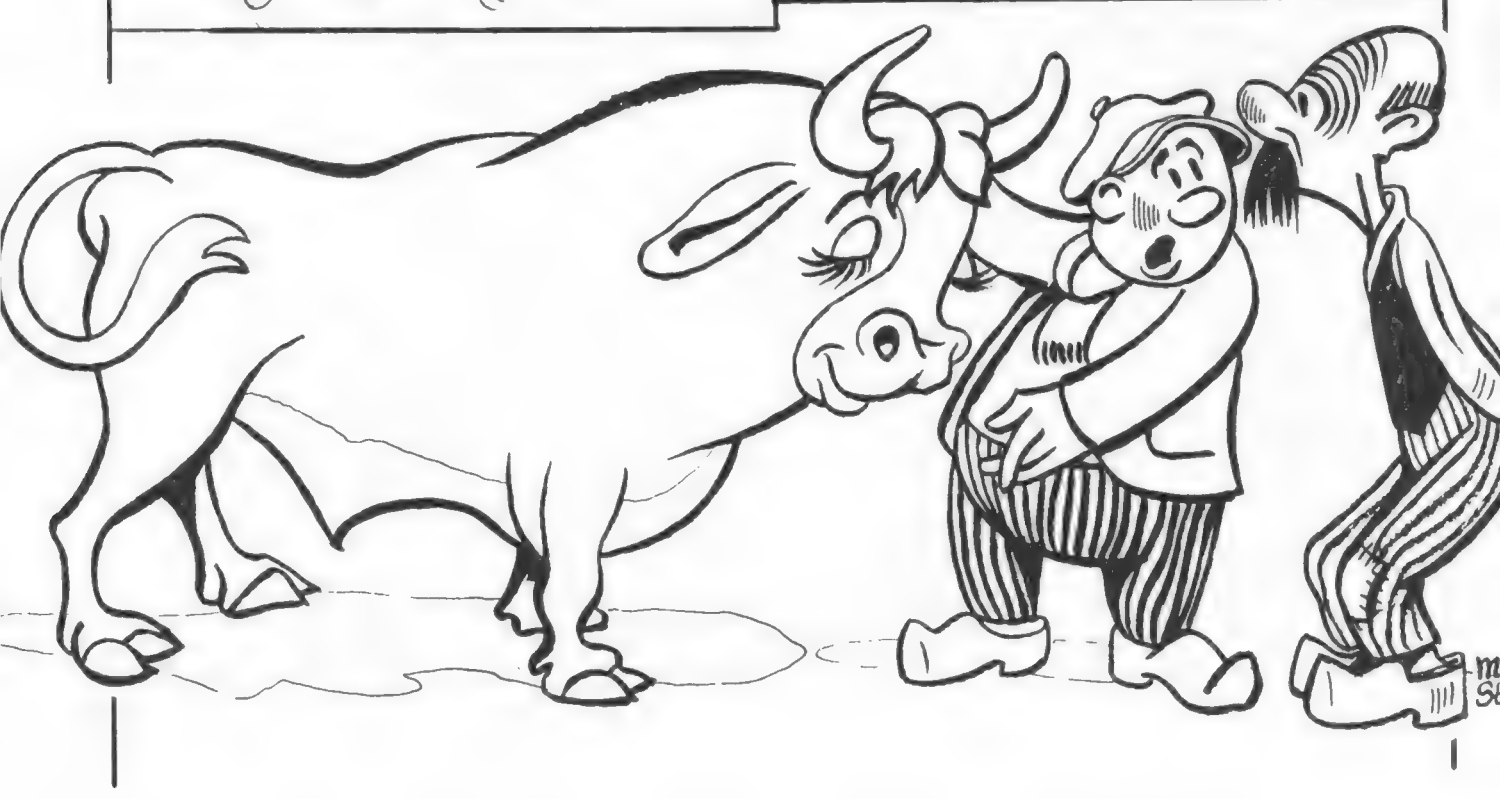

Sleen
Jouvet
Marc Sleen
Shaw
Marc Sleen
PICARD
Prof. Picard.
"Je veux ma serviette !"
Marc Sleen
Stalin.

Mevr. Sleen.

Gezelle

Charles Baudelaire.

Joost van den Vondel.

F. Timmermans

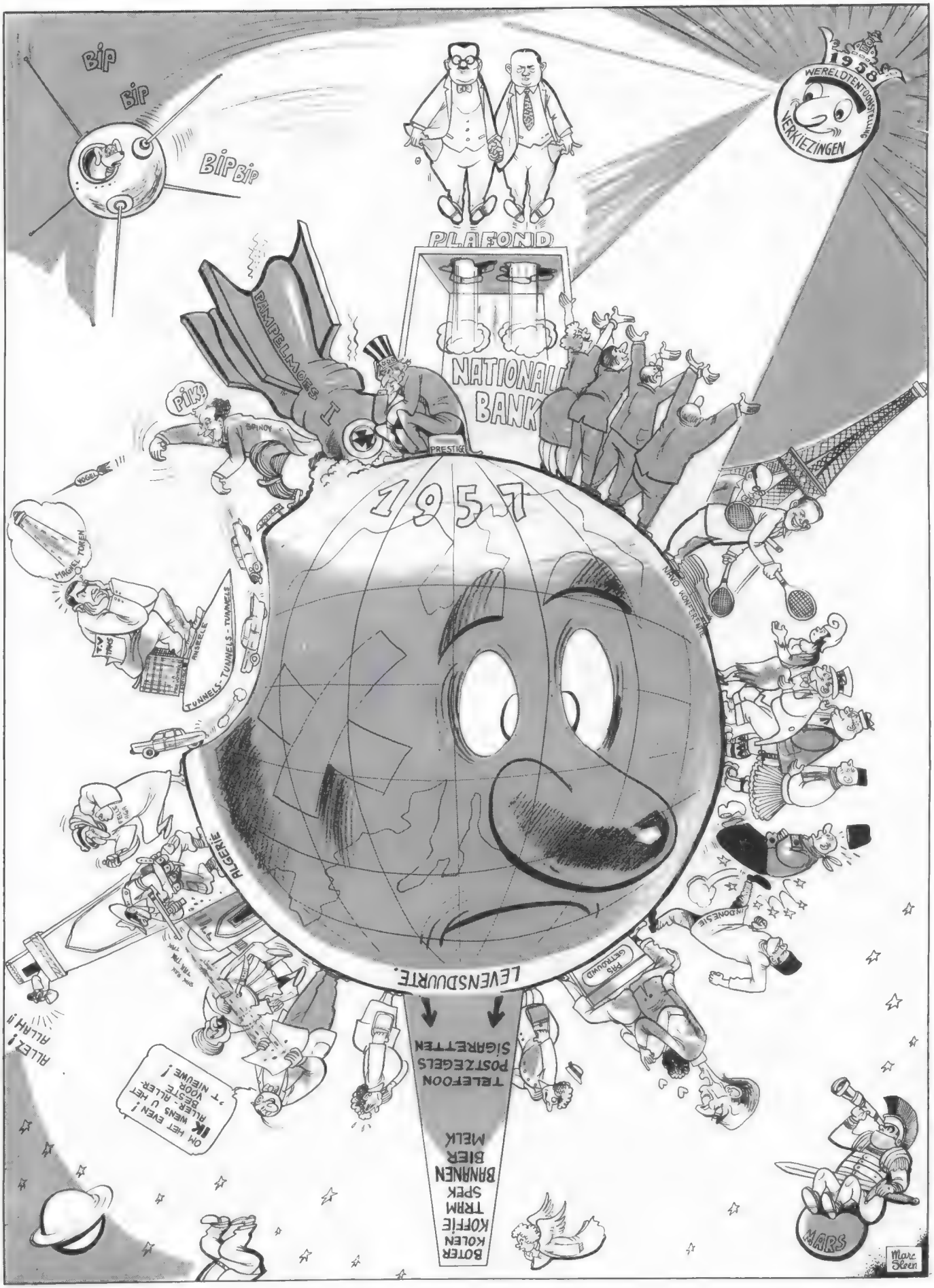
BIP
BIP
BIPBIP
1958
WERELDTENTOONSTELLING
VERKIEZINGEN
PLAFOND
NATIONALE BANK
PAMPELMOES I
PRESTIGE
PIK!
SPINOY
1957
MAGNEETTOREN
TUNNELS - TUNNELS - TUNNELS
ANSELLE
T.V. TING
NAVO KONFERENTIE
INDONESIE
ALGERIE
LEVENSDUURTE.
TELEFOON
POSTZEGELS
SIGARETTEN
BOTER
KOLEN
KOFFIE
TRAM
SPEK
BRANDEN
BIER
MELK
GETROUWD
PAS
OM HET EVEN !
IK WENS U HET
BESTE
VOOR
'T NIEUWE !
ALLEZ !
ALLAH !
MARS
Marc Sleen

De memorabele aanrijding en valpartij van wielerkeizer van Looy in de Tour de Zwans 1962.

En wat zou jij willen vriendje?
Frankrijk en Italië.

De Russische politiek.

GLORIA IN EXCELSIS DEO
marc
reels

allemaal beestjes
marc neels
marc

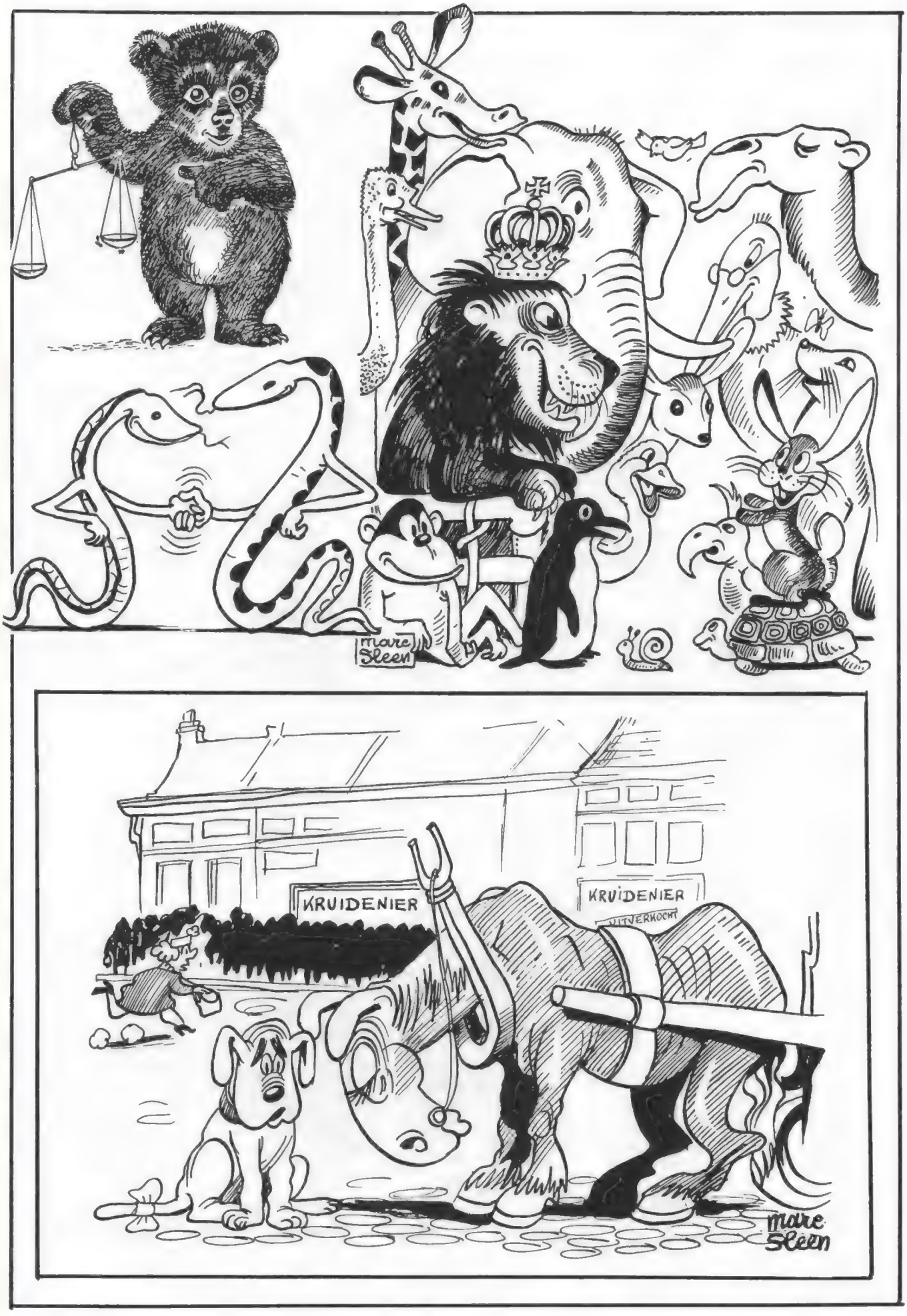
mare sleen
KRUIDENIER
KRUIDENIER
mare sleen

On Safari

LIJST VAN SAFARI-FILMEN.

MET EEN OLIFANT OP SCHOOT.
26 november 1962.
SAMBURU.
januari - februari 1964.
JAMBO BOBO * (Opper Volta).
januari 1965.
DE GROOTSTE ZOO TER WERELD * (Oeganda).
13 november 1966.
MENS EN DIER IN AFRIKA.
28 mei 1966.
NA KWENDA SANAANA *
29 april 1967.
DODEN OM TE LEVEN *
27 mei 1967.
VISA POUR LE MONDE (Kenya).
17 december 1967.
BARINGO *
27 april 1968.
EXPLORATIE (T.V.)
4 oktober 1968.
VISA POUR LE MONDE. (Tanzanie).
15 december 1968.
ONE MEN SAFARI *
1969.
SIMBA SIMBA.
28 september 1969.
CAMERAJACHT IN AFRIKA.
10 oktober 1969.
EL MOLO *
27 februari 1972.
Exploratie MALABAR kust.
12 maart 1972.
TIVA *
premiere 17 maart 1972.
VIRUNGA *
30 september 1974.
" " Rome
17 april 1975.
AFRICANA *
premiere 29 april 1976.
NYALA (de schuwe met de gele sokken)
(Rhodesië) 26 februari 1976.
NDUMU (Zoeloeland).
25 maart 1976.
DE TOMMIE STORY.
AFRIKA OP STELTEN.
11 februari 1977.
TEMBO mijn gewichtige vriend.
25 maart 1977.
EEN VLINDER ACHTER HET OOR.
21 oktober 1977.
SAIWA.
30 december 1977.
PER BALLON OVER DE BEESTEN.
5 mei 1978.
NA DE REGENS.
Al deze filmen kwamen op de t.v. De met een * gemarkeerde zijn langspeelfilms die in zaalvoorstelling op tournee gingen. Zij deden allen : Het paleis van Schone Kunsten te Brussel, feestzaal Koningin Elisabeth te Antwerpen, het Kursaal te Oostende en diverse culturele centra.

M. Sleen.

JONG GELEERD

OUD WERK VAN
Sleen

DE AVONTUREN NEUS — EINDE

Zoo kwamen Neus en zijn gezel dan eindelijk thuis. Het weerzien was uitbundig. Moeder Neus en de kinderen waren niet uitgewaagd en Neus vertelde, vertelde. De kleuters luisterden verbaasd en nieuwsgierig maar de wonderbare avonturen van hun vader. Wat een reis hadden ze achter den rug. Vadertje was in den hemel geweest ! Dat was straf. En die meneer met zijn kroontje op, die zoo wonderwel op hun lieven vader geleek, was dat de koning van een ster ? En ging die nu altijd op aarde blijven ? — Toe, vadertje, vertel nog eens over de anormenschen en over de bolhoedmenschen en de vliegende mannen ! Neus voelde zich echt gelukkig in zijn huiskring en Neuskus vond het ook heel gezellig. De vleugels waarmee ze van de andere wereld gekomen waren, werden zorgvuldig opgesloten in een grijzen kast. Misschien zullen ze nog dienen voor latere avonturen.

Over veertien dagen verschijnt een nieuw verhaal in plaatjes. Het blijft achter een verrassing.

DE AVONTUREN VAN NEUS.

Enkele maanden na zijn debuut als karikaturist en vanaf 24 december 1944 om precies te zijn begint Sleen met De avonturen van Neus in Ons Volk. De belevenissen worden vervolgd in Ons Volkske dat vanaf 11 maart 1945 als 4 blz. zwart-wit bijvoegsel voor de jeugd aan het geïllustreerd weekblad Ons Volk verschijnt. Neus kenmerkt zich door zijn dikke neus, een snor en een zwart regenscherm. Wanneer hij zijn zoon bezoekt die bij een regiment opperballons dient, wordt hij door de enterhaak van een dezer ballons opgepikt en mee in de ruimte genomen. Hij beleeft dan avonturen in de hemel met Snormensen, Bolhoedmensen en komt met Neusius, de koning van een ster, die op Neus gelijkt, in het Rijk der Vliegende Mannen, dat uit hoge cylindervormige torens bestaat. Van de koning der Vliegende Mannen krijgen zij vleugels waarmee ze naar huis kunnen vliegen. Neus blijkt de vader van een kroostrijk gezin te zijn. Op het laatste plaatje poseert hij met Moeder Neus (met een gewoon gevormde neus), vier zonen en een dochter.
Dit neuzenverhaal roept misschien beelden op van de fantastische realistische SF-strip Flash Gordon, omdat daarin ook sprake is van allerhande vreemdsoortige mensen, maar met deze bedenking houdt iedere gelijkenis op. Neus beleeft incoherente en vrij naïeve avontuurtjes die getekend worden door een karikaturist die zijn eerste onzekere stappen zet in het stripmedium. Sleens broer bezit evenwel nog een ongepubliceerde jeugdstrip van hem, een oorlogsstripje naar aanleiding van de Spaanse Burgeroorlog gemaakt. Sleen zelf is van oordeel dat zijn oudste werk beter het daglicht niet meer ziet. De figuur Neus is echter interessant omdat Sleen later nog veel ventjes met dikke neuzen, waarbij Nero, zal tekenen.

PAPA GAAT WERKEN KOM GEEF DE HAMER !
MMH WIL NIET
WHA
EEN JE HEET BESCHAAMD DAT KLEINE MANNEKE MET ZOO'N GROOTE HAMER TE BAZEREN

Standaard. Zondag 30 ~~maart~~ oktober 44

Een debuutstripje van Sleen in De Standaard van 30 oktober 1944.

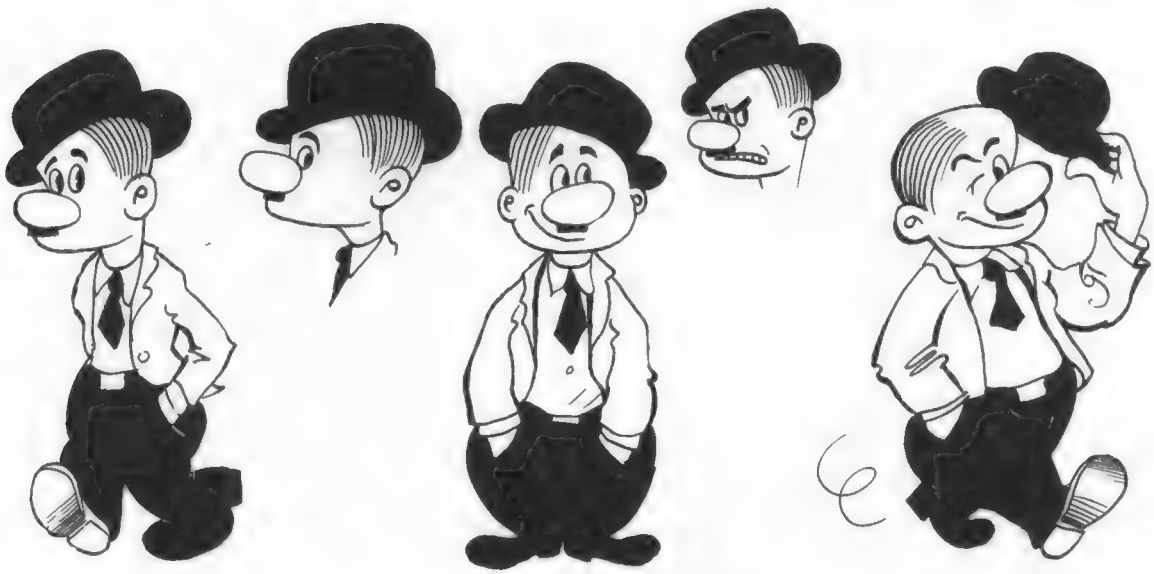

Achille

GEBOREN DONDERDAG 29 October 47
WETTELIJKE VADER MARC SLEEN

Achille, een Sleen-figuur die nooit verder kwam dan een ontwerp en die geen avonturen beleefde.

DE WONDERE AVONTUREN VAN
DOOR Marc Sleen
PIETJE PALINK
PIETJE PALINK IS NU OUD GENOEG OM EEN STIEL TE LEREN. NIETTEGENSTAANDE HIJ WEL LIEVER ONTDEKKINGSREIZIGER, MINISTER OF VOETBALLIST ZOU WORDEN, KOMT HIJ BIJ ZIJN NONKEL THEODOR A.J. POTTEVINUS PROF. IN DE SCHEIKUNDE TERECHT.
PIETJE HAAL NOG EEN POT STRAFFE KOFFIE. HEB HET BROODNODIG. BEN REEDS 14 DAGEN WAKKER. WENS HET TE BLIJVEN TOT MIJN UITVINDING GELUKT IS.
GELUKT IS..
BOEM
IK HEB HET... IK HEB HET! DE ONTDEKKING VAN DE EEUW!
EEUW
IK PROFESSOR A.J. POTTEVINUS, HEB ZOEVEN HET POEDER UITGEVONDEN DAT ALLE VERKEER GELUIDLOOS ZAL MAKEN. MOTO'S, AUTO'S, VLIEGTUIGEN, ALLES ONHOORBAAR, EN DENK EENS AAN, EEN GELUIDLOZE OORLOG! HET POEDER ONTPLOFT DOOR AANRAKING MET WATER. EEN DRUPPEL WATER OP EEN MILLIGRAM EN.. BOEM! MAAR GELUIDLOOS.
LUID LOOS
IK VERTREK ONMIDDELIJK NAAR SANTIAGO. GROOT WEPENSCHAPPELIJK CONGRES. MIJN UITVINDING IS WERELDGEBEUREN. LET GOED OP HET POEDER. IS HEEL GEVAARLIJK TOT ZIENS.
TOT ZIENS.
Marc Sleen

Zelfs Sleen weet niet meer in welk blad deze strip oorspronkelijk is verschenen. Wie kan zijn geheugen wat opfrissen?

EEN BEETJE VLAAMSE PERSGESCHIEDENIS.

Om een inzicht in Sleens tekenaktiviteiten te krijgen is het nuttig om even de evolutie van enkele kranten kort na de oorlog te schetsen. Sleen begint zijn tekenaarsloopbaan als politiek karikaturist in september 1944 in De Standaard. Wanneer dit blad van het toneel verdwijnt, wordt eind 1944 De Nieuwe Standaard opgericht. Hierin vinden we ook karikaturen van Sleen terug. In april 1947 kan echter De Standaard opnieuw verschijnen en de titel van De Nieuwe Standaard wordt gewijzigd in De Nieuwe Gids, terwijl de Antwerpse editie van deze krant De Antwerpse Gids wordt en een populaire uitgave de naam 't Vrije Volksblad krijgt. Dit laatste dagblad wordt echter reeds in maart 1948 verkocht aan Het Nieuws van den Dag. Deze twee kranten zouden veel later in 1957 opgeslorpt worden door De Standaard. De Nieuwe Standaard geeft meteen na de bevrijding het gefllustreerd weekblad Ons Volk en het stripblad Ons Volkske uit, dat eerst als bijlage bij Ons Volk, maar vanaf 27 december 1945 als afzonderlijk " Vlaamsch weekblad voor de jeugd " verschijnt. De titel Ons Volk wordt in 1947 echter opgeëist door De Standaard. De Nieuwe Gids geeft dan onmiddellijk een ander weekblad Overal uit en begint met een nieuw stripblad 't Kapoentje. Verder is het interessant te weten dat het meer voor intellectuelen bestemde blad De Spectator als nieuw weekeindblad van De Nieuwe Standaard na de bevrijding wordt uitgegeven en dat De Nieuwe Gids in 1950 gedeeltelijk overgaat in Het Volk. In 1947 verkiest Sleen definitief bij De Nieuwe Gids te blijven en begint er, als tegenhanger van Suske en Wiske De avonturen van Detectief Van Zwam, terwijl Vandersteen, die in datzelfde jaar 1947 nog voor 't Kapoentje heeft gewerkt, dan definitief voor De Standaard kiest. Later, in april 1965 zou Sleen zich bij De Standaard en Vandersteen vervoegen.

DE SPECTATOR
KUNST. EN GEESTESLEVEN
STAATKUNDE. SOCIOLOGIE. ECONOMIE.

TOM EN TONY.

Nog ander minder bekend werk van Sleen treffen wij aan in Ons Volkske. In het nummer van 18 maart 1945 verschijnt Polleke, een klein jongetje, kaal op een kuifje na en in zekere zin een voorloper van Bolleke, en in het nummer van 8 april 1945 zien we een neger Bamboula een grapje uithalen met Pumba, die een fez op het hoofd draagt. Van deze helden wordt slechts één gag getekend.

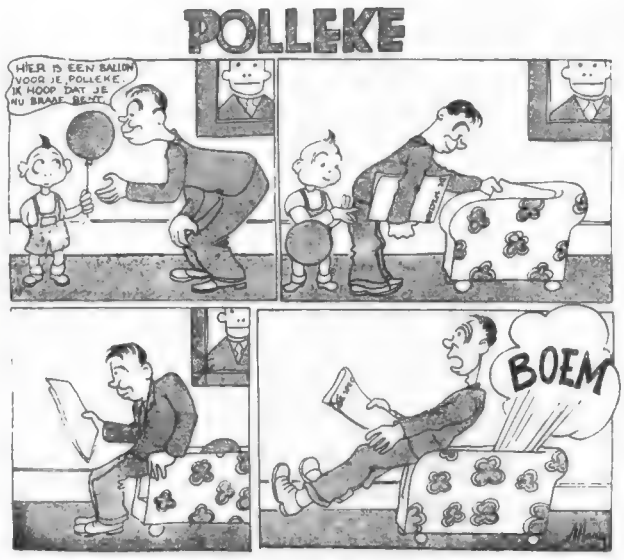

Op 10 juni 1945 dagen de twee jongens Tom en Tony op, volgens de aankondiging na aandringen van de grote baas van Ons Volk die brutaal het bureel van tekenaar Marc binnen stormt en eist dat er een nieuwe strip wordt gemaakt. Wij zien op die aankondiging ook een eerste auto-karikatuur van de tekenaar. Van de twee jongens is Tony de dikkere met rond gezicht ; Tom is groter, heeft rechtopstaand pinnekenshaar en een spraakgebrek. Deze jongens dromen van verre reizen naar Amerika, China en Afrika. In een eerste gag bekoelt advokaat Zwam (die niet op de detective gelijkt) hun enthousiasme. In een tweede gag maakt Tom een botsing met een fiets, maar de daarop volgende week hebben de bengels hun buik meer dan vol van de flauwe grappen, maken hun beklag bij de tekenaar en eisen dat hij hen spannende avonturen laat beleven. Aldus gaan zij als verstekelingen aan boord van de " Americana " en kunnen er een bomaanslag verijdelen gepland door Lubbe, de chef van de panarabische bende. Lubbe bezit een verstandige papegaai die op een gegeven moment een woord uitkraamt dat ik de lezer niet wil onthouden : KNOEBELEKNOEBSASA. De kinderen, die een beloning krijgen, worden in de Chinese haven Hang-Ming, een broeinest van bandieten, van boord gezet door de kapitein die enige gelijkenis met Nero vertoont. Hier wordt Tony meteen door Lubbe ontvoerd en kan maar net van de dood gered worden door Tom en Japi, een Chinees jongetje waarmee men goede maatjes is geworden. Achtervolgd door Lubbe belanden onze vrienden op Schildpaddeneiland waar ze af te rekenen hebben met mensenetters. Dan gaat de tocht verder naar een eiland waar 3000 j. voor Christus de Esteten leefden, een volk dat een hoge trap van beschaving bereikte. Grote stenen beelden (denk aan Paaseiland), mummies en onontdekte schatten zijn er de voornaamste getuigen van. De jongens ontmoeten er echter ook een eenzaat, een lange magere figuur met grote voeten en lange baard, Dr. Pamplofilius genaamd, de laatste der Esteten, 2.965 jaar oud. " Noem me maar kortweg Pamplo ", zegt ie. Pamplo, die als een voorloper van soortgelijke eenzaten in de avonturen van Nero kan worden beschouwd, voelt thans echter zijn einde naderen. Hij kan de helden nog helpen de schat te vinden ten koste van Lubbe die door een draak, de bewaker van de schat, wordt verslonden.

Op 4 april 1946 begint een tweede verhaal, getiteld Tom en Tony in Amerika. (Het eerste noemde gewoon De avonturen van Tom en Tony). Schatrijk, vervelen de helden zich in New York, en gaan in het Wilde Westen op zoek naar avontuur. Zij vechten met een beer, sluiten vriendschap met

een oude trapper Old Baboon, roken de vredespijp met Grijze Bizon, gaan op bizonjacht, vinden een goudader, rekenen af met Picasso, de verschrikkelijke, die een rechthoekige neus heeft, en rijden de strip uit in een meterslange slee met chauffeur. Hun rijkdom staat borg voor geluk en voorspoed.

STROPKE EN FLOPKE.

Twee andere jongens, Stropke en Flopke, nemen meteen de fakkel over van Tom en Tony en beginnen vanaf 31 okt. 1946 een eerste avontuur getiteld " De spannende avonturen van Stropke, Flopke en Prof. Knobbel in Marokko ". Sleen kan zich niet meer herinneren om welke reden hij deze nieuwe helden, die op hun uiterlijk na, alles gemeen hebben met Tom en Tony, en soortgelijke avonturen beleven, heeft gecreëerd. Het is in geen geval, zo beweert Sleen, een van buiten af opgedrongen beslissing geweest. Merkwaardig genoeg gebeurt de heldenwisseling ook niet tijdens de overgang

1e JAARG. Nr 15

Ons Volkske

17 JUNI 1945

BIJVOEGSEL. VOOR DE JEUGD. AAN HET GEILLUSTREERD WEEKBLAD ONS VOLK

TOM en TONY

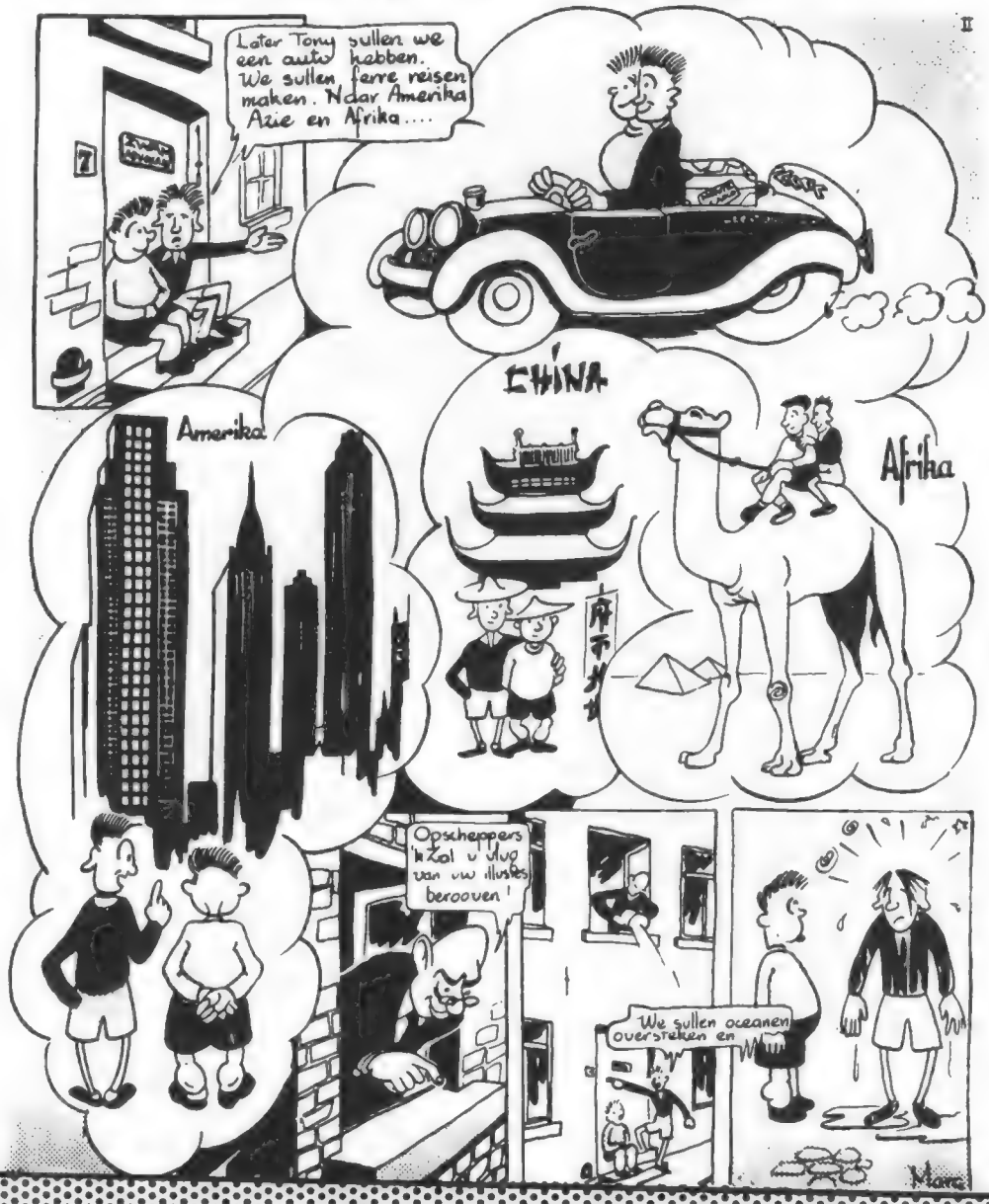
Later Tony sullen we een auto hebben. We sullen ferre reisen maken. Naar Amerika Azie en Afrika....
CHINA
Amerika
Afrika
Opscheppers 'k zal u vlug van uw illusies berooven!
We sullen oceanen overstéken en
Marc

van Ons Volkske in 't Kapoentje, maar reeds 20 weken vroeger en het Marokkaans avontuur wordt gewoon vervolgd vanaf 3 april 1947 in het pas opgerichte Kapoentje. Deze nieuwe globetrotters evenaren de prestaties van hun voornaamste inspirators, nl. Zig et Puce door Alain St.Ogan, die reeds in 1930-1933 onder de naam Loutje en Loetje in De Humorist wereldreizen maakten. Stropke is de kleinere dikkere jongen gekleed in een korte broek en effen trui. Flopke draagt een horizontaal gestreepte trui en een golforoek. De jongens maken in het eerste verhaal meteen kennis met Prof. Knobbel, uitvinder en specialist in reactiemotoren. De Knobbel, een reactieboot die wel 1.000 km. per uur haalt, en een reactievliegtuig staan reeds op zijn palmares. Stropke en Flopke verzeilen in Marokko waar ze afrekenen met een sheik, Iebn Salam, die hen als slaven wil gevangen houden, en waar ze strijd voeren tegen een bende Touaregs, gevaarlijke woestijnrovers.
In het tweede ongetitelde verhaal hebben onze vrienden af te rekenen met de ontsnapte Russische misdadiger Igor Protskoi, die vanwege zijn gelijkenis met Professor Knobbel enige verwarring sticht. De actie en o.a. ook het autovliegtuig van de professor voert de helden naar de Australische binnenlanden. We maken kennis met Trees, de kangoeroe en een eigenaardige gouden scepter die echter na de strijd tegen de menseneters in de golven van de zee verdwijnen en geen verdere stof meer leveren voor het verhaal. Het is de enige bekommernis van onze wereldburgers om zo snel mogelijk terug in België te geraken. Noodgedwongen maken ze nog een omweg langs de Noordpool, Lapland en Rusland waar ze worden ingelijfd in het Kozakkenleger en strijd voeren tegen de Tjeekokloaken. Ten lange leste kunnen ze meevliegen met het privé-vliegtuig van Baron Desiré van Tak tot Tak !

NAAR'T SCHIJNT GAAT MARC ONS NAAR INDIE STUREN!
JA, EN IK HOOP MAAR DAT WE NIET TE DIKWIJLS DE NAAM VAN ABKAR SIKANDRA MOETEN UITSPREKEN!

Het derde verhaal " De Groene Ibis " werd reeds herdrukt in Stripgids nr.16. Hierin worden Prof. Knobbel en Baron van Tak tot Tak bijna geofferd aan Koningin Nofret van Egypte. Een gevaarlijke tegenstander blijkt De Groene Ibis te zijn, een in deze vreemde vogel veranderde boze tovenaar die de mooie prinses Osiris gevangen houdt en al de hoofdpersonages in dieren verandert.
Het verhaal " De Snuifdoos van Abkar Sikandra " speelt zich in Indië af. De snuifdoos van de Maharadja van Bombay is gepikt en de voor de gelegenheid tot 1e Minister en Schatbewaarder gebombardeerde Stropke en Flopke zullen haar op gevaar af hun leven te laten in de krokodillenvijver terug halen.
" Het Rijk van Hoekstaraboera " is interessant voor de science-fiction-fans. De Hoekstaraboerianen, die verscholen in de bergen leven, zijn vreemde groene wezens die benzine drinken en daardoor de eigenschap bezitten vrolijk lachend door het leven te gaan. De rolschaatsende mannen van Boemboeroekoe zijn echter boosaardig en stichten onheil met hun versteningsstraalpistolen. Zij schaken de vredelievende koning, maar zonder al te veel moeite kunnen onze helden hem van achter het ijzeren gordijn bevrijden.
In het laatste verhaal " De Parel van Neptunus ", dat uit twee delen bestaat, krijgen onze vrienden een wondere parel ten geschenke van de zeegod Neptunus, waarmee ze zich overal ter wereld kunnen verplaatsen. Zo kunnen de helden hun reiskoorts botvieren en ze belanden in Amerika, bij de Indianen, in China, in het Congolese oerwoud en in Roeanda-Urundi. Eulalie, die als twee druppels water op Madame Pheip gelijkt, speelt op het eind nog een rolletje.

Enkele weken nadat de avonturen van Stropke en Flopke worden stopgezet in 't Kapoentje gaat Stropke op zijn eentje op avontuur in De Volksmacht. Een eerste verhaal van 44 stroken verschijnt er vanaf 22 juli 1950. We maken er kennis met de ouders van Stropke die een groot lot van niet minder dan vijf miljoen winnen. Een schurk hoort echter het goede nieuws en wil Stropke kidnappen. Door zich in een koffer te verbergen kan Stropke aan zijn belager ontsnappen maar komt in China terecht bij Professor Florimond Floorman, een bijziende botanicus. Stropke komt niet ongelegen want de professor kan een hulpje gebruiken voor zijn expeditie naar het Fouma-Fouma gebergte, waar hij een zeldzame roos, die al wie er aan ruikt bewusteloos maakt, hoopt te vinden. De roos is echter reeds in het bezit van een machtige en meedogenloze, niet met name genoemde Chinees. Hij staat onze vrienden naar het leven, maar Stropke zorgt ervoor dat de roos in het natuurkundig museum van België terecht komt.
In het tweede verhaal, dat vanaf 13 oktober 1950 begint, wordt Stropke geconfronteerd met zijn Tweede Ik. Deze is een soort Engelbewaarder maar treedt

nogal hardhandig op en is een echte plaaggeest die Stropke flauwe poetsen bakt. Met zijn hulp slaagt Stropke er echter in een misdadigersbende onder leiding van Beer de Gek op te rollen. Dan verzeilt Stropke in een onderaards rijk waar nog voorhistorische gedrochten en reuzenspinnen leven. Hij sluit er vriendschap met een van de grotmensen, Nicodemus, die hem het leven redt. Nico en diens vrouw besluiten bovengronds te gaan leven. De oersterke Nico, geïnspireerd op Alley Oop, een creatie van V.T.Hamlin, kan zich echter moeilijk aanpassen aan de moderne leefgewoonten. Het is deze figuur, die Sleen heeft geïnspireerd voor het personage Pepijn in het Nero-verhaal De Nerobloemen. Stropke wil een wereldreis met Nico maken, maar met een Afrikaans avontuur doorspekt met kannibalen, krokodillen, olifanten, een leeuw, een neushoorn en de gevaarlijke Touaregs in de Sahara zijn de 108 stroken bijna gevuld. We zien het duo nog in de muil van een walvis de oceaan bevaren. Opgepikt door een walvisjager hebben ze nog net de tijd om de lezers een Gelukkig Nieuwjaar te wensen.

POLLOPOF.

Pollopof is de hoofdfiguur in de pantomimestrip of stopstrip zonder woorden waarbij in meestal tot vier beperkte plaatjes een grapje wordt uitgebeeld. Verstrooide professoren, kinderfiguurtjes en allerhande rare meneertjes die zich over de gebeurtenissen kunnen verbazen, zijn de geliefde anti-helden van dit soort stripjes. Pollopof is een snulfiguur van middelbare leeftijd. Al wat ie doet draait steeds anders uit dan ie verwacht, soms door een stom toeval, maar meestal door z'n eigen stommiteiten. Dit blijkbaar stom heerschap kenmerkt zich verder door een buikje, een bolhoed, een strik en een Hitlersnorretje. We zien hem een keertje optreden als politieagent maar veel meer komen we over zijn beroepsbezigheden niet te weten. In vier gags verschenen in Zondagsvriend nr.48 en 51 van 1948 en nr.6 en 39 van 1949 treedt Bolleke als plaagstok op. Pollopof verscheen achtereenvolgens in Ons Volk (vanaf 13 jan.1946 ?) ; Overal (vanaf april 1947) ; Zondagsvriend (vanaf 12 aug.1948) en Ons Zondagsblad (vanaf 22 april 1950).

JOKE-POKE.

Joke-Poke is een pantomimestripje met een zwaarbekuifde jongen in de hoofdrol. Het stripje verscheen vanaf 6 mei 1950 in Ons Zondagsblad en vanaf 6 juli 1950 in 't Kapoentje.

FONSKE.

Deze brave kajotter verrichte gedurende een tiental jaren maandelijks zijn goede daad in Doorbraak, vanaf 1950.

PIETJE PALINK.

Deze strip vormt zo'n tussendoortje waarvan Sleen zich helemaal niets meer herinnert.
Wie kan hem helpen ?

POLLOPOF door MARC SLEEN

POLLOPOF

DOOR MARC SLEEN

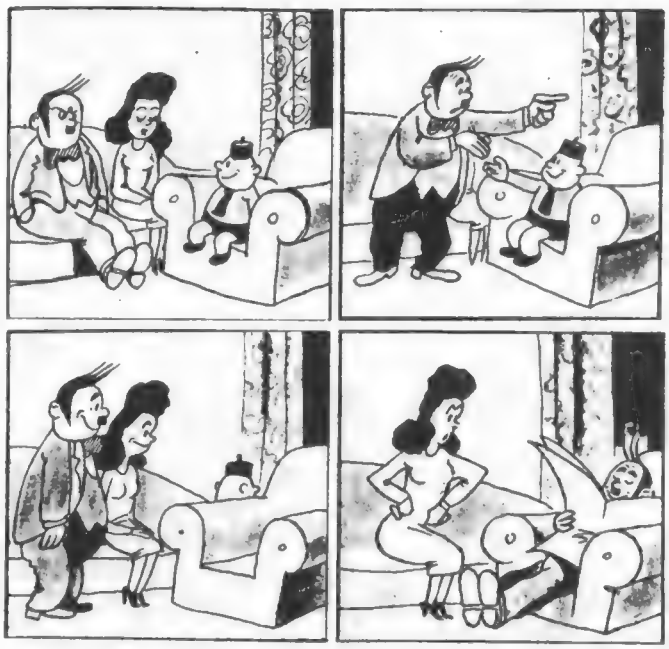

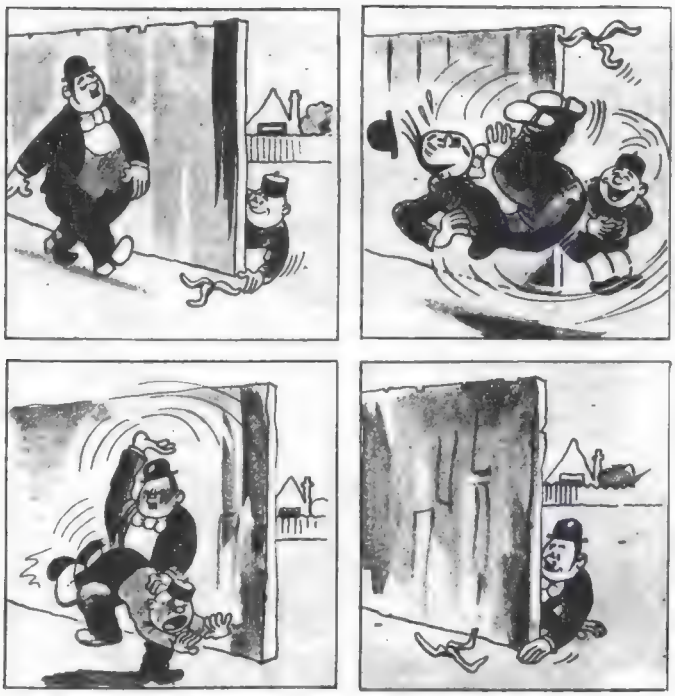

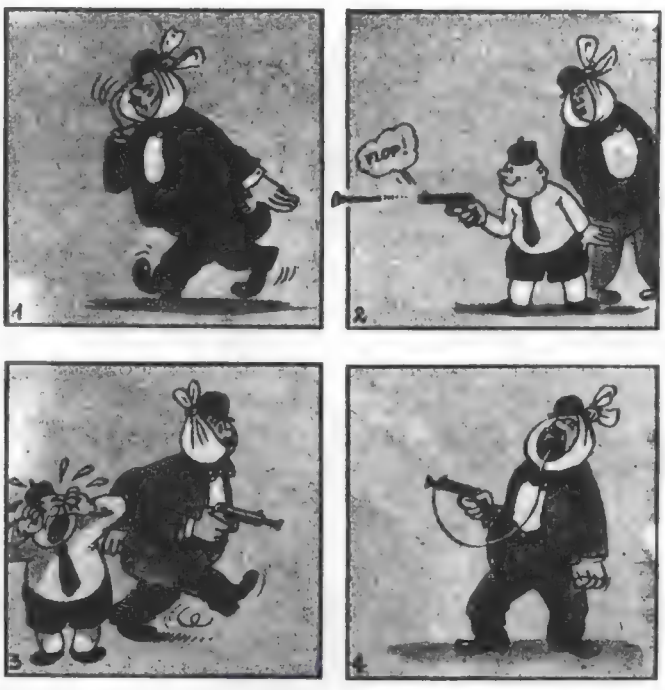

FONSKE
GAAT GE MEE NAAR DE VOETBAL FONSKE ?
KOM KOM SOOI, INPLAATS VAN MET DUIZENDEN NAAR EEN PAAR MANNEN TE GAAN ZIEN DIE SPORT BEOEFENEN, ZOUDT GE ZELF WEL EENS AAN SPORT MOGEN DOEN. HIERZIE, LEES ONS AANPLAKBILJET MAAR EENS.
WIJK PATATTENHOEK
VOLKSSPELEN
MASTKLIMMING
ZAKKENKOERS
JONG K.A.J.
TRAINING VOOR DE OLYMPIADE
MAG IK DAAR OOK AAN MEEDOEN FONSKE ?
ZEKER FLURK HEEL DE PATATTENHOEK MAG MEEDOEN.
IK DOE MEE AAN DE ZAKKENKOERS!
EN IK AAN DE MASTKLIMMING.
'K HEB JANDORIE EEN BLOEDPENS GEWONNEN. WAT ZEGDE GIJ DAAR VAN. WE ZULLEN ER DE VELDWACHTER EENS EEN FERME POETS MEE BAKKEN ZIE.
DIE JONG KAJOTTERS DOEN HET GOED. ZOLANG ZIJ ER ZICH MEE MOEIEN IS ER PEIS EN VREE IN DE RATTENHOEK.
NOG EEFKENS EEN TOERKE DOEN. HET GEZAG MOET VERTEGENWOORDIGD ZIJN.
AHA, DE BEVOLKING SCHIJNT ZICH TE VERMAKEN. DAT KEUR IK GOED!
NU KOMT 'T VOORNAAMSTE JONGENS. TRAINING VOOR DE OLYMPIADE.
ZEG FONSKE, MAG IK NU WEER MEEDOEN?
ZEKER SOOI. MAAR EERST DIE SIGARET UIT DE MOND. EN NU NOG EEN KORTE BROEK!
'K ZAL RAP EEN KORTE BROEK HEBBEN.

?
BEDANKT VOOR DE SCHAAR MADAM SMALDEEL.
!
HAHA! HIER IS DE MAN DIE MIJ BIJ MIJN PAROCHIANEN BELACHELIJK HEEFT GEMAAKT
WAAR BLIJFT SOOI ? HIJ ZAL NIET DURVEN STARTEN ZEKER. DAN MAAR ZONDER HEM.
WE BEGINNEN MET DE 80 METER. VLAK.
TOT AAN DE MUUR DUS. OPGELET EEN .... TWEE..
DRIE!
ALLE DONDERS! DAAR KOMT SOOI OPZETTEN. EN WAT EEN SNELHEID!
! ?
LAAT ME, JONGENS.. LAAT ME... IK MOET..
GE MOET GEVIERD WORDEN SOOI, GE ZIJT DE OVERWINNAAR! MET EEN MAN ALS GIJ KUNNEN WE DE OLYMPIADE NIET VERLIEZEN
ALLEE, OMDAT HET EEN JONG KAJOTTER IS, ZAL IK HEM DIE GRAP MAAR VERGEVEN. EN DIE WORST ZAL MISSCHIEN NOG ZO SLECHT NIET ZIJN.

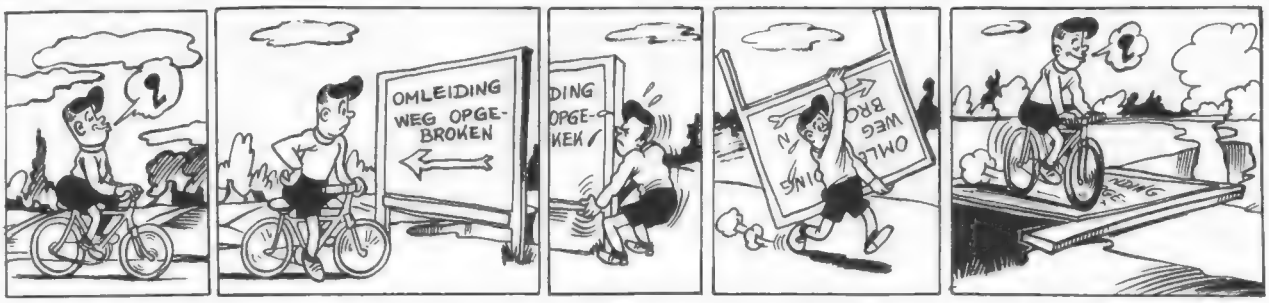

JOKE POKE

Bibliografisch overzicht van Sleens oude stripoeuvre.

- DE AVONTUREN VAN NEUS.
  In : Ons Volk, vanaf 24 dec. 1944, en vervolgd in Ons Volkske, vanaf 11 maart 1945.

- TOM EN TONY.
  - De avonturen van Tom en Tony.
    In : Ons Volkske, vanaf 10 juni 1945.
  - Tom en Tony in Amerika.
    In : Ons Volkske, vanaf 4 april 1946.

- STROPKE EN FLOPKE.
  - De spannende avonturen van Stropke, Flopke en Prof. Knobbel in Marokko.
    In : Ons Volkske, vanaf 31 okt. 1946 en vervolgd in 't Kapoentje, vanaf 3 april 1947.
  - Stropke en Flopke in Australië. (eigen titel).
    In : 't Kapoentje, vanaf 26 juni 1947.
  - De Groene Ibis.
    In : 't Kapoentje, vanaf 3 juni 1947.
    Herdrukt in Stripgids nr. 16.
  - De Snuifdoos van Abkar Sikandra.
    In : 't Kapoentje, vanaf 7 okt. 1948.
  - Het Rijk van Hoekstaraboera.
    In : 't Kapoentje, vanaf 3 maart 1949.
  - De Parel van Neptunus. (1e deel)
    In : 't Kapoentje, vanaf 23 juni 1949.
  - De Parel van Neptunus. (2e deel)
    In : 't Kapoentje, vanaf 3 nov. 1949.

- DE AVONTUREN VAN STROPKE.
  In : De Volksmacht, vanaf 22 juli 1950.

- PIET FLUWIJN EN BOLLEKE.
  In : Ons Volkske, vanaf 27 dec. 1945 en vervolgd in 't Kapoentje, vanaf 3 april 1947.

- DE LUSTIGE KAPOENTJES.
  In : 't Kapoentje, vanaf 2 jan. 1950.

- POLLOPOF.
  In : Ons Volk (vanaf 13 jan. 1946 ?), vervolgd in Overal, vanaf april 1947, vervolgd in De Zondagsvriend, vanaf 12 aug. 1948, vervolgd in Ons Zondagsblad, vanaf 22 april 1950.

- JOKE-POKE.
  In : Ons Zondagsblad, vanaf 6 mei 1950 en in 't Kapoentje, vanaf 6 juli 1950.

- OCTAAF KEUNINK.
  In : Ons Zondagsblad, vanaf 16 nov. 1952.

- DORIS DOBBEL.
  In : De Middenstand, vanaf april 1950.

- FONSKE.
  In : Doorbraak, vanaf 1950.

PIET FLUWIJN - BOMMEKE - MARC - JAN MAAT - TONY - PROF. KRIBBEL - TOM - GROOTE BROER - JAN KAPOEN - TANTETINE - KAPT. ALFONSO - SUSKE.

De helden en reaactieleden van Ons Volkske op een rij.

BOLLEKE

HET GROTE LOT VAN VIJF MILLIOEN WERD GEWONNEN DOOR HET OBLIGATIENUMMER NUMMER 163703
TOET
'T IS ONS VUMMER! WE ZIJN SCHATRIJK!
OW! VIJF MILLIOEN!
ZOZO, VIJF MILLIOEN, HE! EN IK KWAM JUIST EEN AALMOESJE VRAGEN.
1
VOOR HUN KLEINE KRIJG IK ALLICHT EEN LOSPRIJS VAN EEN MILLIOENTJE LOS. MAAR HOE KRIJG IK HEM IN HANDEN?
HIER BOLLEKE. 50 FR. GA JE DIK ETEN IN DE IJSKREEM. WINNEN NIET ALLE DAGEN VIJF MILLIOEN.
HOERA!
2
EEN KWARTIER LATER
PP! 'K HEB ZOVEEL KREEMKES GEETEN, DAT IK GEEN BOE OF BA MEER KAN ZEGGEN.
BOODSCHAPPEN GEDAAN VRIENDJE?
JA, MENEER. WE HEBBEN ZOPAS VIJF MILLIOEN GEWONNEN!
DAAR! NOG EEN MILLIOEN... STERRETJES.
3
VERDORIE WAAR BLIJFT DE KLEINE, HIJ IS AL MEER DAN EEN UUR WEG!
WEL! WAT IS ER GEBEURD? WAAR BEN IK?
4

ZO ! NU VERZENDEN WE DE BRIEF EN ZE KRIJGEN HUN KLEINE NIET TERUG ALVORENS ZE HET MILLIOEN GEBRACHT HEBBEN OP DE AFGESPROKEN PLAATS !
5
INTUSSEN MOET IK HEM ECHTER IN HET LEVEN HOUDEN
WEL ! WAAR ZIT DAT MORMEL NU ?
HIER BEN IK, GROTE LOEBAS !
6
?!!
1.000,00
!!??
?!6
100000
OM MIJ IN EEN KELDER OP TE SLUITEN, MOETEN ZE VROEGER OPSTAAN.
DZING
7
OEI ! DAAR KOMT HY TERUG !
'K MOET ME ERGENS VERSCHUILEN !
VERHUIZINGEN
VLUG IN DEZE KOFFER.
VERDORIE ! HY IS ME ONTSNAPT.
8
ZYN AL DE MEUBELS GOED VASTGEBONDEN OCTAAF, WANT
WE KRIJGEN HIER EEN STRAFFE BERGOP.
JAJA, CHAREL 'T IS IN ORDE !
ALLEMACHTIG IK KRIJG DIE KOFFER NIET MEER OPEN ! IK ZIT GEVANGEN.
VERHUIZINGEN
?

!
TONK
?
KNOTS
BONK
IK HEB DE STILLE INDRUK DAT ER GEKLOPT GEWORDEN GEWEEST IS
7
?
MENEER DE BARON ER IS EEN KOFFER AAN DE VOORDEUR.
HA, DE KOFFIE?! ! DIEN MAAR OP.
8
EEN KOFFER AAN DE VOORDEUR MENEER!
WAT!! EEN ONTPLOFFING IN KOREA?!
HA! EEN WANDELING IN DE FRISSE LUCHT ZAL ME DEUGD DOEN.
9
IK RUIK ONZE HEERLIJKE VLAAMSE BUITENLUCHT AL.
WELKE IDIOOT HEEFT DIE KOFFER HIER NEERGEZET?
JAMES!
10
WAAROM HEBT GE ME NIET VERWITTIGD DAT ER EEN KOFFER AAN DE VOORDEUR STOND?!
KAP DIE KOFFER IN STUKKEN! 'T ZAL HEM LEREN MIJ TE DOEN STRUIKELEN!
'T ZAL ONMIDDELIJK GEBEUREN MENEER DE BARON!

IK WED TEGEN MIJN EIGEN ZELVEN DAT IK DIE KOFFER MET ÉÉN SLAG IN TWEE. KLIEF!
13
INTUSSEN WANDELT DE BARON DOORHEEN ZIJN LANDOUWEN.
EEN BRIEF VAN UW NEEF UIT INDIË MENEER DE BARON
WELKE DIEF LOOPT ER SCHEEF, FACTEUR?
HA, EEN BRIEF VAN MIJN NEEF! IS WEER AAN'T SCHOOIEN. ZEND ME SIE, ZEND ME LA. HEEFT KOFFERS TEKORT OM ZIJN WETENSCHAPPELIJKE VONDSTEN IN TE BERGEN.
HALT JAMES, WACHT! VERZEND DIE KOFFER ONMIDDELLIJK PER VLIEGPOST NAAR MIJN NEEF IN CHINA!
14
AWL
HEBT GE'T GEHOORD MENEER DE BARON, DIE KOFFER HEEFT „ARI„ GEROEPEN!?
HET RAAKT MIJN KOUWE KLEREN WIE ER DE KROEP HEEFT! IK HERHAAL MET AANDRANG, DIE KOFFER NAAR CHINA TE VERZENDEN!
EN ZO KOMT STROPKE, ZONDER ZIJN WEET EN TEGEN ZIJN WIL IN CHINA TERECHT
15
DE KOFFER WORDT BIJ DE NEEF VAN DE BARON AFGELEVERD
FLORIMOND FLOORMAN FLORIST EXPERT IN PLANTKUNDE BLOEMIST ONTDEKKER BIJZIENDE
'K DACHT EERST DAT HET EEN KLEERKAST WAS, MAAR 'T IS DE KOFFER DIE IK AAN NONKEL VROEG. DOET HEM MAAR OPEN EN PAK ER MIJN BAGAGE IN, SJANG, WANT IK GA MORGEN OP ONTDEKKINGSREIS
16
HA! EINDELIJK FRISSE LUCHT!
MIJNHEER! MIJNHEER! ER ZIT EEN SPOOK IN DIE KOFFER.
EEN SPOOK! WACHT, IK ZAL HET SCHIETEN.

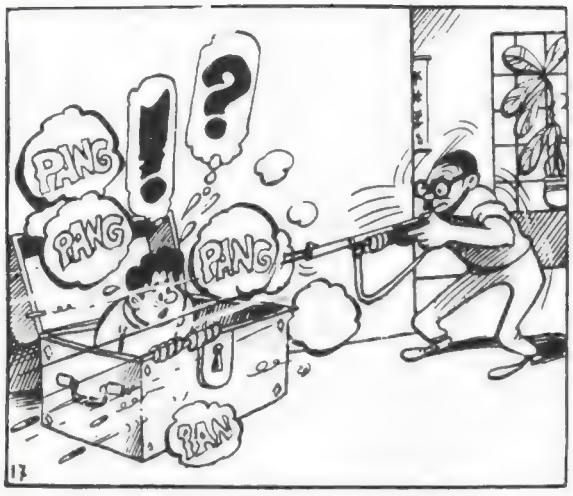
PANG
!
?
PANG
PANG
PAW

17

STOP!
HOU OP!
IK GEEF ME
OVER!
PANG
PANG

HO VERSCHONING JUFFROUW!
VERGEEF MIJN BUZICHTIGHEID.
GELUKKIG HEB IK ER TELKENS
NEVEN GESCHOTEN SJANG ZEI
DAT HET EEN MONSTER
WAS

MIJN NONKEL BARON, WAAR GE VANDAAN
KOMT, IS HARDHORIG. IK BEN BUZICH-
TIG EN ONS TANTE ROOKT PIJPEN,
MAAR ANDERS ZIJN WIJ EEN NORMALE
FAMILIE
MORGEN VERTREK IK DUS OP EXPEDITIE
NAAR HET FOUMA-FOUMA-
GEBERGTE.
PLANTUS
PLANTUS
ARBORUM
ARBOMATOM

18

'IK GA OP ZOEK NAAR
EEN EIGENAARDIGE
ROOS MET BUITEN
GEWONE EIGEN-
SCHAPPEN. NAAR HET
SCHIJNT GROEIT ER ZO
MAAR EEN IN HEEL
CHINA. 'K ZOU IEMAND MEE
WILLEN MET GOEI OGEN.
TELKENS IK OP ZOEK GA
KEER IK MET PADDE-
STOELEN TERUG
IK KAN WERKELIJK NIET UIT
DE VOETEN MET MIJN OGEN!
LUST OM MIJ TE VERGEZELLEN

'S ANDERENDAAGS

STROPKE
GAAT
MET PROF.
FLORIMOND
FLOORMANS
OP ZOEK
NAAR EEN
ZEER
ZELDZAME
ROOS DIE
ALLEEN
OP HET
FOUMA-
FOUMA
GEBERGTE
GROEIT.

19

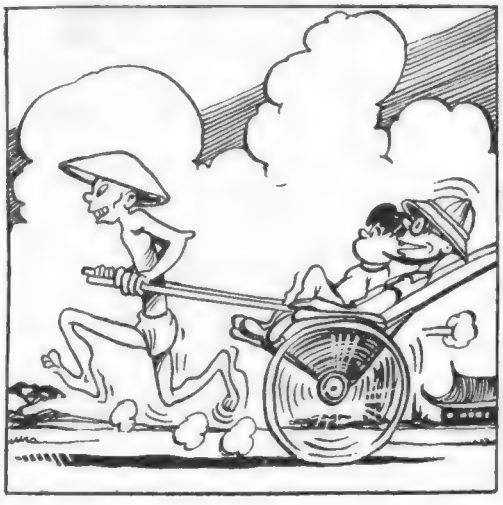

YI LAN MING
PO! SJANG
SJONG TOE POA
LI TO TING
TONG PANG!

HIJ ZEGT DAT WE
AAN DE VOET VAN
DE BERG ZIJN. DAT
WE NU MAAR TE
VOET VERDER MOE-
TEN EN DAT HET
ZIJN VOETEN UIT-
HANGT

WE MOETEN TEGEN
DIE ROTSEN OP-
KLIMMEN STROPKE.
GINDER BOVEN
ZULLEN WE MIS-
SCHIEN DE ROOS
VINDEN.
VOORUIT MAAR!

20

LAAT ONS
WAT RUSTEN
PROFESSOR.
IK BEN GEEN
STRAFFE
BERGBE-
KLIMMER!

PROFESSOR!
WEL
DAAR
JUIST
WAS
HIJ
VLAK
ACHTER
MIJ EN
NU IS
HIJ
SPOOR-
LOOS
VER-
DWENEN!!

PROFESSOR! WAAR ZIJT GE?
21
PROFESSOR!
HIJ IS NERGENS MEER TE VINDEN HOE IS DAT TE VERKLAREN?
HA, HIER IS DE PROFESSOR ZIJN BRIL! WAT GAAT DE ARME MAN ZONDER ZIJN BRIL AANVANGEN!
22
HEWEL! WAT BETEKENT DAT!?
LUISTER KLEINE, GIJ MIJN GEVANGENE ZIJN, GIJ MIJ ONMIDDELLIJK VOLGEN UW PROFESSOR REEDS GEVANGEN HEBBEN.
ZEG GEELTJE! OM MIJ TE VANGEN MOET GE VROEGER OPSTAAN HOOR!
AAIJAAIJAAI! (MAAR IN'T CHINEES)
23
ZOZO, ZE HEBBEN DE PROF GEVANGEN. IK VRAAG ME AF WAAROM?
IK DOE BETER DIE CHINEES TE VOLGEN. HIJ ZAL ME WEL NAAR DE PROFESSOR BRENGEN
24
?

ZE ZIJN MET DE PROF. DIE PAGODE BINNENGEGAAN! WAT ZIJN ZE TOCH MIET HEM VAN PLAN!
OOO!
25
EN BOVEN IN DE TOREN OP DE 16E VERDIEPING..
ZOZO PROFESSOR, GE WENST DIE ROOS IN HANDEN TE KRIJGEN. ER IS ER ZO MAAR ENE PROFESSOR EN ZE IS DE MIJNE! EN NIEMAND, VERSTAAT GE, NIEMAND ZAL ZE ME OOIT ONTNEMEN
GEEF ME MIJN BRIL, DAT IK ANT WOORD MEVROUW! IK ZIE NIET WAT IK ZEG.
GONG
PJONGJANG! BRENG DE ROOS!
IN DEZE MICA DOOS ZIT DE ROOS ZE HEEFT EEN WONDERE EIGENSCHAP: WIE ER AAN RUIKT VALT BEWUSTELOOS..!
'K ZIE NIETS!
DOE HEM RUIKEN!
GEEF ME MIJN BRIL! GEEF ME MIJN BRIL DAT IK ZIE WAT IK RUIK.. DAT....
EN NU HIJ BEWUSTELOOS IS, WIPT GE HEM DOOR HET VENSTER. DAN VAAGT GE HEM BENEDEN SAMEN, EN ZET ZIJN STOFFELIJK OVERSCHOT IN EEN VAAS BIJ DE ANDERE BLANKEN DIE GETRACHT HEBBEN DE ROOS IN HANDEN TE KRIJGEN
A EEN A TWEE.
A DREI!
OEIJOEIJOEI, AIJAJAAI, DE ANDERE IS BEZIG MET ZIJN TIEN GEBODEN NAAR BENEDEN AAN'T STUIKEN
27
NOG EEN GELUK, DAT IK AAN DE DEUR GELUISTERD HEB. EN DIE SPANDOEK KWAM UITSTEKEND VAN PAS.
NA EEN TIJDJE KOMT PROFESSOR FLOERMANS TERUG OP ZIJN POSITIEVEN
HIER IS UW BRIL PROFESSOR, IK VOND HEM TOEN IK U VERLOREN HAD.
HO, DANK U JUFFROUW.
WAAR BEN IK?
WE ZIJN EEN ROOS AAN HET ZOEKEN, PROF.
28

STROPKE HEEFT PROFESSOR FLOERMANS, DIE DOOR HET VENSTER VAN DE ZESTIENDE VERDIEPING GEZWIERD WERD, VAN EEN GEWISSE DOOD KUNNEN REDDEN
29
NAAR WAAR GAAT GE STROPKE? NAAR WAAR GAAT GE?
IK BEN ZO TERUG PROF IK GA DE ROOS HALEN
OEIJOE! JOEI JOEI JOEI! NU LIGT DIE BLANKE ALLANG IN GRUIZELEMENTEN! WIJUUJUJO!
OEIJOE!, IK HEB NOG NOOIT IN MIJN LEVEN GELACHEN LUK VANDAAG!!

HEE, DIKZAK HOU EENS EEN OGENBLIKJE OP MET LACHEN
30
HIERZIE! RUIK NU OOK MAAR EENS GOED
VOORUIT PROF. VOLG ME! WE HEBBEN DE ROOS!

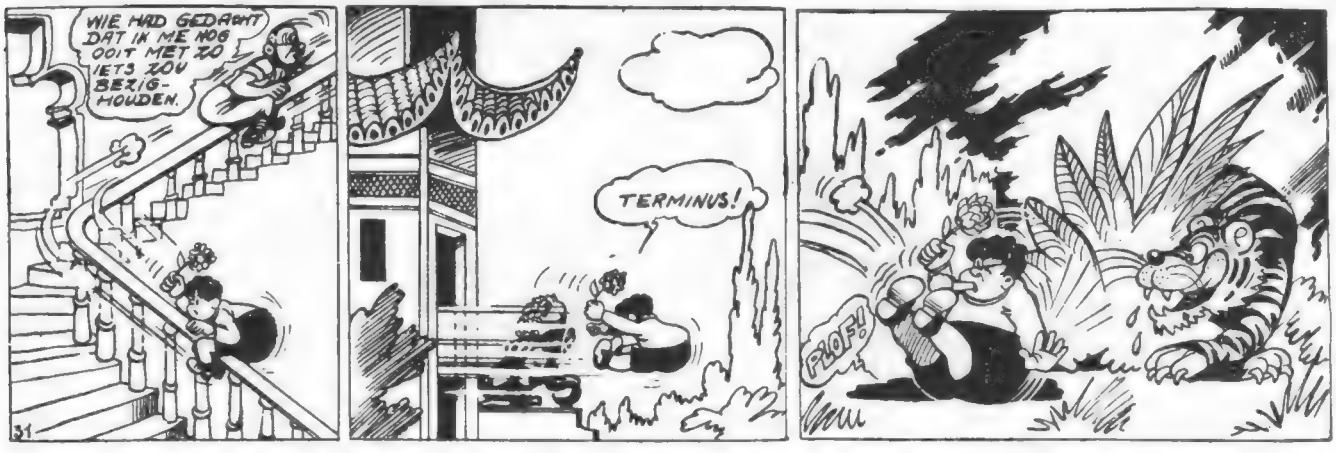
WIE HAD GEDACHT DAT IK ME NOG OOIT MET ZO IETS ZOU BEZIGHOUDEN.
31
TERMINUS!
PLOF!

OPGEPAST! 'K BEN HIER OOK!
WAT LIGT DIE KOE DAAR TE DOEN? OF ZIE IK NIET GOED?
Marc Sleen

WAAR BEN IK? WAT WAS ER GEBEURD? IK BEN TOCH NIET FLAUW GEVALLEN ZEKER?
OEI! MIJN ROOS IS ONTVOERD!!
33

VOORUIT PROFESSOR, LAAT ONS DE PLAAT POETSEN ALVORENS DIE MENSENETENDE POES TERUG OP HAAR POSITIEVEN KOMT. EN STRAKS KRIJGEN WE NOG DIE GEELHUIDEN, OP ONZE HIELEN OOK.
STROPKE, ZOUDT GIJ NIET BETER VOORLOPEN? ALS WE EEN AFGROND TEGENKOMEN....
ZOU IK ER WEL IN KUNNEN LOPEN! 'K ZIE ZO SLECHT UIT MIJN OGEN, HÉ!
34

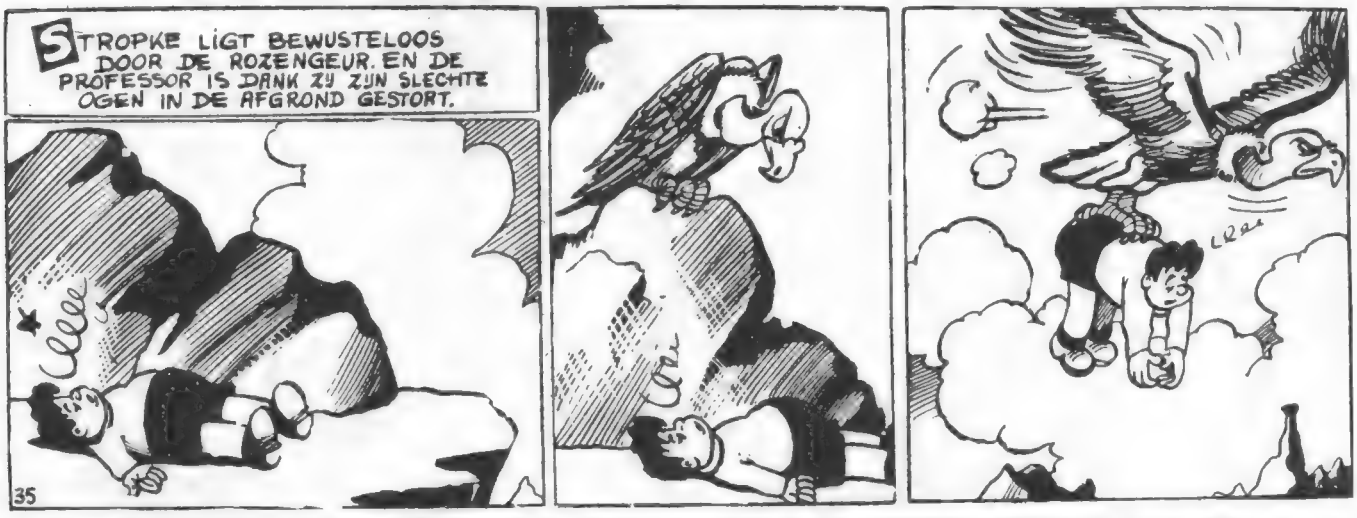
STROPKE LIGT BEWUSTELOOS DOOR DE ROZENGEUR. EN DE PROFESSOR IS DANK ZIJ ZIJN SLECHTE OGEN IN DE AFGROND GESTORT.
35

VERDORIE! 'K ZIT IN NESTEN GELOOF IK! EN GINDER KOMT DE VADER AAN!
IK MOET ER ALLES OP WAGEN. DIE GEPLUIMDE KIEKENS KUNNEN NOG WEL NIET GOED VLIEGEN MAAR ZE ZULLEN ME TOCH WEL VEILIG OP DE GROND BRENGEN HOOP IK.
36

DANKE WEL ARENDJES. GE HEBT ME REDELIJK ZACHT OP DE GROND AFGEZET..
37
MAAR WAAR ZOU DE PROFESSOR GEBLEVEN ZIJN?
IK GELOOF DAT IK VAN GELUK MAG SPREKEN. DAT „PLATEAUKE„ HEEFT ME GERED.
MAAR, WAAR ZOU STROPKE GEBLEVEN ZIJN?!
38
GEEN SCHRIK VENTJE! WIJ EERBARE KOOPLIEDEN WIJ KARAVAAN..
KIJK! GINDER HEEL HOOG NOG EEN BLANKE!
DE PROF.!
DE BIJZIENDE PROFESSOR IS TOT OP TWINTIG METER BOVEN SPROPKE EN DE VRIENDELIJKE CHINEZEN AFGEDAALD
39
IK KAN NIET VERDER! 'T IS TE STEIL!
IK LANGE TIJD CHINESE POMPIER GEWEEST, IK VOORSTELLEN DEKEN TE GEBRUIKEN.
WE ZULLEN EEN DEKEN OPENHOUDEN PROFESSOR ZOALS ZE DAT BIJ BRANDEN SOMS DOEN..
IN ORDE PROFESSOR. SPRING MAAR.
40
DE DEKEN GOED SPANNEN! IK BEN DAAR!

W. WA. WAAR ZIJN WE ?
IK WEET HET OOK NIET PROFESSOR. 'T IS ALSOF IK UIT EEN LANGE SLAAP ONTWAAK.
41
MAAR ! WE ZIJN THUIS ! SOMS ZIE IK NIET GOED, MAAR DEZE KEER IS 'T MIJ HEEL DUIDELIJK.
INDERDAAD. WE ZIJN IN UW HUIS.
JA, BAAS TERUG ! BAAS EN KLEINE GAST HIER DOOR KARAVAAN AFGEGEVEN ! SJANG FORMIDABEL CONTENT, BAAS TERUG !
WE ZIJN ER VET MEE, HÉ STROPKE !? ZO 'N VERRE REIS ONDERNEMEN EN ZO VEEL MOEILIJKHEDEN OVERWINNEN VOOR NIETS.
HEEFT MIJN BAAS DAN DE ROOS NIET MEEGEBRACHT ?
42
PROFESSOR !! VANACHTER !! ... AAN UW BROEK ! DE ROOS !
WEL ALLEMACHTIG ! ZE IS MET DE ENIGE DOORN DIE ER AANWAS, AAN MIJN BROEK BLIJVEN HANGEN ! IK MOET ER BOVENOP GEVALLEN ZIJN !
ZE IS ZO PLAT ALS EEN VIJG !
HIER SJANG ! STEEK ZE IN EEN KADER ACHTER GLAS EN GE HOEFT ZE NIET EENS MEER TE PLETTEN.
43
WIE HAD DAT GEDACHT HÉ STROPKE ?!
PROFICIAT PROFESSOR !
?
!
BONK
'T IS SJANG DIE BEWUSTELOOS GEVALLEN IS HIJ ZAL ZEKER AAN DE ROOS GEROKEN HEBBEN ?!
44
'S ANDERENDAAGS VLIEGT STROPKE MET PROFESSOR FLOERMANS NAAR EUROPA. DE PROF ZAL VERLOF NEMEN EN DE ROOS AAN HET NATUURHISTORISCH MUSEUM VAN BELGIE AANBIEDEN
EN STROPKE ZIET EINDELIJK ZIJN LIEVE OUDERS TERUG. DIE VIJF KILO AAN GEWICHT VERLOREN WAREN VAN ONGERUSTHEID
EINDE

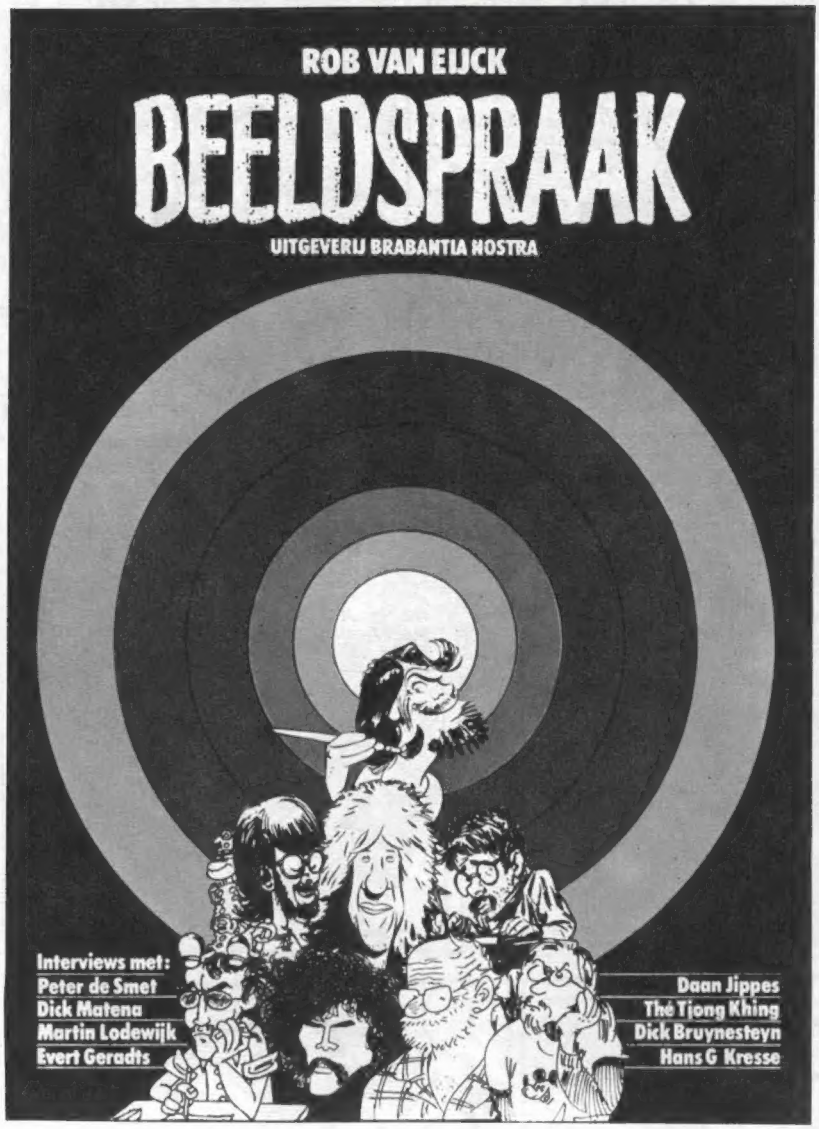

Voordeel voor de Abonnés!

Prijs: 29,75 Gulden
450,– Bfr.

Abonnés:
24,75 Gulden
375,–Bfr.

DORIS DOBBEL, OCTAAF KEUNINK, BOLLEKE EN DE KAPOENTJES KOMEN IN HET VOLGENDE NUMMER VAN "STRIPGIDS" AAN BOD!
... EN IK VUL IN M'N EENTJE EEN VOLLEDIGE, DERDE AFLEVERING VAN DE "SLEENNUMMERS" VAN STRIPGIDS!!
Marc Sleen

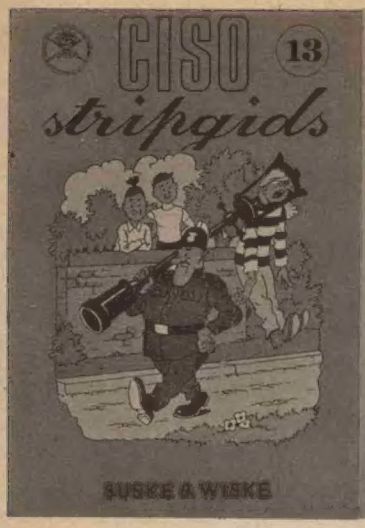

VOOR BELGIE :
HET BEDRAG IN GULDENS PER INTERNATIONAAL POSTMANDAAT OF

HET BELGISCHE BEDRAG OP PCR 15759 VAN DE GENERALE BANKMAATSCHAPPIJ TURNHOUT ten gunste van rek. 230-0025263-63 tnv. C. Coenders, Vogelenzanglaan 3, Breda. Nederland.

Neem 'n jaarabonnement op alle CISO-uitgaven. (4 CISO-albums & 4 CISO-stripgidsen) De kosten bedragen hiervoor 45,- gulden of 625 BF.

UITGEVERIJ BRABANTIA NOSTRA
VOGELENZANGLAAN 3, BREDA.
GIRO 1412138.

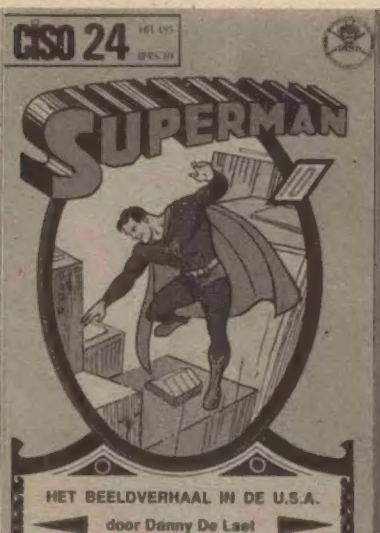

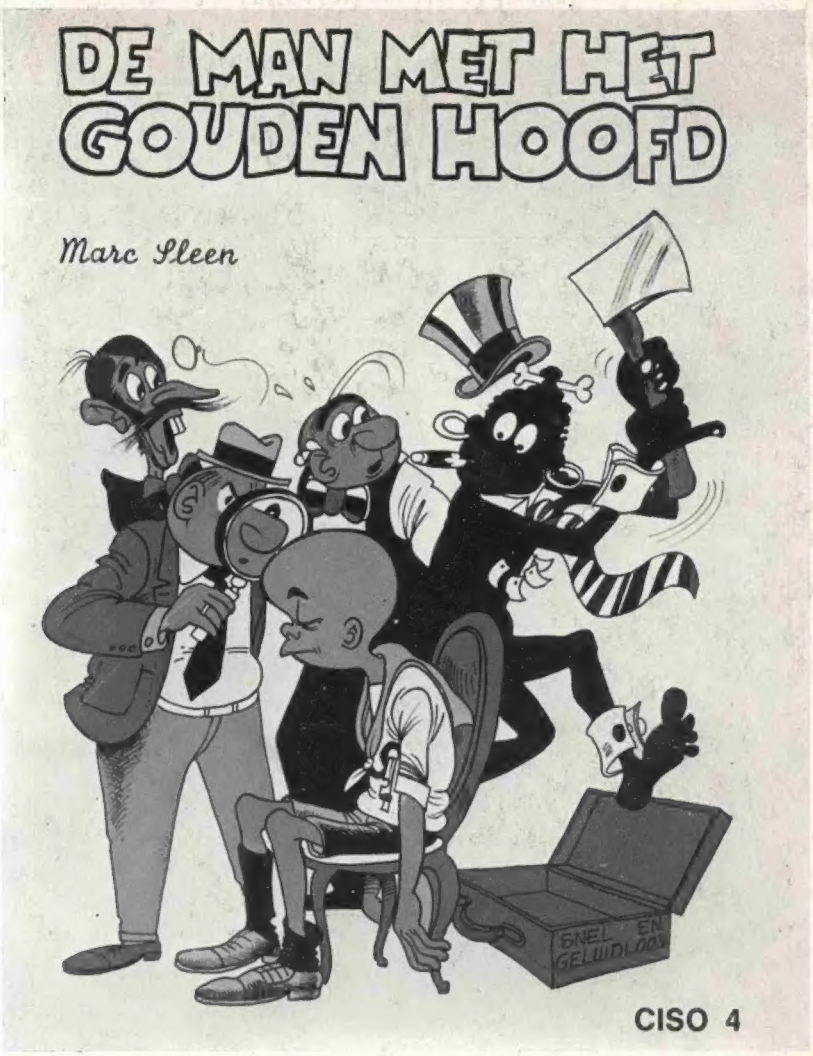

Deze niet eerder in album verschenen verhalen eindelijk herdrukt!

Door
Brabantia Nostra